

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 10. jūlijā
(OR. en)

11502/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0227(COD)

AGRI 379
AGRILEG 122
SEMENCES 28
PHYTOSAN 40
FORETS 81
CODEC 1299

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 6. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 414 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par augu reproduktīvā materiāla ražošanu un tirdzniecību Savienībā un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/2031, (ES) 2017/625 un (ES) 2018/848 un atceļ Padomes Direktīvu 66/401/EEK, 66/402/EEK, 68/193/EEK, 2002/53/EK, 2002/54/EK, 2002/55/EK, 2002/56/EK, 2002/57/EK, 2008/72/EK un 2008/90/EK ("Regula par augu reproduktīvo materiālu")

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 414 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 414 *final*

Briselē, 5.7.2023.
COM(2023) 414 final

2023/0227 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par augu reproduktīvā materiāla ražošanu un tirdzniecību Savienībā un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/2031, (ES) 2017/625 un (ES) 2018/848 un atceļ Padomes Direktīvu 66/401/EEK, 66/402/EEK, 68/193/EEK, 2002/53/EK, 2002/54/EK, 2002/55/EK, 2002/56/EK, 2002/57/EK, 2008/72/EK un 2008/90/EK (“Regula par augu reproduktīvo materiālu”)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SEC(2023) 414 final} - {SWD(2023) 410 final} - {SWD(2023) 414 final} -
{SWD(2023) 415 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Noteikumi par lauksaimniecības kultūru, dārzeņu, vīnogulāju un augļaugu augu reproduktīvā materiāla ("ARM") ražošanu un tirdzniecību Savienības līmenī ir spēkā kopš pagājušā gadsimta 60. gadiem. Tie ietver šādas direktīvas (kopā sauktas par "ARM tirdzniecības direktīvām"):

- Padomes Direktīva 66/401/EEK par lopbarības augu sēklu tirdzniecību¹;
- Padomes Direktīva 66/402/EEK par tirdzniecību ar graudaugu sēklām²;
- Padomes Direktīva 68/193/EEK par vīnogulāju veģetatīvās pavairošanas materiāla tirdzniecību³;
- Padomes Direktīva 2002/53/EK par lauksaimniecības augu sugu šķirņu kopējo katalogu⁴;
- Padomes Direktīva 2002/54/EK par biešu sēklu tirdzniecību⁵;
- Padomes Direktīva 2002/55/EK par dārzeņu sēklu tirdzniecību⁶;
- Padomes Direktīva 2002/56/EK par sēklas kartupeļu tirdzniecību⁷;
- Padomes Direktīva 2002/57/EK par eļļas augu un šķiedraugu sēklu tirdzniecību⁸;
- Padomes Direktīva 2008/72/EK par tāda dārzeņu pavairošanas un stādāmā materiāla tirdzniecību, kas nav sēklas⁹;
- Padomes Direktīva 2008/90/EK par tirdzniecību ar augļaugu pavairošanas materiālu un augļaugiem, kas paredzēti augļu ražošanai¹⁰.

Turklāt Padomes Direktīva 98/56/EK¹¹ reglamentē dekoratīvo augu pavairošanas materiāla tirdzniecību.

¹ Padomes Direktīva 66/401/EEK (1966. gada 14. jūnijs) par lopbarības augu sēklu tirdzniecību (OV L 125, 11.7.1966., 2298. lpp.).

² Padomes Direktīva 66/402/EEK (1966. gada 14. jūnijs) par graudaugu sēklu tirdzniecību (OV L 125, 11.7.1966., 2309. lpp.).

³ Padomes Direktīva 68/193/EEK (1968. gada 9. aprīlis) par vīnogulāju veģetatīvās pavairošanas materiāla tirdzniecību (OV L 93, 17.4.1968., 15. lpp.).

⁴ Padomes Direktīva 2002/53/EK (2002. gada 13. jūnijs) par kopējo lauksaimniecības augu sugu šķirņu katalogu (OV L 193, 20.7.2002., 1. lpp.).

⁵ Padomes Direktīva 2002/54/EK (2002. gada 13. jūnijs) par biešu sēklu tirdzniecību (OV L 193, 20.7.2002., 12. lpp.).

⁶ Padomes Direktīva 2002/55/EK (2002. gada 13. jūnijs) par dārzeņu sēklu tirdzniecību (OV L 193, 20.7.2002., 33. lpp.).

⁷ Padomes Direktīva 2002/56/EK (2002. gada 13. jūnijs) par sēklas kartupeļu tirdzniecību (OV L 193, 20.7.2002., 60. lpp.).

⁸ Padomes Direktīva 2002/57/EK (2002. gada 13. jūnijs) par eļļas augu un šķiedraugu sēklu tirdzniecību (OV L 193, 20.7.2002., 74. lpp.).

⁹ Padomes Direktīva 2008/72/EK (2008. gada 15. jūlijs) par tāda dārzeņu pavairošanas un stādāmā materiāla tirdzniecību, kas nav sēklas (OV L 205, 1.8.2008., 28. lpp.).

¹⁰ Padomes Direktīva 2008/90/EK (2008. gada 29. septembris) par tirdzniecību ar augļaugu pavairošanas materiālu un augļaugiem, kas paredzēti augļu ražošanai (OV L 267, 8.10.2008., 8. lpp.).

ARM tirdzniecības direktīvas pirmo reizi tika izvērtētas 2008. gadā. Šis izvērtējums un 2013. un 2022. gadā veiktie papildu pētījumi saistībā ar iepriekšēju priekšlikumu pārskatīt tiesību aktus un šo priekšlikumu apstiprināja, ka direktīvām ir bijusi būtiska ietekme uz ARM brīvu apriti, pieejamību un kvalitāti ES tirgū. Tādējādi šie tiesību akti ir bijuši ļoti svarīgi, lai izveidotu vienotu ARM tirgu ES. Tomēr šajos pētījumos tika arī konstatēts, ka tiesiskais regulējums ir sarežģīts un sadrumstalots, un tas, visticamāk, palielinās esošās neskaidrības un neatbilstības tā īstenošanā dalībvalstīs. Tas rada nevienlīdzīgas tirdzniecības iespējas profesionālajiem operatoriem un ARM tirdzniecībai visā Savienībā. Tiesiskais regulējums ir jāaskaņo arī ar zinātnes un tehnoloģiju attīstību un jaunajiem politikas mērķiem attiecībā uz ilgtspēju, klimata pārmaiņām un biodaudzveidības problēmām.

Ar šo priekšlikumu ievieš jaunu pieeju, saskaņā ar kuru ar vienu regulu aizstāj visas ARM tirdzniecības direktīvas. Ierosinātās regulas par augu reproduktīvo materiālu mērķis ir saskaņot īstenošanu, palielināt efektivitāti, samazināt administratīvo slogu un atbalstīt inovāciju. Tajā jo īpaši ņemta vērā nepieciešamība nodrošināt, lai ARM ražošanu varētu pielāgot mainīgajiem lauksaimniecības, dārzkopības un vides apstākļiem, risināt klimata pārmaiņu radītās problēmas, veicināt agrobioloģiskās daudzveidības aizsardzību un attaisnot arvien lielākās lauksaimnieku un patērētāju gaidas attiecībā uz ARM kvalitāti un ilgtspēju.

Priekšlikuma mērķis ir arī veicināt tehnisko progresu ARM ražošanā un augu selekcijā, lai ņemtu vērā Eiropas un pasaules standartu straujo attīstību. Tas rada satvaru digitālo tehnoloģiju ieviešanai un jaunu tehnoloģiju pieņemšanai, piemēram, biomolekulāro paņēmienu izmantošanai, lai identificētu šķirnes.

Šīs iniciatīvas vispārējais mērķis ir nodrošināt visu veidu lietotājiem kvalitatīvu un daudzveidīgu ARM, kas pielāgots pašreizējiem un nākotnē prognozētiem klimatiskajiem apstākļiem, un tas savukārt veicinās nodrošinātību ar pārtiku, biodaudzveidības aizsardzību un meža ekosistēmu atjaunošanu. Šķirņu un bāzes materiālu ar paaugstinātām ilgtspējas īpašībām pieejamība un piekļuve tiem ir būtiska, lai uzlabotu ilgtspēju, nodrošinot lauksaimniecības produkcijas ražīguma un meža ekosistēmu produktivitātes stabilitāti. Konkrētāk:

- palielināt tiesiskā regulējuma skaidrību un saskaņotību, izmantojot vienkāršotus, precizētus un saskaņotus pamatnoteikumus par pamatprincipiem, kas izklāstīti modernā juridiskā formā;
- nodrošināt jaunu zinātnisko un tehnisko sasniegumu ieviešanu;
- nodrošināt tāda ARM pieejamību, kas piemērots nākotnes izaicinājumiem;
- atbalstīt augu un meža ģenētisko resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu;
- saskaņot ARM oficiālo kontroļu sistēmu;
- uzlabot ARM tiesību aktu saskaņotību ar augu veselības tiesību aktiem.

Ierosinātā regula ir daļa no normatīvās atbilstības programmas (*REFIT*).

Pēc apspriešanās ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām tika secināts, ka Padomes Direktīva 98/56/EK joprojām pietiekamā mērā nodrošina dekoratīvo augu

¹¹ Padomes Direktīva 98/56/EK (1998. gada 20. jūlijs) par dekoratīvo augu pavairošanas materiāla tirdzniecību (OV L 226, 13.8.1998., 16. lpp.).

pavairošanas materiāla nozares vajadzības, tāpēc tā nav iekļauta šīs ierosinātās regulas darbības jomā.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Pēdējos gados lauksaimniecības politika Eiropas Savienībā ir kļuvusi stratēģiski svarīga pašpietiekamībai, lauksaimniecības pārtikas nodrošinājumam un drošībai.

Ierosinātā regula ir iesniegta, ņemot vērā šo kontekstu. Tā ir arī daļa no Eiropas zaļā kursa vispārējās politikas¹² un saistītajām stratēģijām: stratēģiju “No lauka līdz galdam”¹³, Biodaudzveidības stratēģiju¹⁴ un ES Klimatadaptācijas stratēģiju¹⁵.

Priekšlikums atbilst stratēģijai “No lauka līdz galdam”, kuras mērķis ir padarīt pārtikas sistēmas taisnīgākas, veselīgākas un videi draudzīgākas un tādējādi ilgtspējīgākas, vienlaikus nodrošinot ARM pieejamību un līdz ar to lauksaimnieciskās ražošanas nodrošinājumu un nodrošinātību ar pārtiku. Tā mērķis ir veicināt ilgtspējīgu pārtikas ražošanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām, virzot augu selekciju ilgtspējīgākā virzienā. Tas tiek panākts, ieviešot noteikumus par tādu šķirņu testēšanu un tirdzniecību, kas ir vērtīgas ilgtspējīgas audzēšanas un izmantošanas ziņā.

Priekšlikuma mērķis ir arī atbalstīt augu ģenētisko resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu un veicināt agrobioloģisko daudzveidību, ieviešot vieglākus un pielāgotus noteikumus par bioloģiskām šķirnēm, saglabājamām šķirnēm, sēklu saglabāšanas tīkliem un sēklu apmaiņu natūrā starp lauksaimniekiem. Tas arī atvieglo heterogēna materiāla, kas nepieder nevienai šķirnei, ARM ražošanu un tirdzniecību.

Visbeidzot, ar priekšlikumu tiek izveidota sistēma digitālo tehnoloģiju ieviešanai visu sertificēšanas darbību reģistrēšanai, dalībvalstu veiktai šķirņu datu elektroniskai iesniegšanai, izmantojot vienotu portālu (ES augu šķirņu portālu), un iespējai vēlāk izsniegt elektroniskas oficiālās etiķetes saskaņā ar Eiropas Digitālo stratēģiju¹⁶.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Ar šo priekšlikumu tiek ieviesti noteikumi par augu reproduktīvā materiāla ražošanu un tirdzniecību ES, kas nepieciešami kopējās lauksaimniecības politikas mērķu sasniegšanai. Tāpēc šā priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 43. panta 2. punkts, kas nodrošina juridisko pamatu,

¹² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas zaļais kurss” (COM(2019) 640 final).

¹³ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Stratēģija “No lauka līdz galdam”. Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā” (COM(2020) 381 final).

¹⁴ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu” (COM(2020) 380 final).

¹⁵ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ceļā uz klimatnoturīgu Eiropu: jaunā ES Klimatadaptācijas stratēģija” (COM(2021) 82 final).

¹⁶ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Digitālais kompass līdz 2030. gadam — Eiropas ceļam digitālajā gadu desmitā” (COM(2021) 118 final).

saskaņā ar kuru pieņemt noteikumus, kas vajadzīgi kopējās lauksaimniecības politikas mērķu sasniegšanai.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Saskaņā ar LESD 4. panta 2. punkta d) apakšpunktu lauksaimniecības un zivsaimniecības jomā, izņemot jūras bioloģisko resursu saglabāšanu, ES un dalībvalstīm ir dalīta kompetence.

Kopš ARM tirdzniecības direktīvu pieņemšanas visas ARM tirdzniecības jomas lielā mērā tiek regulētas Savienības līmenī. Šo direktīvu pieņemšana ir būtiski veicinājusi ARM iekšējā tirgus izveidi. 2013. un 2023. gadā veiktie ietekmes novērtējumi apstiprināja, ka spēkā esošie ES noteikumi par ARM tirdzniecību kopumā ir pozitīvi ietekmējuši ARM brīvu apriti, pieejamību un kvalitāti Savienības tirgū un tādējādi ir veicinājuši tirdzniecību Savienībā. ARM tirgus sadrumstalošana 27 dažādās valstu sistēmās radītu nopietnus šķēršļus ARM aprītei iekšējā tirgū un palielinātu finansiālo slogu, kas saistīts ar šķirņu reģistrāciju un nepieciešamajām kontrolēm attiecībā uz to kvalitāti un identifikāciju. Tāpēc attiecīgos politikas mērķus var labāk sasniegt ar regulējumu vienīgi Savienības līmenī.

- **Proporcionalitāte**

Kā minēts šim priekšlikumam pievienotā ietekmes novērtējuma 7.4. nodaļā, ierosinātie pasākumi attiecas tikai uz tām darbībām, kuras, lai tās būtu rezultatīvas un efektīvas, ir jāveic Savienības līmenī. Lai nodrošinātu šīs vajadzības un ņemtu vērā būtiskās sugu un dažādo ARM veidu atšķirības, ARM tirdzniecības direktīvas tiks aizstātas ar vienotu regulu par ARM, kuras mērķis ir reglamentēt visus elementus, kas nepieciešami daudzu un dažādu ARM veidu ražošanai un tirdzniecībai: no sēklām un potcelmiem līdz zariem, bumbuliem, maziem augiem, veseliem kokiem, lauksaimniecības kultūrām, kartupeļiem, dārzeņiem, vīnogulājiem, augļaugiem un citiem.

Šāda veida instruments tiek uzskatīts par vispiemērotāko, ņemot vērā, ka priekšlikuma būtisks elements ir izstrādāt saskaņotus noteikumus par ARM ražošanu un tirdzniecību. Vienotas prasības attiecībā uz ARM ir vispiemērotākais veids, kā nodrošināt i) augstu ARM kvalitātes līmeni lietotājiem, ii) pareizu iekšējā tirgus darbību un vienlīdzīgus konkurences apstākļus operatoriem, kā arī iii) ilgtspējīgu lauksaimniecību un pārtikas ražošanu.

Ir jānodrošina, lai visas dalībvalstis piemērotu vienus un tos pašus augstos standartus — par daudziem no tiem panākta vienošanās starptautiskā līmenī — un tādējādi samazinātu iespējas izmantot atkāpes un piemērot zemākus standartus, ja vien ierosinātajā regulā tas nav atļauts. Šādi standarti aizsargā arī profesionālo operatoru intereses un konkurenci, novēršot atšķirīgu un diskriminējošu noteikumu piemērošanu dažādās dalībvalstīs.

Lai pielāgotu tehniskās prasības dalībvalstu īpašajiem agroekoloģiskajiem apstākļiem, dalībvalstis ar Komisijas atļauju ar zināmiem nosacījumiem un uz noteiktu laiku, ja tas ir pienācīgi pamatots, var noteikt stingrākas valsts prasības attiecībā uz ARM kvalitāti. Turklāt dalībvalstīm ir dota rīcības brīvība īstenot noteikumus par šķirņu pārbaudi, lai noteiktu to vērtību ilgtspējīgai audzēšanai un izmantošanai, pielāgojot tos vietējiem agroekoloģiskajiem apstākļiem.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Priekšlikums ir Eiropas Parlamenta un Padomes regula. Citi līdzekļi nebūtu piemēroti, jo pasākuma mērķus visefektīvāk var sasniegt ar pilnībā saskaņotām prasībām visā Savienībā, tādējādi nodrošinot ARM brīvu apriti.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

2019. gadā Padome¹⁷ lūdza Komisiju iesniegt pētījumu par Savienības iespējām atjaunināt spēkā esošos tiesību aktus par augu reproduktīvā materiāla ražošanu un tirdzniecību¹⁸. Minētais pētījums tika atbalstīts ar ārēju datu vākšanas pētījumu¹⁹. Šajā pētījumā saistībā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem tika konstatētas piecas galvenās problēmas. Tās bija šādas:

1. tiesību aktu nesaskaņota īstenošana, kas izraisa nevienlīdzīgus konkurences apstākļus operatoriem;
2. sarežģītas un stingras procedūras, kas rada apgrūtināšu lēmumu pieņemšanas procesu;
3. tiesiskā regulējuma neelastība, kas rada grūtības risināt politikas jautājumus, kuri noteikti Eiropas zaļajā kursā un ar to saistītajās stratēģijās;
4. saskaņotas un uz risku balstītas oficiālo kontroļu sistēmas trūkums, kas rada nevienlīdzīgus konkurences apstākļus oficiālo kontroļu jomā; kā arī
5. tādu noteikumu trūkums tiesiskajā regulējumā, kas ņemtu vērā zinātnes un tehnoloģisko progresu.

Padomes 2019. gada pieprasījumā bija iekļauta pārskatīšanas klauzula. Šī klauzula ļāva Komisijai iesniegt tiesību akta priekšlikumu, ja iepriekšminētā pētījuma rezultāti liecinātu, ka šāda rīcība ir piemērota.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Ierosinātajai regulai par augu reproduktīvo materiālu pievienotais ietekmes novērtējums paredzēja plašas apspriešanās ar visu veidu ieinteresētajām personām. Notika šādu veidu apspriešanās: sākotnējais ietekmes novērtējums, sabiedriskā apspriešana, darba grupas ar kompetentajām valstu iestādēm un ieinteresētajām personām, kā arī divpusējas sanāksmes ar ieinteresēto personu organizācijām.

- Apspriešanās par sākotnējo ietekmes novērtējumu tika saņemtas 66 atbildes no 16 valstīm, savukārt sabiedriskajā apspriešanās tika saņemtas 2449 atbildes no 29 valstīm.

¹⁷ Padomes Lēmums (ES) 2019/1905 (2019. gada 8. novembris), ar ko Komisiju lūdz iesniegt pētījumu par Savienības iespējām atjaunināt esošos tiesību aktus par augu reproduktīvā materiāla ražošanu un tirdzniecību un priekšlikumu, ja saskaņā ar pētījuma rezultātiem tas ir atbilstoši (OV L 293, 14.11.2019., 105. lpp.).

¹⁸ Komisijas dienestu darba dokuments "Pētījums par Savienības iespējām atjaunināt spēkā esošos tiesību aktus par augu reproduktīvā materiāla ražošanu un tirdzniecību" (SWD(2021)90 final).

¹⁹ ICF 2021. gada pētījums "Datu vākšana un analīze, lai atbalstītu Komisijas pētījumu par Savienības iespējām atjaunināt spēkā esošos tiesību aktus par augu reproduktīvā materiāla ražošanu un tirdzniecību", <https://doi.org/10.2875/406165>.

- Sākotnējā ietekmes novērtējumā nostājas dokumentus iesniedza 39 respondenti, bet sabiedriskajā apspriešanā — 181 respondents.
- Lai iegūtu specifiskākas atsauksmes no valstu kompetentajām iestādēm un MVU, tika rīkotas mērķtiecīgas apspriešanas, kuru rezultātā tika saņemtas attiecīgi 25 atbildes un 251 atbilde.
- Mērķtiecīgā aptaujā, ko veica ārējs konsultants, kurš atbalstīja Komisiju ietekmes novērtējuma sagatavošanā, tika saņemtas 99 atbildes.
- Konsultants arī veica 43 padziļinātas intervijas un organizēja fokusa grupu ar 10 dalībniekiem.

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām liecināja, ka ARM nozarē kopumā tiek atbalstīta pieeja saglabāt pašreizējo regulatīvo sistēmu un tās divu pamatpīlārus: šķirņu reģistrācija (pamatojoties uz atšķirīgumu, viendabīgumu, stabilitāti (“AVS”) un attiecīgā gadījumā audzēšanas un izmantošanas vērtība (“AIV”)) un ARM sertifikācija. Valstu kompetentās iestādes un visas ieinteresētās personas, kas pārstāv sēklu nozari, uzsvēra, ka pašreizējā sistēma darbojas labi un ka ARM nozare Savienībā saņem starptautisku atzinību par saražoto un tirgoto sēklu augsto kvalitāti.

Viens no galvenajiem pārskatīšanas mērķiem ir paplašināt to ARM īpašību novērtējumu, kas veicina ilgtspējīgu ražošanu. Augu selekcionāri un lielākā daļa valstu kompetento iestāžu atzina, ka pašreizējās AIV prasības attiecībā uz lauksaimniecības augu sugām jau veicina šā mērķa sasniegšanu, jo tās ļauj pieņemt šķirnes ar tādām īpašībām kā slimībizturība, barības vielu izmantošanas efektivitāte, sausumizturība un lielāks ražīgums. Ieinteresētās personas atbalstīja prasību ieviešanu jaunu dārzeņu, augļaugu un vīnogulāju šķirņu pārbaudei attiecībā uz šādām īpašībām, taču ne pašreizējā lauksaimniecības augu sugu AIV formā, jo ARM izmantošanas veidi (sevišķi dārzeņiem) ir ļoti dažādi. Gandrīz visi respondenti uzsvēra, ka ir vajadzīga elastība, lai ņemtu vērā dažādos apstākļus Eiropā.

Visas ieinteresētās personas piekrita, ka ir vajadzīgas atkāpes no šķirņu reģistrācijas un ARM sertifikācijas pamatsistēmas, lai sasniegtu mērķus, kas saistīti ar augu ģenētisko resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu, bioloģisko ražošanu un ražošanu nomaļās teritorijās. Tomēr viedokļi par šādu atkāpju apmēru dalījās — tie bija gan aicinājumi pilnībā izslēgt apmaiņu natūrā, saglabāšanas pasākumus un pārdošanu dārzkopjiem amatieriem, gan viedoklis, ka esošās atkāpes ir pietiekamas un nav jāpaplašina. Vairākas NVO aicināja jaunajā tiesību aktā skaidri noteikt lauksaimnieku tiesības, kas definētas Starptautiskajā līgumā par augu ģenētiskajiem resursiem pārtikai un lauksaimniecībai un Apvienoto Nāciju Organizācijas deklarācijā par zemnieku tiesībām. Galvenie argumenti pret pilnīgu atbrīvojumu ir bažas par augu veselību, augu šķirņu aizsardzības tiesību ievērošanu un nevienlīdzīgas konkurences novēršanu, kā arī nepieciešamība garantēt ARM minimālo kvalitāti un izsekojamību.

Lielākā daļa operatoru piekrita, ka ir vēlams saskaņot oficiālo kontroļu prasības. Viedokļi par to, vai oficiālās kontroles, kas paredzētas ARM tiesību aktos, iekļaut Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/625 darbības jomā, dalījās²⁰, jo

²⁰

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/625 (2017. gada 15. marts) par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001,

pastāvēja bažas par iespējamu administratīvā sloga palielināšanos. Teju visas valstu kompetentās iestādes un operatori iebilda pret ARM sertifikācijas sistēmas kā tādas iekļaušanu Oficiālo kontroļu regulā. Lielākā daļa valstu kompetento iestāžu un operatoru uzskatīja, ka iekļaušana sniegs ieguvumus efektīvākas tirdzniecības un importa kontroles ziņā. Lielākā daļa ieinteresēto personu aicināja visās kategorijās saglabāt zināmu elastību saistībā ar oficiālo kontroļu organizēšanu un pēc iespējas samazināt izmaksas.

Lielākā daļa ieinteresēto personu bija vienprātis, ka biomolekulāro paņēmieni un digitālo risinājumu izmantošana varētu sniegt ieguvumus, un aicināja izstrādāt tiesisko regulējumu, kas ļautu izmantot jaunākās tehnoloģijas atbilstoši starptautisko standartu izmaiņām.

Sīkāka informācija par apspriešanām ar ieinteresētajām personām atrodama ierosinātās ARM regulas ietekmes novērtējuma 5.2.5. nodaļā un 2. pielikumā.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Komisijas piesaistīts ārējs konsultants veica pētījumu ietekmes novērtējuma atbalstam²¹. Dažādos pētījuma posmos konsultants un tā eksperti cieši sadarbojās ar attiecīgajiem Komisijas dienestiem.

Konsultants apkopoja papildu datus un piezīmes, veicot dokumentu izpēti un mērķtiecīgu aptauju, organizējot fokusa grupu un padziļinātas intervijas ar ieinteresētajām personām, kā arī veicot gadījuma izpēti par sēklu apmaiņu natūrā starp lauksaimniekiem un kvalitatīvu salīdzinošo analīzi par dalībvalstu pieredzi attiecībā uz saglabājamajām augļaugu un vīnogulāju šķirnēm. Atbalsta pētījumā tika aplūkota problēmas definīcija, ES rīcības pamatojums, politikas intervences mērķi un pamatscenārijs. Tajā tika novērtēta trīs Komisijas ierosināto risinājumu iespējamā ietekme, no kuriem katrs ietver pat 19 konkrētu pasākumu variācijas.

Atbalsta pētījums palīdzēja precizēt politikas risinājumus un izvēlēties vēlamo politikas risinājumu.

- **Ietekmes novērtējums**

Šā priekšlikuma pamatā ir ietekmes novērtējums, par kuru Regulējuma kontroles padome 2023. gada 17. februārī sniedza pozitīvu atzinumu ar atrunām.

Šā priekšlikuma mērķis ir risināt divas tālāk izklāstītās galvenās problēmas, kas konstatētas pašreizējā ARM tiesiskajā regulējumā.

1. Pastāv nesaskaņots iekšējais tirgus, ko raksturo atšķirīgi nosacījumi operatoriem un saistībā ar tirgoto augu reproduktīvo materiālu dažādās dalībvalstīs. Dalībvalstīs dažādi tiesību aktu aspekti tiek īstenoti atšķirīgi, jo i) tiesību akti pieļauj interpretācijas iespējas, ii) dalībvalstis cenšas rast praktiskus risinājumus, lai pārvarētu neelastīgos noteikumus, un iii) tiesību akti nav laikus grozīti, lai sekotu līdzi zinātnes un tehnoloģiju attīstībai.

(EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK (Oficiālo kontroļu regula) (OV L 95, 7.4.2017., 1. lpp.).

²¹ ICF 2023. gada pētījums ietekmes novērtējuma augu un meža reproduktīvā materiāla tiesību aktu pārskatīšanai atbalstam, <https://data.europa.eu/doi/10.2875/4381>.

2. Tiesību akti nav saskaņoti ar Eiropas zaļā kursa un saistīto stratēģiju mērķiem. Proti, spēkā esošie tiesību akti paredz, ka ģenētiski daudzveidīgām šķirnēm, ARM, uz ko attiecas sēklu saglabāšanas tīklu darbības, un sēklām, ar ko savstarpēji apmainās lauksaimnieki, joprojām piemēro šķirņu reģistrācijas prasības. Šāda prasība ir diezgan nesamērīga, jo minētās šķirnes, sēklas un materiāls ne vienmēr var atbilst šīm prasībām. Turklāt arvien biežāk sastopamie ekstrēmie laikapstākļi apvienojumā ar nepietiekamu ilgtspējas īpašību novērtējumu, reģistrējot jaunas šķirnes, rada spiedienu uz ražas stabilitāti un tādējādi arī uz lauksaimniecības pārtikas ražošanas noturību.

Tādēļ šīs iniciatīvas vispārējais mērķis ir nodrošināt, lai visu veidu lietotājiem izvēlei būtu pieejams kvalitatīvs un daudzveidīgs ARM, kas ir pielāgots pašreizējiem un nākotnē paredzamajiem klimatiskajiem apstākļiem.

Ietekmes novērtējumā tika apkopoti visi iespējamie analīzes pasākumi. Tas tika veikts, balstoties uz: i) ārēju datu vākšanas pētījumu, kas atbalstīja Komisijas pētījumu par Savienības iespējām atjaunināt tiesību aktus par augu reproduktīvo materiālu, ii) ārēja konsultanta veiktu pētījumu ietekmes novērtējuma atbalstam, iii) dažādām apspriešanām ar ieinteresētajām personām, iv) sabiedrisko apspriešanu tiešsaistē un v) padziļinātām intervijām.

Daudzveidīgie, kompleksie un bieži vien savstarpēji saistītie pasākumi tika sagrupēti trīs politikas risinājumos, kas ir salīdzināti ar scenāriju, kurā politikas izmaiņas netiek veiktas. Tika novērtēti trīs risinājumi. 1. risinājums piedāvāja vislielāko elastību, savukārt 3. risinājums — vislielāko saskaņotību, lai līdz minimumam samazinātu tiesību aktu īstenošanas atšķirības. 2. risinājumā tika līdzsvarota vajadzība pēc elastības un lielāka saskaņotības pakāpe, lai novērstu problēmas, ko rada interpretācijas atšķirības.

Visiem risinājumiem bija vairāki kopīgi elementi: i) vienkāršotas administratīvās procedūras un elastīgāks lēmumu pieņemšanas process; ii) racionalizēti noteikumi par bioloģiskām un saglabājamām šķirnēm; un iii) saskaņošana ar tiesību aktiem augu veselības jomā.

1. **1. risinājums — visaugstākā elastības pakāpe.** Saskaņā ar 1. risinājumu tiktu noteiktas minimālās prasības augu reproduktīvā materiāla oficiālajām kontrolēm, taču tās netiktu saistītas ar Oficiālo kontroļu regulu. Tiktu pieņemtas vadlīnijas par inovatīvu ražošanas procesu, biomolekulāro paņēmieni un digitālo risinājumu izmantošanu. Tiktu stiprināta jauno lauksaimniecības augu sugu šķirņu esošā novērtēšana attiecībā uz to īpašībām, kas veicina ilgtspējīgu ražošanu. Saistībā ar dārzeņiem un augļaugiem tiktu ieviests brīvprātīgs novērtējums. No tiesību aktu darbības jomas tiktu izslēgtas sēklu saglabāšanas tīklu darbības, tirdzniecība dārzkopjiem amatieriem un ARM apmaiņa natūrā starp lauksaimniekiem.
2. **2. risinājums — elastīguma un saskaņošanas līdzsvarošana (vēlamais risinājums).** Saskaņā ar 2. risinājumu augu reproduktīvā materiāla oficiālās kontroles tiktu iekļautas Oficiālo kontroļu regulas darbības jomā, bet ar vienkāršotu importa kontroli attiecīgajās Savienības vietās, lai nodrošinātu mērķtiecīgāku un efektīvāku spēkā esošo noteikumu izpildi. Tiesību aktos tiktu iekļauti inovatīvu ražošanas procesu, biomolekulāro paņēmieni un digitālo risinājumu izmantošanas pamatprincipi. Prasība veikt jaunu šķirņu novērtēšanu attiecībā uz to īpašībām, kas veicina ilgtspējīgu ražošanu, tiktu piemērota visām kultūru grupām, bet dalībvalstīm būtu zināma elastība to īsteno-

atbilstoši saviem agroekoloģiskajiem apstākļiem. Uz sēklu saglabāšanas tīklu darbību, tirdzniecību dārzkopjiem amatieriem un apmaiņu natūrā starp lauksaimniekiem attiektos vieglāki noteikumi nolūkā stimulēt ARM ģenētiskās daudzveidības palielināšanos, kā arī garantēt minimālo kvalitāti.

3. **3. risinājums — visaugstākā saskaņotības pakāpe.** 3. risinājums paredz, ka oficiālās kontroles attiecībā uz ARM/MRM tiktu iekļautas Oficiālo kontroļu regulas darbības jomā un tiktu noteiktas stingrākas importa kontroles robežkontroles punktos, kur nepieciešama īpaša importa dokumentācija, lai stiprinātu un pilnībā saskaņotu izpildi. Tiesību aktos tiktu iekļauti sīki izstrādāti un saistoši inovatīvu ražošanas procesu, biomolekulāro paņēmieni un digitālo risinājumu izmantošanas noteikumi. Prasība veikt jaunu šķirņu novērtēšanu attiecībā uz to īpašībām, kas veicina ilgtspējīgu ražošanu, tiktu piemērota visām kultūrām un tiktu paredzētas sīki izstrādātas un saskaņotas prasības un metodikas visām dalībvalstīm. Uz sēklu saglabāšanas tīklu darbību, tirdzniecību dārzkopjiem amatieriem un apmaiņu natūrā starp lauksaimniekiem attiektos vispārējās ARM tiesību aktu prasības, lai panāktu vienveidīgus noteikumus visos tirgus segmentos.

Pamatojoties uz ietekmes novērtējuma rezultātiem, Komisija secināja, ka 2. risinājums ir labākais risinājums, lai efektīvi un konsekventi sasniegtu visus ARM tiesību aktu pārskatīšanas mērķus.

Vēlamais risinājums nodrošinās efektivitātes pieaugumu operatoriem un kompetentajām valsts iestādēm, jo tiks i) paplašinātas iespējas operatoriem veikt darbības oficiālā uzraudzībā, ii) veikta saskaņošana ar tiesību aktiem augu veselības jomā, iii) ieviestas uz risku balstītas oficiālās kontroles un iv) nodrošināta iespēja šķirņu reģistrācijas un ARM sertifikācijas sistēmās izmantot biomolekulāros paņēmienus un digitālus risinājumus. Obligātas stingrākas ilgtspējas prasības apvienojumā ar elastību, kas ļaus tās pielāgot vietējiem agroekoloģiskajiem apstākļiem, veicinās ilgtspējīgāku lauksaimniecības pārtikas ražošanu un nodrošinātību ar pārtiku, jo šķirnēm, kas ir piemērotākas mainīgajiem agroklimatiskajiem apstākļiem, būs stabilāka raža.

Vēlamais risinājums rada ievērojamas ekonomiskās izmaksas operatoriem un kompetentajām valsts iestādēm, jo ir vajadzīgas papildu investīcijas, lai veiktu papildu ilgtspējas novērtējumus par dārzeni un augļu šķirnēm. Tomēr tās ir samērīgas ar mērķiem, un vidējā termiņā tās līdzsvaros ieguvumi, ko radīs lauksaimniecības pārtikas produktu ražošanas ilgtspēja. Tās tiks līdzsvarotas arī ar pielāgošanos klimata pārmaiņām, piemēram, saistībā ar resursu mazāku izmantojumu vai stabilāku ražu. Citi pasākumi operatoriem jaunus pienākumus nerada, bet gan nodrošina tiem jaunas iespējas vai vieglākus nosacījumus piekļuvei tirgum.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Ar priekšlikumu ievieš vienkāršāku un mazāk apgrūtināšu regulatīvo režīmu, jo īpaši attiecībā uz tirdzniecību dārzkopjiem amatieriem un ARM, kas paredzēts augu ģenētisko resursu saglabāšanas un ilgtspējīgas izmantošanas mērķiem.

Priekšlikumā profesionāliem operatoriem tiek dota iespēja pēc to izvēles veikt ARM sertifikāciju kompetento iestāžu oficiālā uzraudzībā. Tas arī sniedz iespēju selekcionāru telpās kompetentās iestādes oficiālā uzraudzībā veikt tehniskās pārbaudes šķirņu testēšanai, lai pierādītu, ka attiecīgajām šķirnēm ir ilgtspējīgas

audzēšanas un izmantošanas vērtība ("IAIV"). Abas šīs iespējas profesionāliem operatoriem piedāvā lielāku elastību un iespējas savas darbūmdarbības plānošanā.

Turklāt ar priekšlikumu ievieš vieglākus un pielāgotus noteikumus par:

- a) piekļuvi bioloģisko un saglabājamo šķirņu tirgum;
- b) ARM, kas paredzēts galalietotājiem (piemēram, dārzkopjiem amatieriem);
- c) ARM, kas paredzēts tikai noteiktām gēnu bankām, organizācijām un tīkliem, un ko tie glabā;
- d) sēkļu apmaiņu natūrā starp lauksaimniekiem.

Tiks vienkāršoti vairāki procesi. Visi vienkāršošanas pasākumi labumu dod ievērojamam skaitam MVU un mikrouzņēmumu, kas veido lielāko daļu nozares uzņēmumu. Turklāt priekšlikums pilnībā izslēdz no tā darbības jomas ARM, ko pārdod vai jebkādā citā veidā bez maksas vai par atlīdzību nodod starp personām privātai lietošanai un mērķiem, kas nav saistīti ar šo personu profesionālo darbību, kā arī ARM, ko izmanto tikai oficiāliem testiem, selekcijai, inspekcijām, izstādēm vai zinātniskiem nolūkiem. Visbeidzot, lai palielinātu šķirņu reģistrācijas un ARM sertifikācijas efektivitāti un lietderību, ar priekšlikumu ievieš jaunus pasākumus attiecībā uz ARM nozares digitalizāciju un noteikumus par biomolekulārajiem paņēmieniem.

- **Pamattiesības**

Ierosinātajā regulā ir ievēroti visi Eiropas Savienības Pamattiesību hartas noteikumi, jo īpaši noteikumi, kas vērsti uz uzņēmējdarbības brīvību, diskriminācijas novēršanu un patērētāju tiesību un vides aizsardzību.

4. **IETEKME UZ BUDŽETU**

Priekšlikums budžetu neietekmē.

5. **CITI ELEMENTI**

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Līdz piektajam gadam pēc šīs regulas piemērošanas dienas un pēc tam ik pēc pieciem gadiem dalībvalstīm ir jāiesniedz Komisijai ziņojums par vairākiem regulas aspektiem, jo īpaši par atkāpju izmantošanu un politiku, kuras mērķis ir atbalstīt augu ģenētisko resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu, agrobioloģisko daudzveidību un vienkāršotas procedūras mazajiem ražotājiem. Tas ir nepieciešams, lai pārbaudītu šīs jaunās politikas iedarbīgumu un izvērtētu, vai būtu nepieciešami uzlabojumi. Konkrētāk, šī prasība attiecas uz ziņošanu par šādiem elementiem:

- sertificētu un standarta ARM daudzumi un to ražošanai izmantotās platības dalījumā pa gadiem un sugām, norādot daudzumus, kas izmantoti bioloģiskai ražošanai piemērotām šķirnēm;
- pārdoto heterogēna materiāla ARM daudzumi un to ražošanai izmantotās platības dalījumā pa gadiem un sugām;
- pārdoto saglabājamo šķirņu ARM daudzumi dalījumā pa gadiem un sugām;

- to profesionālo operatoru skaits, kuri izmanto atkāpes attiecībā uz pārdošanu galalietotājiem, attiecīgās sugas un kopējais ARM daudzums dalījumā pa sugām;
- to ģēnu banku, organizāciju un tīklu skaits, kuru statūtos noteiktais vai kā citādi deklarētais mērķis ir augu ģenētisko resursu saglabāšana, un attiecīgās sugas;
- dalījumā pa sugām noteiktie daudzumi sēklu apmaiņai natūrā starp lauksaimniekiem;
- dalījumā pa sugām norādīti atļautie ARM daudzumi, kas paredzēti testiem un izmēģinājumiem jaunu šķirņu selekcijai;
- dalījumā pa ģintīm un sugām norādīti ARM daudzumi, ko izmanto īslaicīgu piegādes grūtību gadījumā;
- dalījumā pa ģintīm un sugām norādīti no trešām valstīm importētā ARM daudzumi;
- to profesionālo operatoru skaits, kas iedibināti attiecīgās dalībvalsts teritorijā.
- **Paskaidrojošie dokumenti (direktīvām)**
Nav piemērojams.
- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

i) Darbības joma

Ierosinātā regula aizstās 10 ARM tirdzniecības direktīvas. To piemēros lauksaimniecības kultūru, dārzeņu, augļaugu un vīnogulāju sugām, kurām ir īpaša ekonomiska un sociāla nozīme, piemēram, saistībā ar nodrošinātību ar pārtiku Savienībā.

Tā neattieksies uz meža reproduktīvo materiālu, ko pašlaik reglamentē Padomes Direktīva 1999/105/EK. Ir iesniegts atsevišķs priekšlikums aizstāt minēto direktīvu ar jaunu Eiropas Parlamenta un Padomes regulu.

Šis priekšlikums neattiecas arī uz dekoratīvo augu reproduktīvo materiālu.

Tas neattieksies arī uz ARM, kas eksportēts uz trešām valstīm.

ii) Ražošanas un tirdzniecības prasības

Ierosinātajā regulā ir saglabāti divi galvenie ARM tirdzniecības direktīvu pīlāri, proti, šķirņu reģistrācija un atsevišķu ARM partiju sertifikācija.

Priekšlikumā ir ieviests vispārējs noteikums, ka ARM ir atļauts ražot un tirgot tikai tad, ja tas pieder pie šķirnēm, kas reģistrētas valstu šķirņu reģistros, un ietilpst iepriekš noteiktās kategorijām: “pirmsbāzes”, “bāzes”, “sertificēts” un “standarta” materiāls vai sēklas. Tajā paredzēta arī heterogēna materiāla, kas nav ne šķirne, ne šķirņu maisījums, kā arī klonu, atlasītu klonu, multiklonālu maisījumu un poliklonāla ARM reģistrācija.

ARM kā pirmsbāzes, bāzes, sertificētas un standarta sēklas vai materiāls jāražo un jātirgo saskaņā ar šīm kategorijām un attiecīgajām sugām piemērojamajiem starptautiskajiem standartiem. Šie standarti jo īpaši ir Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) noteikumi par šķirņu sertifikāciju vai sēklu

aprites kontroli starptautiskajā tirdzniecībā ⁽²²⁾ (“ESAO sēklu shēmas”), Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (UNECE) sēklas kartupeļu standarti un Starptautiskās Sēklu kontroles asociācijas (ISTA) sēklu paraugu ņemšanas un testēšanas noteikumi.

ARM atbilstība pirmsbāzes, bāzes un sertificētu sēklu vai materiāla kategoriju prasībām jāapstiprina ar kompetentu iestāžu veiktām inspekcijām, paraugu ņemšanu un testēšanu (“oficiālā sertifikācija”), un tā jāapliecina ar oficiālu etiķeti. Priekšlikumā ir iekļauts to sugu saraksts, kuru sēklas drīkst ražot un tirgot tikai kā pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas sēklas. Tas atspoguļo spēkā esošos ARM tirdzniecības direktīvu noteikumus un attiecīgos starptautiskos standartus. Turklāt ir paredzēti mazāk stingri noteikumi par standarta sēklām un materiālu noteiktām kategorijām.

Modernizējot sertifikācijas sistēmu, noteikti pienākumi tiek uzticēti profesionāliem operatoriem. Saskaņā ar priekšlikumu kompetentā iestāde varēs arī atļaut profesionāliem operatoriem i) veikt ARM sertifikāciju (“sertifikācija oficiālā uzraudzībā”) un ii) izdrukāt oficiālo etiķeti.

Ar priekšlikumu ievieš noteikumus par ARM marķēšanu, iepakojšanu, noslēgšanu un partijām. To pamatā lielā mērā ir ESAO Sēklu shēmas noteikumi un pieredze, kas gūta, īstenojot ARM tirdzniecības direktīvas.

Sēklu šķirnes ir atļauts ražot un tirgot maisījumos ar citām tās pašas vai citu ģinšu vai sugu sēklu šķirnēm, uz kurām attiecas šī regula. Tomēr nolūkā saglabāt ģenētiskos resursus un dabisko vidi dalībvalstīm ir iespēja atļaut tādu sēklu maisījumu ražošanu un tirdzniecību, kuros ir arī sēklas, kas neietilpst regulas darbības jomā.

Visbeidzot, tiks veikti kontrollauku testi, lai verificētu atsevišķu sēklu partiju šķirnes identitāti un tīrību. Šķirnes identitātes un tīrības verificēšanai var izmantot biomolekulārus testus.

iii) Atkāpes

Priekšlikumā ir ieviesta elastīga pieeja attiecībā uz noteiktām darbībām, ARM un šķirnēm. Šajos gadījumos tiek noteiktas mazāk stingras prasības, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta, īstenojot ARM tirdzniecības direktīvas, starptautiskajiem standartiem un jo īpaši nepieciešamību atbalstīt agrobioloģisko daudzveidību un ģenētisko resursu saglabāšanu.

Ņemot to vērā, priekšlikumā ieviesti mazāk stingri noteikumi attiecībā uz saglabājamām šķirnēm, heterogēnu materiālu, ARM, ko pārdod galalietotājiem (piemēram, dārzkopjiem amatieriem), ARM, ko tirgo gēnu bankām, organizācijām un tīkliem vai to starpā, kā arī sēklām, ar kurām lauksaimnieki apmainās natūrā.

Priekšlikumā arī noteiktas atkāpes attiecībā uz i) ARM tirdzniecību selekcionāriem nolūkā izstrādāt jaunas šķirnes, ii) vēl neregistrētu šķirņu ARM, ko izmanto ARM pavairošanai vai izmēģinājumiem, iii) ARM gadījumiem, kad rodas īslaicīgas šā materiāla piegādes grūtības, un iv) sēklām,

²²

Lēmums, ar ko pārskata ESAO shēmas par šķirņu sertifikāciju vai sēklu aprites kontroli starptautiskajā tirdzniecībā [\[OECD/LEGAL/0308\]](https://www.oecd.org/legal/0308/) (“ESAO sēklu shēmas”).

kuru sertificēšana vēl nav pilnībā pabeigta. Tajā arī noteiktas atkāpes ārkārtas pasākumiem un īslaicīgiem eksperimentiem.

iv) Imports

ARM imports no trešām valstīm būs atļauts tikai tad, ja novērtējumā tiks konstatēts, ka šāds ARM atbilst prasībām, kas ir līdzvērtīgas prasībām, kuras piemērojamas Savienībā ražotam un tirgotam ARM. Šāda novērtējuma pamatā būs rūpīga trešās valsts sniegtās informācijas un tās attiecīgo tiesību aktu pārbaude. Tas tiks balstīts arī uz apmierinošiem Komisijas veiktās revīzijas rezultātiem attiecīgajā trešā valstī, ja šāda revīzija būs atzīta par nepieciešamu.

v) Profesionālie operatori

Vienkāršošanas labad profesionālie operatori ir jāreģistrē reģistros, kas jāuztur un jāatjaunina saskaņā ar Regulu (ES) 2016/2031, jo lielā mērā uz tiem jau attiecas minētās regulas darbības joma. Profesionāliem operatoriem ir jāizpilda dažas pamatprasības, lai nodrošinātu atbilstošas zināšanas par viņu kontrolē esošo ARM un apiešanos ar to. Uz ARM, ko tirgo profesionāli operatori, attieksies izsekojamības prasības.

vi) Šķirņu reģistrācija

Priekšlikumā ir ieviests vispārējs noteikums, ka ARM jābūt no reģistrētām šķirnēm. Turklāt tajā izklāstīta šo šķirņu reģistrācijas procedūra un nosacījumi.

Priekšlikumā noteikts, ka šķirnei jābūt iekļautai vismaz vienā valsts šķirņu reģistrā. Ar to būs pietiekami, lai šķirni nekavējoties varētu tirgot visā ES. Šī šķirne tiks iesniegta arī Savienības šķirņu reģistrā, izmantojot ES augu šķirņu portālu, kurā būs sniegts pārskats par visām tirdzniecībai atļautajām šķirnēm.

Šķirnes tiks reģistrētas divās kategorijās:

- i) šķirnes ar oficiālu aprakstu, kurām veic atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes (AVS) testu; kā arī
- ii) saglabājamās šķirnes ar oficiāli atzītu aprakstu, kurām nav nepieciešams veikt AVS testus un uz kurām attiecas mazāk stingras tirdzniecības prasības.

Šķirnēm, kurām piemēro AVS testēšanu (oficiālais apraksts), papildus tiks veikta to ilgtspējīgas audzēšanas un izmantošanas vērtības (IAIV) testēšana. Lai nodrošinātu plašāku un ilgtspējīgāku pieeju visai ARM nozarei, ierosinātajā regulā IAIV novērtējuma tvērums no lauksaimniecības kultūrām (pašreizējā ARM direktīvu darbības joma) tiek plašāk attiecināts arī uz dārzeņiem un augļu sugām. Lai šīs šķirnes reģistrētu, tām kā kopumam jārada uzlabojums salīdzinājumā ar citām tās pašas ģints vai sugas šķirnēm jārada uzlabojumi šādos aspektos:

- ražība, tajā skaitā ražas stabilitāte un ražība zema resursu ieguldījuma apstākļos;
- tolerance/noturība pret biotisko stresu, tajā skaitā nematožu, sēnīšu, baktēriju, vīrusu, kukaiņu un citu kaitīgo organismu izraisītām augu slimībām;
- tolerance/noturība pret abiotisko stresu, tajā skaitā pielāgošanās klimata pārmaiņu apstākļiem;

- efektīvāks dabas resursu (piemēram, ūdens un barības vielu) izmantojums;
- mazāka vajadzība pēc ārējiem resursiem, piemēram, augu aizsardzības līdzekļiem un mēslojuma;
- īpašības, kas uzlabo glabāšanas, pārstrādes un izplatīšanas ilgtspēju;
- kvalitāte vai uzturvērtības īpašības.

Šie aspekti ir svarīgi, lai nodrošinātu, ka jaunās šķirnes veicina ilgtspējīgu lauksaimniecisko ražošanu, kas kalpo ekonomiskajām, vides un plašākām sabiedrības vajadzībām.

Ņemot vērā AVS testēšanas nozīmīgumu, šādu testēšanu veiks tikai kompetentās iestādes. Telpas, kurās tiks veikta testēšana, revidēs Kopienas Augu šķirņu birojs (CPVO), jo tas ir kompetents šajā jomā.

Tomēr IAIV testēšanu var veikt arī profesionāli operatori kompetento iestāžu oficiālā uzraudzībā. Tas ir pamatoti, jo IAIV testēšanas tvērums ir paplašināts, iekļaujot vairāk sugu, un ir jānodrošina testēšanas iekārtu pieejamība. Kompetentās iestādes veiks profesionālo operatoru izmantoto telpu revīziju.

Šķirnes, kurām ir piešķirtas augu šķirņu aizsardzības tiesības saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2100/94 vai kādas dalībvalsts tiesību aktiem, tiks uzskatītas par AVS un tām būs atbilstošs nosaukums ierosinātās regulas vajadzībām. Kompetentās iestādes var izmantot arī citu dalībvalstu iestāžu veiktu AVS un IAIV testēšanu, lai šķirni reģistrētu savos valsts reģistros.

Priekšlikumā arī izklāstīti noteikumi par šķirņu reģistrācijas pieteikumu iesniegšanu, saturu, oficiālo pārbaudi un iesniegšanas datumu, tehnisko pārbaudi un organizāciju, papildu noteikumi par tehnisko pārbaudi, konfidencialitāti, provizorisko pārbaudes ziņojumu un provizorisko oficiālo aprakstu, pārbaudes ziņojumu un galīgo oficiālo aprakstu, šķirnes nosaukuma pārbaudi un lēmumu par šķirnes reģistrāciju valsts šķirņu reģistrā.

Šķirnes reģistrācijas periods būs 10 gadi — šāds laikposms noteikts nolūkā veicināt inovāciju un šo šķirņu aizstāšanu ar jaunām. Augļaugu šķirnēm un vīnogulāju pavairošanas materiālam reģistrācijas periods būs 30 gadi, jo šādu sugu augšanas cikla pabeigšanai ir nepieciešams ilgāks laiks. Reģistrācijas periodu varēs atjaunot.

Priekšlikumā izklāstīti noteikumi par reģistrēto šķirņu uzturēšanu, dokumentāciju un paraugu ņemšanu, lai nodrošinātu to identifikāciju un rezultatīvu kontroli visā reģistrācijas periodā.

vii) Grozījumi citos Savienības tiesību aktos un nobeiguma noteikumi

Ierosinātajā regulā ir iekļauts grozījums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/2031²³, precizējot, ka reglamentētie nekarantīnas organismi

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/2031 (2016. gada 26. oktobris) par aizsardzības pasākumiem pret augiem kaitīgajiem organismiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 un (ES) Nr. 1143/2014 un atceļ Padomes Direktīvas 69/464/EEK, 74/647/EEK, 93/85/EEK, 98/57/EK, 2000/29/EK, 2006/91/EK un 2007/33/EK (OV L 317, 23.11.2016., 4. lpp.).

(*RNQP*) tiek reglamentēti vienīgi saskaņā ar minēto regulu. Ar to arī ievieš iespēju importēta ARM ESAO etiķeti apvienot ar augu pasi vienotā formātā.

Turklāt ar priekšlikumu tiek ieviesti grozījumi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2017/625, lai iekļautu ARM noteikumus Savienības tiesību aktu par oficiālajām kontrolēm darbības jomā. Oficiālo kontroļu pamatnoteikumi un pamatprincipi tiks piemēroti arī attiecībā uz ARM ražošanu un tirdzniecību, tajā skaitā saistībā ar iestāžu kompetenci, uzdevumu deleģēšanu un sertifikāciju. Komisija būs pilnvarota vajadzības gadījumā pieņemt īpašus noteikumus par ARM tirdzniecības un profesionālo operatoru oficiālajām kontrolēm. Importa gadījumā piemēros vispārīgos noteikumus, pamatojoties uz risku.

Visbeidzot, ar ierosināto regulu tiek grozīta Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/848²⁴ attiecībā uz bioloģisko ražošanu, lai atjauninātu minētajā regulā norādītā “augu reproduktīvā materiāla” un “bioloģiskā heterogēnā materiāla” saturu. Ar to arī nodrošina, ka visi noteikumi par heterogēnā materiāla — gan bioloģiskā, gan nebioloģiskā — ARM ir izklāstīti tikai ierosinātajā regulā.

Ierosināto regulu piemēros trīs gadus pēc tās stāšanās spēkā, lai kompetentajām iestādēm un profesionālajiem operatoriem dotu pietiekami daudz laika pielāgoties jaunajiem noteikumiem. Tas arī dos Komisijai laiku pieņemt nepieciešamos deleģētos un īstenošanas aktus. Lai piemērotu jaunās prasības IAIV testēšanai attiecībā uz jaunām augļaugu un dārzeņu šķirnēm, tiks piemērots papildu divu gadu pārejas periods.

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/848 (2018. gada 30. maijs) par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 834/2007 (OV L 150, 14.6.2018., 1. lpp.).

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par augu reproduktīvā materiāla ražošanu un tirdzniecību Savienībā un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/2031, (ES) 2017/625 un (ES) 2018/848 un atceļ Padomes Direktīvu 66/401/EEK, 66/402/EEK, 68/193/EEK, 2002/53/EK, 2002/54/EK, 2002/55/EK, 2002/56/EK, 2002/57/EK, 2008/72/EK un 2008/90/EK (“Regula par augu reproduktīvo materiālu”)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,
ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 43. panta 2. punktu,
ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,
pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,
ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,
saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,
tā kā:

- (1) Noteikumi par lauksaimniecības kultūru, dārzeņu, vīnogulāju un augļaugu augu reproduktīvā materiāla (“ARM”) ražošanu un tirdzniecību Savienības līmenī ir spēkā jau kopš 20. gadsimta 60. gadiem. ARM ražošanu un tirdzniecību Savienības teritorijā reglamentē Padomes Direktīvas 66/401/EEK², 66/402/EEK³, 68/193/EEK⁴, 2002/53/EK⁵, 2002/54/EK⁶, 2002/55/EK⁷, 2002/56/EK⁸, 2002/57/EK⁹, 2008/72/EK¹⁰

¹ Vēl nav publicēts.

² Padomes Direktīva 66/401/EEK (1966. gada 14. jūnijs) par lopbarības augu sēklu tirdzniecību (OV L 125, 11.7.1966., 2298. lpp.).

³ Padomes Direktīva 66/402/EEK (1966. gada 14. jūnijs) par graudaugu sēklu tirdzniecību (OV L 125, 11.7.1966., 2309. lpp.).

⁴ Padomes Direktīva 68/193/EEK (1968. gada 9. aprīlis) par vīnogulāju veģetatīvās pavairošanas materiāla tirdzniecību (OV L 93, 17.4.1968., 15. lpp.).

⁵ Padomes Direktīva 2002/53/EK (2002. gada 13. jūnijs) par kopējo lauksaimniecības augu sugu šķirņu katalogu (OV L 193, 20.7.2002., 1. lpp.).

⁶ Padomes Direktīva 2002/54/EK (2002. gada 13. jūnijs) par biešu sēklu tirdzniecību (OV L 193, 20.7.2002., 12. lpp.).

⁷ Padomes Direktīva 2002/55/EK (2002. gada 13. jūnijs) par dārzeņu sēklu tirdzniecību (OV L 193, 20.7.2002., 33. lpp.).

⁸ Padomes Direktīva 2002/56/EK (2002. gada 13. jūnijs) par sēklas kartupeļu tirdzniecību (OV L 193, 20.7.2002., 60. lpp.).

⁹ Padomes Direktīva 2002/57/EK (2002. gada 13. jūnijs) par eļļas augu un šķiedraugu sēklu tirdzniecību (OV L 193, 20.7.2002., 74. lpp.).

¹⁰ Padomes Direktīva 2008/72/EK (2008. gada 15. jūlijs) par tāda dārzeņu pavairošanas un stādāmā materiāla tirdzniecību, kas nav sēklas (OV L 205, 1.8.2008., 28. lpp.).

un 2008/90/EK¹¹ ("ARM tirdzniecības direktīvas"). Šie tiesību akti ir veidojuši ARM ražošanas un tirdzniecības tiesisko regulējumu, tāpēc tiem ir bijusi liela nozīme ARM iekšējā tirgus izveidē Savienībā.

- (2) Ietekmes novērtējumos, ko Komisija veica 2013. un 2023. gadā, tika apstiprināts, ka minētajām direktīvām ir bijusi būtiska ietekme uz ARM brīvu apriti, pieejamību un augstu kvalitāti Savienības tirgū, un tādējādi tās ir veicinājušas ARM tirdzniecību Savienībā.
- (3) Tomēr ARM ražošanas un tirdzniecības noteikumi ir jāpielāgo zinātnes un tehnikas attīstībai lauksaimniecības un dārzkopības ražošanas paņēmieni un augu selekcijas jomā. Turklāt tiesību akti ir jāatjaunina, pamatojoties uz starptautisko standartu izmaiņām un pieredzi, kas gūta, piemērojot ARM direktīvas. Šie noteikumi ir jāprecizē, lai veicinātu saskaņotāku īstenošanu. Tāpēc ARM tirdzniecības direktīvas būtu jāaizstāj ar vienu regulu par ARM ražošanu un tirdzniecību Savienībā.
- (4) ARM ir izejmateriāls augu ražošanai Savienībā. Tāpēc tas ir ļoti svarīgs pārtikas un dzīvnieku barības izejvielu ražošanai un efektīvai augu resursu izmantošanai. Tas veicina vides aizsardzību un pārtikas aprites un pārtikas piegādes kvalitāti Savienībā kopumā. Šajā sakarā ARM pieejamība, kvalitāte un daudzveidība ir ārkārtīgi svarīga, lai īstenotu pāreju uz ilgtspējīgām pārtikas sistēmām, ko aicināts izveidot stratēģijā "No lauka līdz galdam"¹², kā arī ilgtspējīgu lauksaimniecību, dārzkopību, vides aizsardzību, klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, nodrošinātību ar pārtiku un dzīvnieku barību, kā arī ekonomiku kopumā.
- (5) Tāpēc, lai panāktu šo pāreju uz ilgtspējīgām pārtikas sistēmām, Savienības tiesību aktos būtu jāņem vērā nepieciešamība nodrošināt ARM ražošanas pielāgojamību mainīgajiem lauksaimniecības, dārzkopības un vides apstākļiem, risināt klimata pārmaiņu radītās problēmas, aizsargāt un atjaunot biodaudzveidību un attaisnot arvien lielākās lauksaimnieku un patērētāju gaidas attiecībā uz ARM kvalitāti un ilgtspēju.
- (6) Šīs regulas darbības jomā būtu jāiekļauj tikai noteiktu ģinšu un sugu, kurām ir lielāka ekonomiskā un sociālā nozīme, ARM. Minētā nozīme būtu jānovērtē atkarībā no tā, vai šādas ģintis un sugas aizņem nozīmīgu ražošanas apgabalu un rada būtisku vērtību Savienībā, atkarībā no to nozīmes Savienības pārtikas un dzīvnieku barības ražošanas nodrošinājuma kontekstā un no tā, vai tās tiek tirgotas vismaz divās dalībvalstīs. Minētais ražošanas apgabals un vērtība var būt saistīti ar vairākiem tehniskiem aspektiem. Atkarībā no apstākļiem to var aprēķināt, pamatojoties uz tādiem faktoriem kā produktīvās zemes kopplatība vairākās atšķirīgās Savienības teritorijās, ARM tirdzniecības vērtība saistībā ar konkrētām nozarēm vai lauksaimnieku, galalietotāju un nozares pieprasījums pēc šīm sugām.
- (7) Šīs ģintis un sugas būtu jāuzskaita un jāklasificē pēc to paredzētā izmantojuma, proti, kā lauksaimniecības kultūras, dārzeņi, augļaugi vai vīnogulāji. Šī klasifikācija ir nepieciešama, lai nodrošinātu samērīgu pieeju, jo dažas sugas ir svarīgas tikai noteiktiem izmantošanas veidiem.

¹¹ Padomes Direktīva 2008/90/EK (2008. gada 29. septembris) par tirdzniecību ar augļaugu pavairošanas materiālu un augļaugiem, kas paredzēti augļu ražošanai (OV L 267, 8.10.2008., 8. lpp.).

¹² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Stratēģija "No lauka līdz galdam". Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā" (COM(2020) 381 final).

- (8) Turklāt dažām šķirnēm var būt noteiktas īpašības, kas, ja šādas šķirnes audzē konkrētos apstākļos, varētu radīt nevēlamu agronomisku ietekmi, kas varētu apdraudēt regulas mērķi veicināt lauksaimnieciskās ražošanas ilgtspēju. Šo mērķi var sasniegt tikai tad, ja šādas šķirnes tiek audzētas saskaņā ar atbilstošiem audzēšanas nosacījumiem, kas ļauj izvairīties no šīs nevēlamās agronomiskās ietekmes. Šie nosacījumi būtu jāpiemēro šo šķirņu audzēšanai pārtikas, dzīvnieku barības vai rūpniecisko materiālu ražošanai, nevis tikai tad, ja tās paredzētas ARM ražošanai un tirdzniecībai. Tādēļ šai regulai būtu jāattiecas uz apstākļiem, kādos šīs šķirnes tiek audzētas arī pārtikas, dzīvnieku barības vai citu produktu ražošanai.
- (9) ARM būtu jādefinē visaptveroši, iekļaujot visus augus, no kuriem var audzēt pilnāpjoma augus un kuri ir paredzēti šādu augu audzēšanai. Tādēļ šai regulai būtu jāattiecas uz sēklām, kā arī uz tādiem visu citu veidu augiem jebkādā augšanas stadijā, no kuriem var audzēt pilnāpjoma augus un kuri ir paredzēti šādu augu audzēšanai.
- (10) Šai regulai nebūtu jāattiecas uz meža reproduktīvo materiālu, ņemot vērā tā īpašās iezīmes un ļoti atšķirīgos jēdzienus un piemērojamo terminoloģiju. Šā iemesla dēļ uz meža reproduktīvo materiālu attiecas atsevišķs tiesību akts, proti, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) .../...¹³⁺.
- (11) Šai regulai nebūtu jāattiecas uz dekoratīvo augu pavairošanas materiālu, jo pēc apspriešanās ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām tika secināts, ka Padomes Direktīva 98/56/EK¹⁴ joprojām pietiekamām mērā nodrošina šīs nozares vajadzības.
- (12) Šai regulai nebūtu jāattiecas ne uz ARM, ko eksportē uz trešām valstīm, ne uz ARM, ko izmanto tikai oficiālai testēšanai, selekcijai, inspekcijām, izstādēm vai zinātniskiem mērķiem. Tas tāpēc, ka šādām ARM kategorijām nav vajadzīgi īpaši saskaņoti identitātes vai kvalitātes standarti un tas neapdraud citu Savienībā tirgotu ARM identitāti un kvalitāti.
- (13) Šai regulai nebūtu jāattiecas uz ARM, ko pārdod vai jebkādā citā veidā bez maksas vai par atlīdzību nodod starp personām privātai lietošanai, mērķiem, kas nav saistīti ar šo personu profesionālo darbību. Būtu nesamērīgi paredzēt noteikumus par šādu ARM izmantošanu, jo šāda veida nodošana parasti tiek veikta tikai ļoti nelielā apjomā, tai nav komerciālu mērķu un tā ir paredzēta tikai privātām darbībām.
- (14) Lai lietotāji varētu izdarīt apzinātu izvēli, ARM būtu jāražo un jāpārdod tikai tad, ja tas pieder pie valsts šķirņu reģistrā reģistrētām šķirnēm.
- (15) Tomēr vajadzības gadījumā ir lietderīgi prasību piederēt kādai šķirnei nepiemērot potcelmiem, jo, lai gan tiem ir vērā ņemama vērtība, tie bieži vien neatbilst šķirnes definīcijai.
- (16) Lai nodrošinātu identitāti, kvalitāti un pārredzamību un lai lietotāji varētu izdarīt apzinātu izvēli, ARM parasti būtu jāražo vai jāpārdod iepriekš noteiktās kategorijās. Šīm kategorijām būtu jāatspoguļo dažādi ražošanas posmi un kvalitātes līmeņi, un, pamatojoties uz starptautiski pieņemto terminoloģiju, tās būtu jādēvē par “pirmsbāzes”, “bāzes”, “sertificētām” un “standarta” sēklām un “pirmsbāzes”, “bāzes”, “sertificētu” un “standarta” materiālu, ja runa ir par ARM, kas nav sēklas.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) .../... (OV...., lpp.).

+ PB: lūgums ievietot tekstā regulas numuru, kas minēts dokumentā (... (COD)), un zemsvērtas piezīmē ievietot minētās regulas numuru, datumu, nosaukumu un OV atsauci.

¹⁴ Padomes Direktīva 98/56/EK (1998. gada 20. jūlijs) par dekoratīvo augu pavairošanas materiāla tirdzniecību (OV L 226, 13.8.1998., 16. lpp.).

- (17) Lai nodrošinātu pēc iespējas augstāku identifikācijas un kvalitātes līmeni un atbilstību jaunākajiem zinātnes un tehnikas sasniegumiem, katras minētās kategorijas ARM būtu jāražo un jātirgo saskaņā ar piemērojamajiem starptautiskajiem standartiem. Šiem standartiem attiecīgā gadījumā būtu jāietver ESAO noteikumi par šķirņu sertifikāciju vai sēklu aprites kontroli starptautiskajā tirdzniecībā ⁽¹⁵⁾ (“ESAO sēklu shēmas”), Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (UNECE) sēklas kartupeļu standarti un Starptautiskās Sēklu kontroles asociācijas (ISTA) sēklu paraugu ņemšanas un testēšanas noteikumi.
- (18) Saskaņā ar minētajiem standartiem ARM atbilstība pirmsbāzes, bāzes un sertificētu sēklu vai materiāla kategoriju prasībām būtu jāapstiprina ar kompetentu iestāžu veiktām inspekcijām, paraugu ņemšanu, testēšanu un oficiālu kontrollauku testu veikšanu (“oficiālā sertifikācija”), un tā būtu jāapliecina ar oficiālu etiķeti.
- (19) Būtu jāizstrādā īpaši noteikumi par klonu, atlasītu klonu, multiklonālu maisījumu un poliklonāla ARM ražošanu un tirdzniecību, ņemot vērā to pieaugošo nozīmi un izmantošanu ARM nozarē. Lai nodrošinātu pārredzamību, iespējas lietotājiem izdarīt apzinātu izvēli un oficiālo kontroli rezultativitāti, kloni būtu jāreģistrē īpašā, kompetento iestāžu izveidotā publiskā reģistrā. Lai nodrošinātu klonu saglabāšanu un identifikāciju, būtu jāizstrādā arī to uzturēšanas noteikumi.
- (20) Kompetentajai iestādei būtu jāpilnvaro profesionālos operatorus tās oficiālā uzraudzībā sertificēt noteiktām sugām un kategorijām piederošu ARM un izdrukāt oficiālo etiķeti. Būtu jāparedz noteikumi par attiecīgo oficiālo uzraudzību, ko veic kompetentā iestāde, un par minētās atļaujas anulēšanu vai tās grozīšanu. Šie noteikumi ir nepieciešami, lai nodrošinātu visas sertifikācijas sistēmas rezultatīvu darbību.
- (21) Lai nodrošinātu maksimāli augstu ARM tīrību un homogenitāti, ARM būtu jāuzglabā atsevišķās partijās un atsevišķi no citiem materiāliem, kas atšķiras no ARM, piemēram, pārtikai vai dzīvnieku barībai paredzētiem graudiem.
- (22) Ņemot vērā ARM lielo daudzveidību, profesionāliem operatoriem būtu jāspēj pārdot ARM partijas atsevišķu augu, iepakojumu, saiņu vai konteineru veidā vai arī nefasētā veidā.
- (23) Būtu jāpieņem noteikumi par ARM marķēšanu, lai nodrošinātu atbilstošu šā materiāla identifikāciju pa kategorijām, apliecinot atbilstību attiecīgajām prasībām saistībā ar pirmsbāzes, bāzes, sertificētām un standarta sēklām un materiālu.
- (24) Pirmsbāzes, bāzes un sertificētu sēklu un materiāla gadījumā kompetentā iestāde izsniedz oficiālu etiķeti, bet saistībā ar standarta sēklām vai materiālu — operatora etiķeti. Tas ir nepieciešams, lai nošķirtu ARM, kam piemēro sertifikāciju (oficiālā sertifikācija vai sertifikācija oficiālā uzraudzībā), no ARM, par kura ražošanu atbild profesionālais operators. Īpašas etiķetes izsniegšanas mērķis ir atvieglot iespējas izdarīt apzinātu izvēli profesionāliem operatoriem un patērētājiem, kuri, iespējams, grib izvēlēties dažādiem standartiem atbilstošu ARM. Tas arī atvieglotu kompetento iestāžu darbu, izstrādājot to oficiālās kontroles saskaņā ar katrai kategorijai piemērojamajām prasībām.
- (25) Oficiālā etiķete būtu jāizdrukā un jāpiestiprina pilnvarotiem profesionāliem operatoriem kompetento iestāžu oficiālā uzraudzībā. Tomēr dažiem profesionālajiem

¹⁵ Lēmums, ar ko pārskata ESAO shēmas par šķirņu sertifikāciju vai sēklu aprites kontroli starptautiskajā tirdzniecībā[OECD/LEGAL/0308] (“ESAO sēklu shēmas”).

operatoriem var nebūt pietiekamu resursu, lai veiktu visas sertifikācijas darbības un izdrukātu oficiālās etiķetes, tādēļ būtu jāparedz, ka visus sertifikācijas pasākumus pēc profesionālu operatoru pieprasījuma var veikt kompetentās iestādes.

- (26) Būtu jāparedz noteikumi par oficiālās etiķetes un operatora etiķetes saturu un formu, lai nodrošinātu attiecīgo ražošanas un tirdzniecības prasību vienotu piemērošanu katrai kategorijai un šo etiķešu identifikāciju.
- (27) Katrā oficiālajā etiķetē un operatora etiķetē būtu jānorāda sērijas numurs, lai garantētu pienācīgu attiecīgā ARM identifikāciju un izsekojamību un oficiālo kontroļu rezultativitāti.
- (28) ARM tirdzniecības direktīvās un starptautiskajā praksē un standartos noteikts, ka dažu sugu sēklas drīkst ražot un tirgot tikai kā pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas sēklas, ņemot vērā to nozīmi nodrošinātības ar pārtiku un rūpnieciskās pārstrādes kontekstā, kā arī, lai aizsargātu to lauksaimnieku intereses, kuri tās izmanto. Šā iemesla dēļ dažas sēklas būtu jāražo un jātirgo kā pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas sēklas tikai tad, ja to ražošanas un tirdzniecības izmaksas ir samērīgas ar mērķi nodrošināt lauksaimniekiem kvalitatīvas sēklas un garantēt nodrošinātību ar pārtiku un dzīvnieku barību vai ir samērīgas ar mērķi nodrošināt augstu rūpnieciskās pārstrādes vērtību. Šīm izmaksām būtu arī jābūt samērīgām ar visaugstāko standartu sasniegšanu attiecībā uz sēklu identitāti un kvalitāti saskaņā ar pirmsbāzes, bāzes un sertificētām sēklām noteiktajām prasībām. Tādējādi būtu jāizveido to sēklu sugu saraksts, kuru sēklas drīkst ražot un tirgot tikai kā pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas sēklas.
- (29) Sēklas bieži tiek tirgotas vienas sugas šķirņu maisījumos vai vairāku sugu maisījumos. Tomēr to ģinšu vai sugu sēklas, uz kurām attiecas šī regula, būtu jāatļauj ražot un tirgot maisījumos tikai ar to ģinšu vai sugu sēklām, uz kurām attiecas šī regula. Tas vajadzīgs, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti attiecīgie ražošanas un tirdzniecības standarti. Tomēr nolūkā saglabāt ģenētiskos resursus un dabisko vidi dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai atļaut tādu sēklu maisījumu ražošanu un tirdzniecību, kuros ir to ģinšu vai sugu sēklas, kas neietilpst šīs regulas darbības jomā. Tas tādēļ, ka šādas sugas ir vispiemērotākās attiecīgajam saglabāšanas mērķim. Lai nodrošinātu šo maisījumu identitāti un kvalitāti, būtu jāizstrādā noteikumi par šādiem maisījumiem.
- (30) Būtu jānosaka prasības attiecībā uz pirmsbāzes, bāzes un sertificētu sēklu pārpakošanu un pārmarķēšanu, lai garantētu, ka šo darbību laikā nemainīsies attiecīgā ARM identitāte un kvalitāte.
- (31) Lai verificētu atsevišķu sēklu partiju šķirnes identitāti un tīrību, būtu jāveic kontrollauku testi. Pamatojoties uz piemērojamajiem starptautiskajiem standartiem un pieredzi, kas gūta, piemērojot ARM tirdzniecības direktīvas, būtu jāizstrādā īpaši noteikumi par pirmsbāzes, bāzes, sertificētu un standarta sēklu testiem.
- (32) Daži šķirņu tipi neatbilst noteiktajām atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes prasībām. Tomēr tie ir svarīgi augu ģenētisko resursu saglabāšanai un ilgtspējīgai izmantošanai. Tās ir tradicionāli audzētas vai konkrētos vietējos apstākļos jaunizveidotas šķirnes, kas pielāgotas šiem apstākļiem. Tām ir raksturīgs samazināts viendabīgums, jo starp atsevišķām reproduktīvajām vienībām pastāv liela ģenētiskā un fenotipiskā daudzveidība. Šīs šķirnes tiek dēvētas par “saglabājamām šķirnēm”. Šo šķirņu ražošana un tirdzniecība palīdz sasniegt Starptautiskā līguma par augu ģenētiskajiem resursiem pārtikai un lauksaimniecībai mērķus, lai veicinātu augu ģenētisko resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu pārtikai un

lauksaimniecībai¹⁶. Kā minētā līguma puse Savienība ir apņēmusies atbalstīt šos mērķus.

- (33) Ņemot vērā šīs saglabājamo šķirņu īpašās iezīmes un atkāpjoties no noteiktajām ražošanas un tirdzniecības prasībām, pie šīm šķirnēm piederoša ARM ražošana un tirdzniecība būtu jāatļauj saskaņā ar mazāk stingrām prasībām. Šis mērķis atbilst Eiropas zaļā kursa principiem un jo īpaši biodaudzveidības aizsardzības principu. Tādēļ ir lietderīgi atļaut, lai šis materiāls atbilstu attiecīgo sugu standarta materiāla prasībām. Tāpēc ARM, kas pieder pie saglabājamām šķirnēm, būtu jāmarķē ar norādi "Saglabājamās šķirnes". Šīs šķirnes būtu arī jāreģistrē, lai kompetentās iestādes varētu veikt to kontroli un garantēt to lietotājiem iespējas izdarīt apzinātu izvēli un oficiālo kontroļu rezultativitāti.
- (34) Pieredze, kas gūta, piemērojot tirdzniecības direktīvas, liecina, ka ARM galalietotāji (dārzkopji amatieri un citi) bieži vien ir ieinteresēti izmantot daudzveidīgāku ARM, kas piemērots dažādām vajadzībām, un šādiem galalietotājiem ne vienmēr ir tādas pašas kvalitātes prasības kā profesionāliem operatoriem. Tāpēc, atkāpjoties no dažiem noteikumiem, ir lietderīgi atļaut, ka ARM var tirgot galalietotājiem, neievērojot šķirņu reģistrācijas prasības un sertifikācijas prasības vai standarta materiālam noteiktās prasības. Šī atkāpe ir vajadzīga, lai nodrošinātu plašāku piedāvājumu patērētājiem, vienlaikus ievērojot vispārējās kvalitātes prasības. Turklāt pārredzamības un labākas kontroles labad būtu jāparedz noteikumi tikai galalietotājiem paredzēta ARM iepakojšanai un marķēšanai. Šā paša iemesla dēļ profesionāliem operatoriem, kuri izmanto šo atkāpi pārdošanai galalietotājiem, par šo darbību būtu jāziņo kompetentajām iestādēm.
- (35) Savienībā darbojas daudz gēnu banku, organizāciju un tīklu, kuru mērķis ir saglabāt augu ģenētiskos resursus. Lai atvieglotu to darbību, ir lietderīgi atļaut, ka saistībā ar ARM, ko tirgo šādām struktūrām vai ko šādas struktūras tirgo savā starpā, piemēro atkāpes no noteiktajām ražošanas un tirdzniecības prasībām un ka tā vietā šāds ARM atbilst mazāk stingriem noteikumiem.
- (36) Lauksaimnieki parasti nelielos daudzumos apmainās ar sēklām natūrā, lai veiktu savu sēklu dinamisku apsaimniekošanu. Tādēļ ir lietderīgi paredzēt atkāpi no noteiktajām prasībām attiecībā uz neliela sēklu daudzuma apmaiņu starp lauksaimniekiem. Šādu atkāpi varētu piemērot, ja attiecīgās sēklas nepieder šķirnei, kurai ir piešķirtas augu šķirņu aizsardzības tiesības saskaņā ar Padomes Regulu (ES) 2100/94¹⁷. Dalībvalstīm būtu jāļauj noteikt, cik lielu daudzumu gadā atļaut attiecībā uz konkrētām sugām, lai nodrošinātu, ka sēklu tirdzniecību neietekmē šādas atkāpes ļaunprātīga izmantošana.
- (37) Saskaņā ar ARM tirdzniecības direktīvām ir atļautas atkāpes no noteiktajām prasībām, lai tirgotu ARM, kas pieder pie vēl neregistrētām šķirnēm, šķirnēm, kuru testēšana vēl nav pilnībā pabeigta, sēklām, kas neatbilst piemērojamajām prasībām tās ātri darīt pieejamas tirgū, sēklām, kuru sertificēšana vēl nav pilnībā pabeigta, ARM, kas uz laiku atļauts, lai novērstu īslaicīgas piegādes grūtības, un ARM īslaicīgu eksperimentu veikšanai nolūkā meklēt labākas alternatīvas dažiem piemērojamo tiesību aktu noteikumiem attiecībā uz prasībām par to, ka ARM jāpieder pie reģistrētas šķirnes un

¹⁶ Padomes Lēmums 2004/869/EK (2004. gada 24. februāris) par to, lai Eiropas Kopienas vārdā noslēgtu Starptautisku nolīgumu par augu ģenētiskajiem resursiem pārtikai un lauksaimniecībai (OV L 378, 23.12.2004., 1. lpp.).

¹⁷ Padomes Regula (EK) Nr. 2100/94 (1994. gada 27. jūlijs) par Kopienas augu šķirņu aizsardzību (OV L 227, 1.9.1994., 1. lpp.).

jāatbilst noteiktām identitātes un kvalitātes prasībām. Šīs atkāpes ir bijušas noderīgas un nepieciešamas profesionāliem operatoriem un kompetentajām iestādēm un nav radījušas problēmas ARM iekšējā tirgū. Tāpēc tās būtu jā saglabā. Būtu jāparedz nosacījumi attiecībā uz šīm atkāpēm, lai nodrošinātu, ka tās netiek izmantotas ļaunprātīgi un ka tās nelabvēlīgi neietekmē ARM iekšējo tirgu.

- (38) Tāda ARM izmantošana, kas nepieder pie šķirnes, kura ietilpst šīs regulas darbības jomā, bet gan pie augu grupas viena botāniskā taksona ietvaros, ar augstu ģenētiskās un fenotipiskās daudzveidības līmeni starp atsevišķām reproduktīvajām vienībām ("heterogēns materiāls"), varētu būt izdevīga sevišķi bioloģiskajā ražošanā un zema resursu ieguldījuma lauksaimniecībā, uzlabojot kultūraugu noturību un palielinot to sugas ģenētisko daudzveidību. Tādēļ būtu jāatļauj ražot un tirgot heterogēna materiāla ARM, neievērojot šķirņu reģistrācijas prasības un citas šajā regulā noteiktās ražošanas un tirdzniecības prasības. Būtu jānosaka īpašas prasības minētā materiāla ražošanai un tirdzniecībai.
- (39) ARM ražošanai un tirdzniecībai Savienībā ir jāatbilst visaugstākajiem iespējamajiem standartiem. Tāpēc ARM imports no trešām valstīm būtu jāatļauj tikai tad, ja to piemērojamo identitātes un kvalitātes standartu un sertifikācijas sistēmas novērtējumā ir konstatēts, ka šāds ARM atbilst prasībām, kas ir līdzvērtīgas prasībām, kuras piemēro Savienībā ražotam un tirgotam ARM. Šāda novērtējuma pamatā būtu jābūt rūpīgai trešās valsts sniegtās informācijas un tās attiecīgo tiesību aktu pārbaudei. Tas būtu jābalsta arī uz apmierinošiem Komisijas veiktas revīzijas rezultātiem attiecīgajā trešā valstī, ja Komisija uzskata, ka šāda revīzija ir nepieciešama.
- (40) Būtu jāparedz noteikumi par marķēšanu un informāciju, kas jāsniedz par importēto ARM, lai to varētu pareizi identificēt un izsekot, un lai tā lietotāji varētu izdarīt apzinātu izvēli, kā arī lai varētu veikt oficiālās kontroles.
- (41) Lai nodrošinātu pārredzamību un rezultatīvākas kontroles attiecībā uz ARM ražošanu un tirdzniecību, profesionāliem operatoriem būtu jābūt reģistrētiem. Lai samazinātu administratīvo slogu šiem profesionālajiem operatoriem, ir lietderīgi tos reģistrēt reģistros, ko dalībvalstis izveidojušas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/2031¹⁸. Tas ir samērīgi arī tāpēc, ka lielākā daļa profesionālo operatoru, kas ražo un tirgo ARM, jau ir reģistrēti minētajā regulā paredzētajos profesionālo operatoru reģistros.
- (42) Būtu jāievieš īpaši pienākumi profesionāliem operatoriem, kas darbojas ARM ražošanas un tirdzniecības jomā, lai nodrošinātu to pārskatatbildību, rezultatīvākas oficiālās kontroles un šīs regulas pareizu piemērošanu.
- (43) Pieredze rāda, ka tirgotā ARM uzticamība un kvalitāte var tikt apdraudēta, ja nevar izsekot materiālu, kas neatbilst piemērojamajiem standartiem. Tādēļ ir jāizveido visaptveroša izsekojamības sistēma, kas ļautu izņemt no tirgus attiecīgo ARM vai iesniegt informāciju ARM lietotājiem vai kompetentajām iestādēm. Šā iemesla dēļ profesionālajiem operatoriem būtu obligāti jāglabā informācija un uzskaites dati par nodošanu, ko veikuši profesionālie operatori, un nodošanu, kas veikta šādiem operatoriem. Tomēr šāda uzskaitē nav piemērota mazumtirdzniecībai.

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/2031 (2016. gada 26. oktobris) par aizsardzības pasākumiem pret augiem kaitīgajiem organismiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 un (ES) Nr. 1143/2014 un atceļ Padomes Direktīvas 69/464/EEK, 74/647/EEK, 93/85/EEK, 98/57/EK, 2000/29/EK, 2006/91/EK un 2007/33/EK (OV L 317, 23.11.2016., 4. lpp.).

- (44) Ir svarīgi nodrošināt, ka parasti saistībā ar visiem šīs regulas darbības jomā ietilpstošo ģinšu un sugu ARM ir jāreģistrē šķirne, pie kuras pieder attiecīgais ARM, jānorāda šķirnes apraksts un attiecīgie noteikumi.
- (45) Šķirnes būtu jāreģistrē valsts šķirņu reģistrā, lai nodrošinātu iespējas lietotājiem izdarīt apzinātu izvēli un uzlabotu oficiālo kontroļu rezultativitāti.
- (46) Valsts šķirņu reģistrā būtu jāiekļauj divu veidu šķirnes: šķirnes, kas reģistrētas, pamatojoties uz oficiālu aprakstu, ja tās atbilst atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes (“AVS”) prasībām, un šķirnes, kas reģistrētas, pamatojoties uz oficiāli atzītu aprakstu attiecībā uz saglabājamām šķirnēm. Šo divu atšķirīgo aprakstu pastāvēšana ir nepieciešama, lai nodalītu divas šķirņu kategorijas, no kurām pirmā ir balstīta uz AVS testēšanas rezultātiem, bet otrā — uz vēsturiskiem datiem par šķirnes izmantošanu un praktisko pieredzi. Turklāt šāda pieeja var sniegt nepieciešamo informāciju par šķirņu īpašībām un to identitāti.
- (47) Lai nodrošinātu pārskatu par visām šķirnēm, kuras atļauts tirgot Savienībā, kompetentajām iestādēm, izmantojot ES augu šķirņu portālu, par reģistrētajām šķirnēm būtu jāpaziņo tālāk Savienības šķirņu reģistram.
- (48) Herbicīdizturīgas šķirnes ir šķirnes, kas ir selekcionētas tā, lai tās būtu mērķtiecīgi tolerantas pret herbicīdiem un, tās audzējot, varētu lietot herbicīdus. Ja šāda audzēšana netiek veikta piemērotos apstākļos, tas var izraisīt pret šiem herbicīdiem rezistentu nezāļu attīstīšanos, šādu rezistences ģēnu izplatīšanos vidē vai nepieciešamību palielināt lietoto herbicīdu daudzumu. Tā kā šīs regulas mērķis ir veicināt lauksaimnieciskās ražošanas ilgtspēju, dalībvalstu kompetentajām iestādēm, kas ir atbildīgas par šķirņu reģistrāciju, būtu jāspēj panākt, ka šo šķirņu audzēšanai, ko veic to teritorijā, piemēro audzēšanas nosacījumus, kas ir piemēroti, lai izvairītos no šīm nevēlamajām sekām. Turklāt, ja kādām šķirnēm piemīt kādas konkrētas īpašības, kas nav herbicīdizturīgums un kam varētu būt nevēlama agronomiskā ietekme, arī tām būtu jāpiemēro audzēšanas nosacījumi, lai novērstu šādu agronomisko ietekmi. Šiem nosacījumiem būtu jāattiecas uz šo šķirņu audzēšanu jebkādiem mērķiem, arī pārtikai, dzīvnieku barībai un citiem produktiem, nevis tikai uz ARM ražošanu un tirdzniecību. Tas vajadzīgs, lai sasniegtu šīs regulas mērķus un veicinātu ilgtspējīgu lauksaimniecisko ražošanu pēc ARM ražošanas un tirdzniecības posma.
- (49) Lai veicinātu lauksaimnieciskās ražošanas ilgtspēju un nodrošinātu ekonomikas, vides un plašākas sabiedrības vajadzības, visu ģinšu vai sugu jaunajām šķirnēm noteiktos aspektos jāuzrāda uzlabojumi salīdzinājumā ar citām tās pašas ģints vai sugas šķirnēm, kas reģistrētas tajā pašā valsts šķirņu reģistrā. Viens no šiem aspektiem ir ražība, tajā skaitā ražas stabilitāte un ražība zema resursu ieguldījuma apstākļos; tolerance/noturība pret biotisko stresu, tajā skaitā nematožu, sēnīšu, baktēriju, vīrusu, kukaiņu un citu kaitīgo organismu izraisītām augu slimībām; tolerance/noturība pret abiotisko stresu, tajā skaitā pielāgošanās klimata pārmaiņu apstākļiem; efektīvāks dabas resursu (piemēram, ūdens un barības vielu) izmantojums; mazāka vajadzība pēc ārējiem resursiem, piemēram, augu aizsardzības līdzekļiem un mēslojuma; īpašības, kas uzlabo glabāšanas, pārstrādes un izplatīšanas ilgtspēju; un kvalitātes vai uzturvērtības īpašības (“vērtība ilgtspējīgai audzēšanai un izmantošanai”). Lai pieņemtu lēmumu par šķirnes reģistrāciju un nodrošinātu pietiekamu elastību, lai reģistrētu šķirnes ar visvēlamākajām īpašībām, šie aspekti būtu jāņem vērā attiecībā uz konkrēto šķirni kopumā.
- (50) Tā kā bioloģiskajai ražošanai piemērotām bioloģiskajām šķirnēm, kā noteikts Regulas (ES) 2018/848 3. pantā, ir raksturīga liela ģenētiskā un fenotipiskā daudzveidība starp

atsevišķām reproduktīvajām vienībām, ir lietderīgi, ka to reģistrācijai piemēro pielāgotu AVS, jo īpaši attiecībā uz viendabīguma prasībām. Turklāt, lai šādas šķirnes labāk pielāgotu bioloģiskās ražošanas īpašajām vajadzībām, to vērtības pārbaude ilgtspējīgai audzēšanai un izmantošanai būtu jāveic bioloģiskās ražošanas apstākļos.

- (51) Efektivitātes uzlabošanas un administratīvā sloga samazināšanas nolūkos šķirnes, kurām ir piešķirtas augu šķirņu aizsardzības tiesības saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2100/94 62. pantu vai saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem, būtu jāuzskata par atšķirīgām, viendabīgām un stabilām, un tām būtu jābūt piemērotam nosaukumam šīs regulas vajadzībām.
- (52) Šķirņu reģistrācijas procedūrai būtu jābūt precīzi definētai, lai nodrošinātu juridisko noteiktību pieteikumu iesniedzējiem un kompetentajām iestādēm un vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem pieteikumu iesniedzējiem. Šā iemesla dēļ būtu jāparedz noteikumi par pieteikumu iesniegšanu, saturu, oficiālo pārbaudi un iesniegšanas datumu, tehniskajām pārbaudēm, kompetentās iestādes telpu un organizācijas revīziju, papildu noteikumi par tehnisko pārbaudi, konfidencialitāti, provizorisko pārbaudes ziņojumu un provizorisko oficiālo aprakstu, pārbaudes ziņojumu un galīgo oficiālo aprakstu, šķirnes nosaukuma pārbaudi un lēmumu par šķirnes reģistrāciju valsts šķirņu reģistrā.
- (53) Efektivitātes labad un lai samazinātu administratīvo slogu kompetentajām iestādēm un pieteikumu iesniedzējiem, kompetentajām iestādēm savas valsts šķirņu reģistrā būtu jāreģistrē visas šķirnes, kas pirms šīs regulas stāšanās spēkā oficiāli apstiprinātas vai reģistrētas katalogos, sarakstos vai reģistros, kurus attiecīgās dalībvalstis izveidojušas saskaņā ar Direktīvām 2002/53/EK, 2002/55/EK, 2008/90/EK un 68/193/EEK. Tā kā šīs šķirnes jau tiek tirgotas Savienībā un tās jau izmanto lauksaimnieki un citi profesionālie operatori, tām nebūtu jāpiemēro jauna reģistrācijas procedūra.
- (54) Būtu jāparedz noteikumi par šķirņu tehnisko pārbaudi, kuras nolūks ir secināt, vai attiecīgās šķirnes ir atšķirīgas, viendabīgas un stabilas. Ņemot vērā šīs pārbaudes nozīmi šķirņu selekcijas nozarē un to, ka tās rezultātā tiek sagatavots oficiāls apraksts, tehniskā pārbaude būtu jāveic tikai kompetentajai iestādei.
- (55) Tomēr tehnisko pārbaudi, kuras mērķis ir noteikt, ka šķirnei ir pietiekama vērtība ilgtspējīgai audzēšanai un izmantošanai, būtu jāspēj veikt pieteikuma iesniedzēja telpās un kompetentās iestādes oficiālā uzraudzībā. Tas ir nepieciešams, lai mazinātu administratīvo slogu, nodrošinātu testēšanas iekārtu pieejamību un samazinātu kompetento iestāžu izmaksas. Tomēr par testēšanas pasākumiem būtu jāatbild kompetentajai iestādei. Turklāt profesionālie operatori, kas ir iesaistīti jaunu šķirņu selekcijā, pamatojoties uz sadarbību ar kompetentajām iestādēm, ir pierādījuši, ka ir kvalificēti veikt šādas pārbaudes, jo tiem ir attiecīga pieredze, zināšanas un atbilstoši resursi.
- (56) Lai nodrošinātu atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes pārbaudžu ticamību un augstu kvalitāti, Kopienas Augu šķirņu birojam ("CPVO") būtu jāveic revīzija kompetento iestāžu telpās, kurās šādas pārbaudes tiek veiktas. Lai nodrošinātu atbilstību piemērojamajām prasībām, attiecīgajām kompetentajām iestādēm būtu jāveic revīzija pieteikumu iesniedzēju telpās, kurās oficiālā uzraudzībā tiek veikta pārbaude, ar ko nosaka, vai šķirnei ir pietiekama vērtība ilgtspējīgai audzēšanai un izmantošanai.
- (57) Šķirnes reģistrācijas periodam būtu jābūt 10 gadiem nolūkā veicināt inovāciju selekcijas nozarē un veco šķirņu izņemšanu no tirgus un to aizstāšanu ar jaunām

šķirnēm. Tomēr augļaugu ģinšu un vīnogulāju ģinšu vai sugu šķirnēm šim laikposmam būtu jābūt 30 gadi, jo šo ģinšu vai sugu augšanas cikla pabeigšanai ir nepieciešams ilgāks laiks.

- (58) Pēc jebkuras ieinteresētās personas pieprasījuma šķirnes reģistrācijas termiņš būtu jāatjauno, lai varētu turpināt noteiktu šķirņu tirdzniecību, ja ir konstatēta šāda vajadzība un tās joprojām atbilst piemērojamajām prasībām.
- (59) Būtu jāizstrādā noteikumi par šķirņu uzturēšanu saskaņā ar pieņemto praksi. Tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu šķirnes identitāti tās reģistrācijas laikā, un to var nodrošināt tikai tad, ja attiecīgās šķirnes uzturēšanu veic pieteikuma iesniedzējs vai citas personas, par kurām pieteikuma iesniedzējs paziņojis kompetentajai iestādei, ievērojot noteiktas prasības un saskaņā ar kompetento iestāžu veiktām oficiālām kontrolēm.
- (60) Būtu jāparedz noteikumi par valstu šķirņu reģistru un Savienības šķirņu reģistra saturu, kā arī par reģistrēto šķirņu paraugu (“oficiālais paraugs” vai “standarta paraugs”), kas ir šķirnes dzīvs piemērs, glabāšanu. Tas ir svarīgi, lai nodrošinātu piekļuvi nepieciešamajai informācijai par šķirni, tās identifikāciju reģistrācijas laikā un standarta paraugu pieejamību kontrollauku testēšanai saistībā ar ARM sertifikāciju.
- (61) ARM tirdzniecības direktīvas būtu jāatceļ, jo šī regula tās aizstāj. Tāpēc būtu jāgroza Regula (ES) 2016/2031, lai svītrotu atsauci uz minētajām direktīvām un nodrošinātu, ka reglamentētos nekarantīnas organismus (“*RNQP*”) reglamentē tikai minētā regula.
- (62) Būtu jāgroza Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/625¹⁹, lai tās darbības jomā iekļautu ARM ražošanu un tirdzniecību saskaņā ar šo regulu. Tas ir svarīgi, lai garantētu vienotu pieeju attiecībā uz oficiālajām kontrolēm visā augu ražošanas un pārtikas apritē, jo Regula (ES) 2017/625 attiecas arī uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/2031 un Regulas (ES) 2018/848 darbības jomu²⁰.
- (63) Šajā saistībā Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt īpašus noteikumus par oficiālajām kontrolēm un par darbībām, ko kompetentās iestādes veic saistībā ar ARM, jo īpaši, lai paredzētu noteikumus par ARM oficiālo kontroļu veikšanu nolūkā verificēt atbilstību Savienības noteikumiem, par ARM importu un tirdzniecību Savienībā, kā arī par operatoru darbībām ARM ražošanas laikā.
- (64) Regula (ES) 2018/848 būtu jāgroza, lai terminu “augu reproduktīvais materiāls” un “heterogēns materiāls” definīcijas saskaņotu ar šajā regulā paredzētajām definīcijām. Turklāt no Regulas (ES) 2018/848 būtu jāizslēdz pilnvarojums Komisijai pieņemt īpašus noteikumus par bioloģiska heterogēna materiāla ARM tirdzniecību, jo

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/625 (2017. gada 15. marts) par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001, (EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK (Oficiālo kontroļu regula) (OV L 95, 7.4.2017., 1. lpp.).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/848 (2018. gada 30. maijs) par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 834/2007 (OV L 150, 14.6.2018., 1. lpp.).

juridiskās skaidrības labad visi noteikumi par ARM ražošanu un tirdzniecību būtu jānosaka šajā regulā.

- (65) Lai to ARM ģinšu un sugu sarakstu, kas ietilpst šīs regulas darbības jomā, pielāgotu pārmaiņām, kas saistītas ar ražošanas apgabala un vērtības nozīmīgumu, nodrošinātību ar pārtiku / dzīvnieku barību un to dalībvalstu skaitu, kurās šādas ģintis un sugas audzē, saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt tiesību aktus attiecībā uz minētā saraksta grozīšanu.
- (66) Lai noteikumus par ARM ražošanu un tirdzniecību pielāgotu tehnikas un zinātnes attīstībai un piemērojamajiem starptautiskajiem standartiem, saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt tiesību aktus, ar kuriem groza šīs regulas prasības attiecībā uz pirmsbāzes, bāzes, sertificēta un standarta materiāla un sēklu ražošanu un tirdzniecību.
- (67) Lai noteikumus par heterogēna materiāla ARM ražošanu un tirdzniecību pielāgotu tehnikas un zinātnes attīstībai un ņemtu vērā pieredzi, kas gūta, piemērojot šīs regulas noteikumus, saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt tiesību aktus, ar kuriem groza prasības attiecībā uz heterogēna materiāla ražošanu un tirdzniecību.
- (68) Lai šķirņu reģistru saturu pielāgotu tehnikas attīstībai un ņemtu vērā pieredzi, kas gūta, reģistrējot šķirnes, saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt tiesību aktus attiecībā uz minētajam saturam piemērojamo prasību grozīšanu.
- (69) Lai šķirņu audzēšanu pielāgotu jaunākajām tehniskajām un zinātniskajām zināšanām, saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt tiesību aktus attiecībā uz tādu šķirņu audzēšanas nosacījumu pieņemšanu, kuras ir herbicīdizturīgas vai kurām piemīt citas īpašības, kas varētu radīt nevēlamu agronomisku ietekmi. Šajos nosacījumos būtu jāiekļauj uz lauka veicami pasākumi (piemēram, augseka), uzraudzības pasākumi, dalībvalstu paziņojumi par šiem pasākumiem Komisijai un pārējām dalībvalstīm, profesionālu operatoru ziņojumi kompetentajām iestādēm par šo pasākumu piemērošanu un norādes uz šiem nosacījumiem valstu šķirņu reģistros.
- (70) Lai testēšanu un prasības saistībā ar ilgtspējīgu audzēšanas un izmantošanas vērtību pielāgotu iespējamai tehnikas un zinātnes attīstībai un iespējamām starptautisko standartu izmaiņām, saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt tiesību aktus, lai šo regulu papildinātu ar noteiktiem elementiem. Tie ietver nepieciešamās metodikas audzēšanas izmēģinājumiem, kas jāveic ar mērķi novērtēt un pieņemt turpmākas prasības attiecībā uz ilgtspējīgu audzēšanas un izmantošanas vērtību noteiktām ģintīm vai sugām.
- (71) Lai noteikumus par šķirņu nosaukumiem pielāgotu tehnikas un zinātnes attīstībai un ņemtu vērā minēto noteikumu piemērošanā gūto pieredzi, saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt tiesību aktus, lai papildinātu šo regulu, nosakot konkrētus kritērijus attiecībā uz šķirņu nosaukumu piemērotību.
- (72) Lai šīs regulas noteikumus par šķirņu tehniskajām pārbaudēm pielāgotu zinātnes un tehnikas attīstībai un kompetento iestāžu un profesionālo operatoru praktiskajām vajadzībām un lai ņemtu vērā pieredzi, kas gūta, piemērojot attiecīgos noteikumus, saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt tiesību aktus, lai papildinātu šo regulu, paredzot noteikumus par profesionālo operatoru telpu revīziju ar mērķi veikt tehniskās pārbaudes, lai pārliecinātos par pietiekamu vērtību ilgtspējīgai audzēšanai un izmantošanai.

- (73) Lai šīs regulas noteikumus par ilgtspējīgas audzēšanas un izmantošanas pārbaudi pielāgotu tehnikas vai zinātnes attīstībai un jebkādai jaunai Savienības politikai vai noteikumiem par ilgtspējīgu lauksaimniecību, saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt tiesību aktus, ar kuriem papildina šo regulu, nosakot minimālās prasības šīs pārbaudes veikšanai, nosakot pārbaudāmo īpašību novērtēšanas metodikas, nosakot standartus šīs pārbaudes rezultātu novērtēšanai un ziņošanai par tiem, kā arī grozot pārbaudāmās īpašības.
- (74) Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanas, arī ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanas tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu²¹. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu līdzdalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (75) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011²².
- (76) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai un uzlabotu profesionālo operatoru darbību un to ražotā un tirgotā ARM identitāti un kvalitāti, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras attiecībā uz prasību precizēšanu saistībā ar revīzijām, apmācību, pārbaudēm, inspekcijām, paraugu ņemšanu un testēšanu attiecībā uz konkrētām ģintīm vai sugām, lai kompetentās iestādes varētu veikt profesionālo operatoru oficiālu uzraudzību.
- (77) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai attiecībā uz apiešanos ar ARM un tā tirdzniecību un pielāgotu attiecīgos noteikumus pieredzei, kas gūta, piemērojot šīs regulas noteikumus, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras attiecībā uz visām vai noteiktām ARM sugām pieņemt īpašas prasības par partiju apvienošanu vai sadalīšanu, ņemot vērā ARM partiju izcelsmi, par to identifikāciju, minēto darbību uzskaiti un marķēšanu pēc ARM partiju apvienošanas vai sadalīšanas.
- (78) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, ņemtu vērā praktisko pieredzi, kas gūta, piemērojot tās noteikumus, un uzlabotu tirgū laistā ARM integritāti, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras pieņemt īpašas prasības attiecībā uz konkrētu ARM sugu iepakojumu, saiņu un konteineru noslēgšanu, aizdarīšanu, izmēru un formu.
- (79) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, jo īpaši attiecībā uz etiķešu salasāmību, atpazīstamību un drošību, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras pieņemt īpašus noteikumus par oficiālajām etiķetēm, etiķetēm, ko izmanto konkrētām atkāpēm, un etiķetēm, ko izmanto dažiem īpašiem ARM veidiem, kā arī noteikt šo etiķešu saturu, izmēru, krāsu un formu attiecīgajām ARM kategorijām vai veidiem.

²¹ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13.–18. lpp.).

- (80) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai un ņemtu vērā praktisko pieredzi, kas gūta, piemērojot attiecīgos noteikumus, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras pieņemt īpašus noteikumus par sēklu maisījumiem.
- (81) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai attiecībā uz ARM mazumtirdzniecību un padarītu ARM tirdzniecību pēc iespējas praktiskāku un atbilstošāku katrai sugai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras pieņemt noteikumus par sēklu mazo iepakojumu un cita ARM, ko tirgo galalietotājiem, iepakojumu un saiņu lielumu, formu un noslēgšanu, kā arī prasības par apiešanos ar tiem.
- (82) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai un novērstu steidzami risināmas ARM piegādes grūtības, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai, lai tādu īslaicīgu grūtību gadījumā, kas saistītas ar ARM piegādi, uz laiku, kas nepārsniedz vienu gadu, tā varētu izsniegt atļauju tirgot ARM pirmsbāzes, bāzes vai sertificēta materiāla vai sēklu kategorijās, uz kurām attiecas mazāk stingras prasības, vai atkāpties no prasības par piederību kādai šķirnei, kā arī attiecībā uz minētās atļaujas atcelšanu un grozīšanu.
- (83) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai un zināmu elastību dalībvalstīm pieņemt valsts pasākumus, kas pielāgoti to agroklimatiskajiem apstākļiem un augstākiem kvalitātes standartiem, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras pilnvarot dalībvalstis pieņemt stingrākas ražošanas vai tirdzniecības prasības attiecībā uz ARM ražošanu un tirdzniecību visā attiecīgās dalībvalsts teritorijā vai tās daļā, kā arī atcelt vai grozīt šādus pasākumus, kas pieņemti saskaņā ar ARM tirdzniecības direktīvām.
- (84) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai un nodrošinātu ātru reakciju uz pēkšņiem riskiem, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai veikt ārkārtas pasākumus, ja ARM ražošana vai tirdzniecība var radīt nopietnu risku cilvēka, dzīvnieku vai augu veselībai, videi vai citu sugu audzēšanai un ja šādu risku nevar apmierinoši novērst ar attiecīgās dalībvalsts veiktiem pasākumiem, kā arī attiecībā uz jebkura šāda dalībvalsts veikta pasākuma atcelšanu vai grozīšanu.
- (85) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras lemt par īslaicīgu eksperimentu organizēšanu nolūkā meklēt labākas alternatīvas šīs regulas darbības jomai un atsevišķiem tās noteikumiem.
- (86) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai attiecībā uz ARM importu un nodrošinātu trešo valstu prasību atbilstību līdzvērtīgām Savienības prasībām, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras attiecībā uz iespēju atzīt, ka konkrētas ģints, sugas vai kategorijas ARM, kas ražots trešā valstī vai konkrētās trešās valsts teritorijās, atbilst prasībām, kuras ir līdzvērtīgas prasībām, kas piemērojamas Savienībā ražotam un tirgotam ARM, ar mērķi to importēt.
- (87) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai un pienācīgu reģistrēto šķirņu uzturēšanu arī trešās valstīs, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras attiecībā uz iespēju atzīt, ka šķirņu uzturēšanas kontroles, ko veic trešā valstī, sniedz tādas pašas garantijas kā Savienībā noteiktās garantijas.
- (88) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai un pielāgotu tās noteikumus Starptautiskās Jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības (*UPOV*) vai *CPVO* izstrādātajiem protokoliem, kā arī attiecīgajiem zinātnes un tehnikas sasniegumiem, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras pieņemt īpašas prasības

attiecībā uz šķirņu atšķirīgumu, viendabīgumu un stabilitāti konkrētām ģintīm vai sugām.

- (89) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras pieņemt īpašus noteikumus attiecībā uz reģistrēto šķirņu standarta parauga lielumu, ko izmanto oficiālajām ARM pēckontrolēm, noteikumus par šo paraugu atjaunošanu un šo paraugu sniegšanu citām dalībvalstīm.
- (90) Ņemot vērā, ka šīs regulas mērķi, proti, nodrošināt saskaņotu pieeju attiecībā uz ARM ražošanu un tirdzniecību, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet tā iedarbības, sarežģītības un starptautiskā rakstura dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai. Ņemot to vērā un ja nepieciešams, ar to ievieš atkāpes vai īpašas prasības attiecībā uz dažiem ARM un profesionālu operatoru veidiem.
- (91) Šī regula būtu jāpieņem no dienas, kad pagājuši trīs gadi pēc tās stāšanās spēkā, lai ļautu kompetentajām iestādēm un profesionālajiem operatoriem pielāgoties tās noteikumiem un arī lai dotu vajadzīgo laiku attiecīgo deleģēto un īstenošanas aktu pieņemšanai. Tomēr noteikumi par dārzeņu un augļaugu šķirņu pietiekamu vērtību ilgtspējīgai audzēšanai un izmantošanai būtu jāpieņem no dienas, kad pagājuši pieci gadi pēc tās stāšanās spēkā. Šis papildu laikposms ir nepieciešams, lai kompetentās iestādes un profesionālie operatori varētu veikt nepieciešamos sagatavošanās darbus un veikt pirmos testus laukos, kas atbilst jaunajiem noteikumiem,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu pieņem noteikumus par augu reproduktīvā materiāla ("ARM") ražošanu un tirdzniecību Savienībā un jo īpaši prasības attiecībā uz ARM ražošanu uz lauka un citās vietās, materiāla kategorijām, identifikācijas un kvalitātes prasībām, sertifikāciju, marķēšanu, iepakojšanu, importu, profesionālajiem operatoriem un šķirņu reģistrāciju.

Šajā regulā ir arī paredzēti noteikumi par tādu noteiktu šķirņu audzēšanas nosacījumiem, kurām varētu būt nevēlama agronomiskā ietekme, tajā skaitā par to audzēšanu citiem mērķiem, kas nav saistīti ar ARM ražošanu un tirdzniecību, pārtikas, dzīvnieku barības un citu produktu ražošanai.

2. pants

Darbības joma un mērķi

1. Šo regulu piemēro ģintīm un sugām, kas uzskaitītas attiecīgajiem lietojumiem, kuri minēti I pielikuma A līdz E daļā.

Regulas prasības attiecas uz attiecīgi uz visiem ARM veidiem, tikai uz sēklām vai tikai uz materiālu, kas nav sēklas.

Prasības saistībā ar ARM ražošanu attiecas tikai uz ražošanu ar mērķi tos laist tirgū.

2. Šīs regulas mērķi ir šādi:
- a) nodrošināt ARM kvalitāti un daudzveidīgu izvēli, kā arī tā pieejamību profesionāliem operatoriem un galalietotājiem;
 - b) nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus profesionāliem operatoriem visā Savienībā un iekšējā tirgus darbību ARM jomā;
 - c) atbalstīt inovāciju un konkurētspēju ARM nozarē Savienībā;
 - d) veicināt augu ģenētisko resursu un agrobioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu;
 - e) veicināt ilgtspējīgu lauksaimniecisko ražošanu, kas pielāgota pašreizējiem un nākotnē paredzamajiem klimatiskajiem apstākļiem;
 - f) veicināt nodrošinātību ar pārtiku.
3. Komisija saskaņā ar 75. pantu ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, grozīt I pielikumu, lai to pielāgotu tehnisko un zinātnisko zināšanu pilnveidei, un ekonomiskos datus par ģinšu un sugu ražošanu un tirdzniecību, pievienojot ģintis un sugas minētajam pielikumam vai svītrojot tās no tajā iekļautā saraksta.
- Ar pirmajā daļā minēto deleģēto aktu I pielikumā iekļauto sarakstu papildina ar ģintīm vai sugām, ja tās atbilst vismaz diviem no turpmāk minētajiem elementiem:
- a) tās veido nozīmīgu ARM ražošanas apgabalu un vērā ņemamu Savienībā tirgotā ARM vērtību;
 - b) salīdzinājumā ar citām ģintīm un sugām, kas nav uzskaitītas minētajā pielikumā, tās ir ļoti nozīmīgas pārtikas un dzīvnieku barības ražošanas drošībai Savienībā; kā arī
 - c) tās tiek tirgotas vismaz divās dalībvalstīs.
- Ar pirmajā daļā minēto deleģēto aktu ģintis vai sugas svītro no I pielikuma saraksta, ja tās vairs neatbilst vismaz diviem no otrajā daļā izklāstītajiem elementiem.
4. Šo regulu nepiemēro:
- a) Direktīvas 98/56/EK 2. pantā definētajam dekoratīvo augu pavairošanas materiālam;
 - b) meža reproduktīvajam materiālam, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) .../... 3. pantā²³;
 - c) ARM, kas ražots eksportam uz trešām valstīm;
 - d) ARM, kas pārdots vai jebkādā veidā bez maksas vai par atlīdzību nodots starp galalietotājiem privātai lietošanai un mērķiem, kas nav saistīti ar šo personu komercdarbību;
 - e) ARM, kas izmantots tikai oficiāliem testiem, selekcijai, inspekcijām, izstādēm vai zinātniskiem nolūkiem.

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) .../... (OV..., lpp.).

+ PB: lūgums ievietot tekstā regulas numuru, kas minēts dokumentā (... (COD)), un zemsvītras piezīmē ievietot minētās regulas numuru, datumu, nosaukumu un OV atsauci.

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro turpmāk minētās definīcijas:

- 1) “augu reproduktīvais materiāls” (“ARM”) ir augi, kā definēts Regulas (ES) 2016/2031 2. panta 1. punktā, no kuriem var audzēt pilnējuma augus un kuri ir paredzēti šādu augu audzēšanai;
- 2) “profesionāls operators” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas saistībā ar ARM profesionāli iesaistīta vienā vai vairākās turpmāk minētajās darbībās Savienībā:
 - a) ražošana;
 - b) tirdzniecība;
 - c) šķirņu uzturēšana;
 - d) identitātes un kvalitātes pakalpojumu sniegšana;
 - e) saglabāšana, uzglabāšana, žāvēšana, pārstrāde, apstrāde, iepakojšana, noslēgšana, marķēšana, paraugu ņemšana vai testēšana;
- 3) “tirdzniecība” ir šādas darbības, ko veic profesionāls operators: pārdošana, turēšana, nodošana bez atlīdzības vai piedāvāšana pārdošanai, vai jebkāds cits nodošanas vai izplatīšanas veids Savienībā vai imports Savienībā;
- 4) “šķirne” ir šķirne, kā definēts Regulas (EK) Nr. 2100/94 5. panta 2. punktā;
- 5) “klons” ir viena īpatņa pēcnācējs, kas ar veģetatīvo pavairošanu sākotnēji ir iegūts no cita īpatņa, paliekot tam ģenētiski identisks;
- 6) “atlasīts klons” ir klons, kas ir atlasīts un izvēlēts pēc dažām īpašām iekššķirnes fenotipiskajām īpašībām un tā fitosanitārā statusa, kurš atlasītajam klonam nodrošina labāku izpausmi, kas atbilst tās šķirnes aprakstam, pie kuras tas pieder, un, ja atlasītais klons neatbilst nevienai šķirnei, tas atbilst tās sugas aprakstam, pie kuras pieder;
- 7) “poliklonāls augu reproduktīvais materiāls” ir grupa ar vairāku atšķirīgu īpatņu pēcnācējiem, kuri iegūti no dažādiem genotipiem un no kuriem katrs atbilst tās šķirnes aprakstam, pie kā tas pieder;
- 8) “multiklonāls maisījums” ir atlasītu klonu maisījums, kas visi pieder attiecīgi vienai un tai pašai šķirnei vai sugai, un katrs no tiem ir iegūts neatkarīgas atlases ceļā;
- 9) “kompetentā iestāde” ir dalībvalsts centrālā vai reģionālā iestāde vai attiecīgā gadījumā attiecīgā trešās valsts iestāde, kas ir atbildīga par oficiālo kontroli, reģistrācijas, sertifikācijas un citu oficiālu darbību organizēšanu saistībā ar ARM ražošanu un tirdzniecību, vai jebkura cita iestāde, kurai saskaņā ar Savienības tiesību aktiem ir uzticēta šāda atbildība;
- 10) “oficiāls apraksts” ir apraksts, ko izveidojusi kompetentā iestāde un kas ietver attiecīgās šķirnes īpašības un ļauj šķirni identificēt, pārbaudot tās atšķirīgumu, viendabīgumu un stabilitāti;
- 11) “oficiāli atzīts apraksts” ir rakstisks saglabājamais šķirnes apraksts, kuru atzinusi kompetenta iestāde, kurā ietvertas šķirnes specifiskās īpašības un kurš iegūts ar citiem līdzekļiem, nevis pārbaudot šķirnes atšķirīgumu, viendabīgumu un stabilitāti;

- 12) “šķirnes uzturēšana” ir darbības, ko veic, lai kontrolētu šķirnes tīrību un identitāti ar mērķi nodrošināt, ka šķirne turpmākajos pavairošanas ciklos saglabā atbilstību tās aprakstam;
- 13) “sēklas” nozīmē sēklas botāniskajā nozīmē;
- 14) “pirmsbāzes sēklas” ir sēklas, kas pieder paaudzei, kura ir pirms bāzes sēklu paaudzes, kas ir paredzētas bāzes vai sertificētu sēklu ražošanai un sertificēšanai un kas, veicot oficiālu sertifikāciju vai sertifikāciju oficiālā uzraudzībā, ir atzītas par atbilstīgām attiecīgajiem II pielikuma A daļā izklāstītajiem nosacījumiem;
- 15) “bāzes sēklas” ir sēklas, kas iegūtas no pirmsbāzes sēklām vai bāzes sēklu iepriekšējām paaudzēm, ir paredzētas nākamo bāzes sēklu paaudžu vai sertificētu sēklu ražošanai un kas, veicot oficiālu sertifikāciju vai sertifikāciju oficiālā uzraudzībā, ir atzītas par atbilstīgām attiecīgajiem II pielikuma A daļā izklāstītajiem nosacījumiem;
- 16) “sertificētas sēklas” ir sēklas, kas iegūtas no pirmsbāzes, bāzes vai iepriekšējās paaudzes sertificētām sēklām un kas, veicot oficiālu sertifikāciju vai sertifikāciju oficiālā uzraudzībā, ir atzītas par atbilstīgām attiecīgajiem II pielikuma A daļā izklāstītajiem nosacījumiem;
- 17) “standarta sēklas” ir sēklas, kas nav pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas sēklas, kuras nav paredzētas turpmākai pavairošanai un atbilst attiecīgajiem III pielikuma A daļā izklāstītajiem nosacījumiem;
- 18) “pirmsbāzes materiāls” ir ARM, kas nav sēklas, kas pieder pie paaudzes, kura ir pirms bāzes materiāla paaudzes, kas ir paredzēts bāzes vai sertificēta materiāla ražošanai un sertificēšanai un kas, veicot oficiālu sertifikāciju vai sertifikāciju oficiālā uzraudzībā, ir atzīts par atbilstīgu attiecīgajiem II pielikuma B daļā noteiktajiem nosacījumiem;
- 19) “bāzes materiāls” ir ARM, kas nav sēklas, kas ir ražots no pirmsbāzes materiāla vai iepriekšējo paaudžu bāzes materiāla, ir paredzēts nākamo paaudžu bāzes materiāla vai sertificēta materiāla ražošanai un sertificēšanai un kas, veicot oficiālu sertifikāciju vai sertifikāciju oficiālā uzraudzībā, ir atzīts par atbilstīgu attiecīgajiem II pielikuma B daļā noteiktajiem nosacījumiem;
- 20) “sertificēts materiāls” ir ARM, kas nav sēklas, kas ir ražots no pirmsbāzes, bāzes vai iepriekšējās paaudzes sertificēta materiāla un kas, veicot oficiālu sertifikāciju vai sertifikāciju oficiālā uzraudzībā, ir atzīts par atbilstīgu attiecīgajiem II pielikuma B daļā izklāstītajiem nosacījumiem;
- 21) “standarta materiāls” ir ARM, kas nav sēklas, kas nav pirmsbāzes, bāzes vai sertificēts materiāls, kas nav paredzēts turpmākai pavairošanai un kas atbilst attiecīgajiem III pielikuma B daļā izklāstītajiem nosacījumiem;
- 22) “oficiāla sertifikācija” ir oficiāls kompetentās iestādes apliecinājums par pirmsbāzes, bāzes vai sertificētu sēklu vai materiāla atbilstību attiecīgajām šīs regulas prasībām, pie nosacījuma, ka minētā iestāde ir veikusi visas attiecīgās inspekcijas uz vietas, paraugu ņemšanu un testēšanu, arī attiecīgā gadījumā kontrollauka testēšanu un secinājusi, ka attiecīgās sēklas vai materiāls atbilst šīm prasībām;
- 23) “sertifikācija oficiālā uzraudzībā” ir īpaši pilnvarota profesionāla operatora apliecinājums, ka pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas sēklas vai materiāls atbilst piemērojamajām prasībām, un ja vismaz vienu vai vairākas no attiecīgajām inspekcijām, paraugu ņemšanu, testēšanu vai etiķešu drukāšanu minētais

profesionālais operators ir veicis kompetentās iestādes oficiālā uzraudzībā un secinājis, ka attiecīgās sēklas vai materiāls atbilst šīm prasībām;

- 24) ARM “kategorija” ir ARM grupa vai atsevišķa ARM vienība, kas kvalificējama kā pirmsbāzes, bāzes, sertificētas(-s) vai standarta sēklas vai materiāls un ir identificējama, ievērojot īpašas identitātes un kvalitātes prasības;
- 25) “ģenētiski modificēts organisms” ir ģenētiski modificēts organisms, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/18/EK 2. panta 2. punktā²⁴, izņemot organismus, kas iegūti, izmantojot Direktīvas 2001/18/EK I B pielikumā uzskaitītos ģenētiskās modifikācijas paņēmienus;
- 26) “partija” ir ARM vienība, ko iespējams identificēt pēc sastāva un izcelsmes viendabīguma;
- 27) “heterogēns materiāls” ir tāda augu grupa vienā viszemākā zināmā līmeņa botāniskā taksonomiskā grupā:
 - a) kurai ir kopīgas fenotipiskās īpašības;
 - b) kuru raksturo liela ģenētiskā un fenotipiskā daudzveidība starp atsevišķām reproduktīvām vienībām, tādēļ minētā augu grupa ir pārstāvēta kā materiāls kopumā, nevis kā neliels vienību skaits;
 - c) kura nav šķirne; kā arī
 - d) kura nav šķirņu maisījums;
- 28) “galalietotājs” ir jebkura persona, kas iegūst, nodod un izmanto ARM mērķiem, kuri nav saistīti ar šīs personas profesionālo darbību;
- 29) “saglabājama šķirne” ir:
 - a) Savienībā tradicionāli audzēta vai īpašos vietējos apstākļos nesen izveidota šķirne, kas ir pielāgota minētajiem apstākļiem; un
 - b) šķirne, ko raksturo liela ģenētiskā un fenotipiskā daudzveidība starp atsevišķām reproduktīvajām vienībām;
- 30) “kvalitāti ietekmējoši kaitīgie organismi” ir organismi, kas atbilst visiem šādiem kritērijiem:
 - a) tie nav Savienības karantīnas organismi, aizsargājamās zonas karantīnas organismi vai reglamentēti nekarantīnas organismi (“*RNQP*”) Regulas (ES) 2016/2031 nozīmē, kā arī kaitīgie organismi, uz kuriem attiecas pasākumi, kas pieņemti saskaņā ar minētās regulas 30. panta 1. punktu;
 - b) tie rodas ARM ražošanas vai uzglabāšanas laikā; un
 - c) to klātbūtne nepieņemami nelabvēlīgi ietekmē ARM kvalitāti un nepieņemami nelabvēlīgi ietekmē ekonomiku attiecībā uz konkrētā ARM izmantošanu Savienībā;
- 31) “praktiski bez kaitīgajiem organismiem” nozīmē to, ka ARM ir pilnīgi bez kaitīgajiem organismiem, vai apzīmē situāciju, kad kvalitāti ietekmējošu kaitīgo

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/18/EK (2001. gada 12. marts) par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē un Padomes Direktīvas 90/220/EEK atcelšanu (OV L 106, 17.4.2001., 1. lpp.).

organismu klātbūtne attiecīgajā ARM ir tik zema, ka šie kaitīgie organismi negatīvi neietekmē ARM kvalitāti;

- 32) “sēklas kartupeļi” ir *Solanum tuberosum* L. bumbuļi, ko izmanto citu kartupeļu pavairošanai;
- 33) “lauksaimnieks” ir lauksaimnieks atbilstīgi definīcijai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/2115²⁵ 3. panta 1) punktā;
- 34) “šķirnei netipisks” attiecībā uz sēklām vai citiem augiem ir sēklas vai cits ARM, kas neatbilst tās šķirnes vai sugas aprakstam, pie kuras tiem būtu jāpieder saskaņā ar šo regulu;
- 35) “hibrīda šķirne” ir šķirne, kas iegūta, krustojot divas vai vairākas citas šķirnes.

4. pants

Atbilstība Regulai (ES) 2016/2031

Šo regulu piemēro, neskarot Regulu (ES) 2016/2031.

Jebkura ARM partija, kas ražota un laista tirgū saskaņā ar šo regulu, atbilst arī noteikumiem, kuri izklāstīti Regulas (ES) 2016/2031 par Savienības karantīnas organismiem, aizsargājamās zonas karantīnas organismiem un *RNQP* 36., 37., 40., 41., 42., 49., 53. un 54. pantā vai ir saskaņā ar tiem, kā arī pasākumiem, kas pieņemti atbilstīgi minētās regulas 30. panta 1. punktam.

II NODAĻA PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ ŠĶIRNĒM, ARM KATEGORIJĀM, MARKĒŠANU, ATĻAUJĀM, APIEŠANOS AR ARM, IMPORTU UN ATKĀPĒM

1. IEDAĻA

Vispārīgās prasības ARM ražošanai un tirdzniecībai

5. pants

Piederība reģistrētai šķirnei

Savienībā drīkst ražot un tirgot tikai ARM, kas pieder kādai no 44. pantā minētajā valsts šķirņu reģistrā reģistrētajām šķirnēm, izņemot šādus gadījumus:

- a) potcelmi, ja tie tiek ražoti un laisti tirgū ar atbilstošā etiķetē sniegtu norādi uz sugu, pie kuras tie pieder;
- b) heterogēns materiāls saskaņā ar 27. pantu;
- c) ARM, ko tirgo galalietotājiem saskaņā ar 28. pantu;

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2115 (2021. gada 2. decembris), ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013 (OV L 435, 6.12.2021., 1. lpp.).

- d) ARM, ko ražo un tirgo ģenētisko resursu saglabāšanas nolūkā saskaņā ar 29. pantu;
- e) sēklas, ar kurām lauksaimnieki apmainās natūrā saskaņā ar 30. pantu;
- f) selekcionāra sēklas saskaņā ar 31. pantu;
- g) vēl neregistrētu šķirņu ARM saskaņā ar 32. pantu;
- h) ARM piegādes grūtību gadījumā saskaņā ar 33. pantu.

6. pants

Piederība pie noteiktām ARM kategorijām

1. Savienībā drīkst ražot un tirgot tikai tādu ARM, kas pieder pie kādas no turpmāk minētajām kategorijām, izņemot 2. punktā noteiktos gadījumus:
 - a) pirmsbāzes materiāls vai sēklas;
 - b) bāzes materiāls vai sēklas;
 - c) sertificēts materiāls vai sēklas;
 - d) standarta materiāls vai sēklas.

Ja šajā regulā ir atsauce uz ARM identitātes un kvalitātes ziņā zemāku vai augstāku kategoriju, to nosaka, pamatojoties uz a)–d) punktu sarindojumu, kur a) punkts apzīmē visaugstāko kategoriju, bet d) punkts — viszemāko.
2. Atkāpjoties no 1. punkta, tādu ARM, kas nepieder nevienai no a)–d) apakšpunktā uzskaitītajām kategorijām, drīkst ražot un tirgot šādos gadījumos:
 - a) heterogēna materiāla ARM tirdzniecība saskaņā ar 27. pantu;
 - b) tirdzniecība galalietotājam saskaņā ar 28. pantu;
 - c) tirdzniecība saglabāšanas tīkliem un to starpā, kā minēts 29. pantā;
 - d) sēklas, ar kurām lauksaimnieki apmainās natūrā saskaņā ar 30. pantu;
 - e) selekcionāra sēklas, kā minēts 31. pantā.

2. IEDAĻA

Prasības pirmsbāzes, bāzes, sertificēta un standarta materiāla un sēklu ražošanai un tirdzniecībai

7. pants

Prasības pirmsbāzes, bāzes un sertificētu sēklu un materiāla ražošanai un tirdzniecībai

1. Pirmsbāzes, bāzes un sertificētas sēklas drīkst ražot un tirgot Savienībā tikai tad, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:
 - a) pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas sēklas ir praktiski bez kvalitāti ietekmējošiem kaitīgajiem organismiem;
 - b) tās ražo un pārdod:
 - i) pēc kompetento iestāžu oficiālas sertifikācijas vai oficiāli uzraudzīta profesionāla operatora veiktas sertifikācijas;

- ii) saskaņā ar II pielikuma A daļā izklāstītajām prasībām, un to atbilstību šīm prasībām apliecina 15. panta 1. punktā minētā oficiālā etiķete.
- 2. Pirmsbāzes, bāzes un sertificētu materiālu drīkst ražot un tirgot Savienībā tikai tad, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:
 - a) pirmsbāzes, bāzes vai sertificēts materiāls ir praktiski bez kvalitāti ietekmējošiem kaitīgajiem organismiem;
 - b) to ražo un pārdod:
 - i) pēc kompetento iestāžu oficiālas sertifikācijas vai oficiāli uzraudzīta profesionāla operatora veiktas sertifikācijas;
 - ii) saskaņā ar II pielikuma B daļā izklāstītajām prasībām, un tā atbilstību šīm prasībām apliecina 15. panta 1. punktā minētā oficiālā etiķete.
- 3. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 75. pantu, lai grozītu II pielikumu. Šos grozījumus pielāgo starptautisko tehnisko un zinātnisko standartu izmaiņām, un tie var attiekties uz šādām darbībām un kategorijām:
 - a) pirmsbāzes, bāzes un sertificētu sēklu sēšana un stādīšana, kā arī ražošana uz lauka;
 - b) pirmsbāzes, bāzes un sertificētu sēklu novākšana un darbības pēc novākšanas;
 - c) sēklu tirdzniecība;
 - d) pirmsbāzes, bāzes un sertificēta materiāla sēšana un stādīšana, kā arī ražošana uz lauka;
 - e) pirmsbāzes, bāzes un sertificēta materiāla novākšana un darbības pēc novākšanas;
 - f) pirmsbāzes, bāzes un sertificēta materiāla tirdzniecība;
 - g) pirmsbāzes, bāzes un sertificēts klonu, atlasītu klonu, multiklonālu maisījumu un poliklonāla ARM materiāls;
 - h) *in vitro* pavairošanas ceļā iegūta pirmsbāzes, bāzes un sertificēta materiāla ražošana;
 - i) *in vitro* pavairošanas ceļā iegūta pirmsbāzes, bāzes un sertificēta materiāla tirdzniecība.
- 4. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, kuros precizē II pielikuma A un B daļā minētās ražošanas un tirdzniecības prasības konkrētām ARM ģintīm, sugām vai kategorijām un attiecīgā gadījumā konkrētām šķirām, klasēm, paaudzēm vai citām attiecīgās kategorijas apakšgrupām. Šīs prasības attiecas uz vienu vai vairākiem no šādiem elementiem:
 - a) attiecīgo ARM ģinšu, sugu vai tipu īpašais lietojums;
 - b) ARM ražošanas metodes, arī dzimumvairošanās un bezdzimumvairošanās, un pavairošana *in vitro*;
 - c) sēšanas vai stādīšanas apstākļi;
 - d) audzēšana uz lauka;
 - e) novākšana un darbības pēc novākšanas;

- f) dīgtspējas pakāpe, tīrība un cita ARM saturs, mitrums, augtspēja, zemes vai svešķermeņu klātbūtne;
- g) ARM sertifikācijas metodes, arī biomolekulāro vai citu tehnisko metožu izmantošana, kā arī to apstiprināšana un izmantošana un Savienībā apstiprināto metožu saraksta izveide;
- h) nosacījumi, kas attiecas uz tādu ģinšu vai sugu potcelmiem un citām augu daļām, kas nav minētas I pielikumā, vai to hibrīdiem, ja I pielikumā minēto ģinšu vai sugu pavairošanas materiāls vai to hibrīdi ir tiem uzpotēti;
- i) apstākļi augļaugu vai vīnogulāju sēklu ražošanai;
- j) apstākļi augļaugu, vīnogulāju vai sēklas kartupeļu ražošanai no sēklām.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā noteikto pārbaudes procedūru, lai pielāgotos attiecīgo starptautisko tehnisko un zinātnisko standartu izmaiņām.

8. pants

Prasības standarta sēklu un materiāla ražošanai un tirdzniecībai

1. Standarta sēklas drīkst ražot un tirgot Savienībā tikai tad, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:
 - a) tajās praktiski nav kvalitāti ietekmējošu kaitīgo organismu;
 - b) tās ražo un pārdod:
 - i) profesionāls operators
 - ii) saskaņā ar III pielikuma A daļā izklāstītajām prasībām, un to atbilstību šīm prasībām apliecina 16. pantā minētā operatora etiķete.
2. Standarta materiālu drīkst ražot un tirgot Savienībā tikai tad, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:
 - a) tajā praktiski nav kvalitāti ietekmējošu kaitīgo organismu;
 - b) to ražo un pārdod:
 - i) profesionāls operators
 - ii) saskaņā ar III pielikuma B daļā izklāstītajām prasībām, un tā atbilstību šīm prasībām apliecina 16. pantā minētā operatora etiķete.
3. Reizi gadā profesionālie operatori iesniedz kompetentajai iestādei deklarāciju par saražoto standarta sēklu un materiāla daudzumu dalījumā pa sugām.
4. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 75. pantu, lai grozītu III pielikumu, lai 1. un 2. punktā minētās prasības pielāgotu zinātnes un tehnikas attīstībai un piemērojamajiem starptautiskajiem standartiem. Minētie grozījumi attiecas uz šādām prasībām:
 - a) prasības standarta sēklu sēšanai, stādīšanai un ražošanai uz lauka;
 - b) prasības standarta sēklu novākšanai un darbībām pēc novākšanas;
 - c) prasības standarta sēklu tirdzniecībai;
 - d) prasības standarta materiāla sēšanai, stādīšanai un ražošanai uz lauka;

- e) prasības standarta materiāla novākšanai un darbībām pēc novākšanas;
 - f) standarta materiāla tirdzniecības prasības;
 - g) prasības klonu, atlasītu klonu, multiklonālu maisījumu un poliklonāla ARM standarta materiālam;
 - h) prasības *in vitro* pavairošanas ceļā iegūta standarta materiāla ražošanai;
 - i) prasības *in vitro* pavairošanas ceļā iegūta standarta materiāla tirdzniecībai.
5. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, kuros precizē III pielikuma A un B daļā minētās ražošanas un tirdzniecības prasības attiecībā uz konkrētām standarta sēklu vai materiāla ģintīm vai sugām. Šīs prasības attiecas uz vienu vai vairākiem no šādiem elementiem:
- a) attiecīgo ARM ģinšu, sugu vai tipu īpašais lietojums;
 - b) ARM ražošanas metodes, arī dzimumvairošanās un bezdzimumvairošanās, un pavairošana *in vitro*;
 - c) sēšanas vai stādīšanas apstākļi;
 - d) audzēšana uz lauka;
 - e) novākšana un darbības pēc novākšanas;
 - f) dīgšanas pakāpe, tīrība un cita ARM saturs, mitrums, augtspēja, zemes vai svešķermeņu klātbūtne;
 - g) biomolekulāro vai citu tehnisko metožu izmantošana, kā arī to apstiprināšana un izmantošana un Savienībā apstiprināto metožu saraksts;
 - h) nosacījumi, kas attiecas uz tādu ģinšu vai sugu potcelmiem un citām augu daļām, kas nav minētas I pielikumā, vai to hibrīdiem, ja I pielikumā minēto ģinšu vai sugu pavairošanas materiāls vai to hibrīdi ir tiem uzpotēti;
 - i) apstākļi auglaugu vai vīnogulāju sēklu ražošanai;
 - j) apstākļi auglaugu, vīnogulāju vai sēklas kartupeļu ražošanai no sēklām.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā noteikto pārbaudes procedūru, lai pielāgotos attiecīgo starptautisko tehnisko un zinātnisko standartu izmaiņām.

9. pants

Klonu, atlasītu klonu, multiklonālu maisījumu un poliklonāla ARM ražošana, tirdzniecība un reģistrācija

1. Papildus 4.–43. pantā minētajām prasībām klonu, atlasītu klonu, multiklonālu maisījumu un poliklonāla ARM pirmsbāzes, bāzes, sertificētu un standarta materiālu ražo un tirgo saskaņā ar 2. un 3. punktu un saskaņā ar prasībām, kas attiecīgi izklāstītas II pielikuma C daļā un III pielikuma C daļā.
2. Klonus, atlasītus klonus, multiklonālus maisījumus un poliklonālu ARM drīkst ražot un tirgot tikai tad, ja kompetentā iestāde tos ir reģistrējusi vismaz vienā dalībvalsts izveidotā oficiālā klonu reģistrā.

Minētajā reģistrā iekļauj visus elementus, kas minēti klona, atlasīta klona, multiklonāla maisījuma un poliklonāla ARM reģistrācijas pieteikumā, kā noteikts II pielikuma B daļā un C daļas 2. punktā.

3. Klonus, atlasītus klonus, multiklonālus maisījumus un poliklonālu ARM uztur, lai saglabātu to identitāti. Par klonu, atlasītu klonu, multiklonālu maisījumu un poliklonālu ARM uzturēšanu atbildīgās personas veic visus pasākumus, lai kompetentās iestādes vai jebkura cita persona, pamatojoties uz veikto uzskaiti, varētu tos pārbaudīt.

3. IEDAĻA

Profesionālu operatoru pilnvarošana un kompetento iestāžu veikta oficiāla uzraudzība

10. pants

Profesionālu operatoru pilnvarošana veikt sertifikāciju oficiālā uzraudzībā

1. Kompetentā iestāde pēc attiecīga pieteikuma saņemšanas var pilnvarot profesionālu operatoru veikt visas vai atsevišķas darbības, kas nepieciešamas ARM sertificēšanai oficiālā kompetentās iestādes uzraudzībā attiecībā uz pirmsbāzes, bāzes un sertificētu materiālu vai sēklām, un izsniegt tiem oficiālu etiķeti.

Lai saņemtu šādu pilnvarojumu un atkarībā no darbībām, par kurām tas tiek piešķirts, profesionālais operators:

- a) nodrošina, ka tam ir nepieciešamās zināšanas, lai izpildītu 7. pantā minētās prasības;
 - b) ir kvalificēts veikt II pielikumā minētās inspekcijas vai nodarbina personālu, kas ir kvalificēts veikt šādas inspekcijas;
 - c) nodarbina kvalificētu personālu II pielikumā minētās paraugu ņemšanas veikšanai vai slēdz līgumus ar uzņēmumiem, kas minēto darbību veikšanai nodarbina kvalificētu personālu;
 - d) izmanto specializētu personālu un aprīkojumu II pielikumā minēto testu veikšanai vai minēto darbību veikšanai izmanto laboratorijas, kurās strādā kvalificēts personāls;
 - e) ir konstatējis un spēj uzraudzīt ražošanas procesa kritiskos punktus, kas var ietekmēt ARM kvalitāti un identitāti, un veic šīs uzraudzības rezultātu uzskaiti;
 - f) ir ieviesis sistēmas, lai nodrošinātu, ka tiek izpildītas 13. pantā noteiktās prasības par partiju identifikāciju;
 - g) ir ieviesis sistēmas, ar ko nodrošina 42. pantā paredzēto izsekojamības prasību izpildi.
2. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 75. pantu, lai papildinātu 1. punktu attiecībā uz vienu vai vairākiem šādiem elementiem:
- a) profesionālā operatora iesniegtā pieteikuma izskatīšanas procedūra;
 - b) konkrētas darbības, kas jāveic kompetentajai iestādei, lai apstiprinātu atbilstību 1. punkta a)–g) apakšpunktam.

11. pants

Profesionālam operatoram piešķirtā pilnvarojuma anulēšana vai grozīšana

Ja pilnvarotais profesionālais operators vairs neatbilst 10. panta 1. punktā noteiktajām prasībām, kompetentā iestāde pieprasa, lai attiecīgais operators noteiktā termiņā veiktu korektīvus pasākumus.

Ja noteiktajā termiņā profesionālais operators pirmajā daļā minētos korektīvos pasākumus neveic, kompetentā iestāde bez kavēšanās atsauc vai attiecīgā gadījumā groza pilnvarojumu. Ja tā secina, ka pilnvarojums ticis piešķirts krāpšanas ceļā, kompetentā iestāde piemēro profesionālajam operatoram attiecīgas sankcijas.

12. pants

Kompetento iestāžu veikta oficiālā uzraudzība

1. Kompetentās iestādes vismaz reizi gadā veic revīziju sakarā ar sertifikāciju oficiālā uzraudzībā, lai nodrošinātu, ka profesionālais operators atbilst 10. panta 1. punktā minētajām prasībām.

Tās arī organizē to darbinieku apmācību un eksāmenus, kuri veic šajā regulā paredzētās inspekcijas uz lauka, paraugu ņemšanu un testēšanu.

2. Sakarā ar sertifikāciju oficiālā uzraudzībā kompetentās iestādes veic oficiālas inspekcijas, paraugu ņemšanu un testēšanu daļai kultūru to ražošanas vietā un ARM partijām, lai apstiprinātu minētā materiāla atbilstību 7. pantā norādītajām prasībām.

Šo daļu nosaka, pamatojoties uz novērtējumu par potenciālo risku, ka ARM neatbildīs šīm prasībām.

3. Komisija ar īstenošanas aktiem var precizēt prasības attiecībā uz revīzijām, apmācību, pārbaudēm, inspekcijām, paraugu ņemšanu un testēšanu, kā minēts 1. un 2. punktā, saistībā ar konkrētām ģintīm vai sugām.

Minētajos īstenošanas aktos var precizēt vienu vai vairākus šādus elementus:

- a) riska kritēriji, kas minēti 2. punktā, un minimālā kultūru un ARM partiju daļa, attiecībā uz kurām jāveic inspekcijas, paraugu ņemšana un testēšana, kā minēts 2. punktā;
- b) uzraudzības pasākumi, kas jāveic kompetentajām iestādēm;
- c) tas, vai profesionālais operators izmanto īpašas akreditācijas shēmas, un iespēja kompetentajām iestādēm samazināt šajā pantā minēto inspekciju, paraugu ņemšanas, testēšanas un uzraudzības darbību skaitu, jo tiek izmantotas minētās shēmas.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

4. IEDAĻA

PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ APIEŠANOS

13. pants

Partijas

1. ARM tirgo partijās. Šķirņu un sugu saturs katrā partijā ir pietiekami viendabīgs, lai lietotāji to varētu identificēt kā atšķirīgu no citām ARM partijām.

2. Pārstrādes, iepakojšanas, uzglabāšanas vai piegādes laikā ARM partijas var apvienot jaunā partijā tikai tad, ja tās ir no vienas šķirnes un ražas gada.
Ja apvieno partijas, kurās ir dažādas sertifikācijas kategorijas, jaunās partijas kategorija atbilst viszemākās kategorijas sastāvdaļas kategorijai. Apvienošanu drīkst veikt tikai tādās telpās un tikai tādas personas, ko šim konkrētajam nolūkam apstiprinājusi kompetentā iestāde.
3. Pārstrādes, iepakojšanas, uzglabāšanas vai piegādes laikā ARM partijas var sadalīt divās vai vairākās partijās.
4. Ja ARM partijas apvieno vai sadala, kā minēts 2. un 3. punktā, profesionālais operators veic uzskaiti par jauno partiju izcelsmi.
5. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt īpašas prasības attiecībā uz visām vai dažām ARM sugām par partiju maksimālo lielumu, to identifikāciju un marķēšanu, partiju apvienošanu vai sadalīšanu saistībā ar ARM partiju izcelsmi, šo darbību reģistrēšanu un marķēšanu pēc apvienošanas vai sadalīšanas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

14. pants

Iepakojumi, saiņi un konteineri

1. ARM tirgo aizdarītos iepakojumos, saiņos vai konteineros, kuriem ir noslēgšanas plomba un marķējums. Ja ARM nav sēklas, to drīkst tirgot arī kā atsevišķus augus.
2. Šā panta 1. punktā minētos iepakojumus, saiņus un konteinerus aizdara tā, lai tos nevarētu atvērt, nesabojājot šo aizdaru vai neatstājot pēdas, kas liecina, ka iepakojums, saiņš vai konteiners ir ticis atvērts. Aizdares sekmīgumu nodrošina, ierīcē iestrādājot 15. un 16. pantā paredzētās etiķetes vai izmantojot plombu. Šo prasību nepiemēro tādiem iepakojumiem un konteineriem, kuru aizdaru nevar izmantot atkārtoti.
3. Pirmsbāzes, bāzes vai sertificēta ARM gadījumā šos iepakojumus, saiņus un konteinerus noslēdz kompetentā iestāde vai profesionāls operators kompetentās iestādes oficiālā uzraudzībā. Šos iepakojumus un konteinerus atkārtoti noslēdz tikai tādā gadījumā, ja to veic kompetentā iestāde vai profesionāls operators kompetentās iestādes oficiālā uzraudzībā. Ja iepakojumu, saiņi vai konteineru aizdaru atkārtoti, uz 15. pantā minētās etiķetes norāda atkārtotās aizdarīšanas datumu un atbildīgās kompetentās iestādes datus.
4. Pirmsbāzes, bāzes vai sertificēta ARM partijas drīkst pārpackot, pārmarķēt un atkārtoti noslēgt tikai kompetentās iestādes oficiālā kontrolē vai oficiālā uzraudzībā.
5. Atkāpjoties no 1. punkta, profesionāls operators drīkst tirgot sēklas tieši lauksaimniekam nefasētā veidā.

Minēto profesionālo operatoru šim nolūkam pilnvaro kompetentā iestāde. Tas iepriekš informē kompetento iestādi par šādu darbību un norāda partijas, no kurām attiecīgās sēklas iegūtas.

Ja sēklas iekrauj tieši lauksaimnieka mašīnā vai piekabē, profesionālais operators un attiecīgais lauksaimnieks nodrošina šo sēklu izsekojamību, izsniedzot un uzglabājot dokumentus, kuros norāda sugu un šķirni, daudzumu, nodošanas laiku un partijas identifikācijas datus.

6. Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt īpašas prasības attiecībā uz konkrētu ARM sugu iepakojumu, saiņu un konteineru noslēgšanu, aizdari, lielumu un formu, kā arī precizēt nefasētu sēklu tirdzniecības nosacījumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

5. IEDAĻA

MARKĒŠANAS PRASĪBAS

15. pants

Oficiāla etiķete

1. Pirmsbāzes, bāzes un sertificētu materiālu un sēklas identificē, un to atbilstību šai regulai apliecina ar oficiālu etiķeti, ko izsniedz pēc tam, kad kompetentā iestāde ir secinājusi, ka ir izpildītas 7. pantā minētās prasības.
2. Oficiālo etiķeti izsniedz kompetentā iestāde, un uz tās ir kompetentās iestādes piešķirts sērijas numurs.
To izdrukā:
 - a) kompetentā iestāde, ja to pieprasa profesionālais operators, vai, ja profesionālais operators nav pilnvarots veikt sertifikāciju oficiālā uzraudzībā saskaņā ar 10. pantu, — kompetentā iestāde; vai
 - b) profesionālais operators kompetentās iestādes oficiālā uzraudzībā, ja profesionālais operators ir pilnvarots veikt sertifikāciju oficiālā uzraudzībā saskaņā ar 10. pantu.
3. Oficiālo etiķeti uz saiņa, iepakojuma vai konteīnera ārpusē piestiprina profesionālais operators kompetentās iestādes oficiālā uzraudzībā vai persona, kas darbojas profesionālā operatora uzdevumā.
4. Katru reizi izsniedz jaunu oficiālo etiķeti. Ja to atļauj kompetentā iestāde, oficiālās etiķetes var sagatavot uzlīmju veidā, ja nepastāv risks, ka tās var tikt izmantotas atkārtoti.
5. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 75. pantu, papildinot šo pantu ar turpmāk minētajiem noteikumiem par:
 - a) visu profesionālo operatoru un kompetento iestāžu veikto darbību, kas saistītas ar oficiālās etiķetes izsniegšanu, digitālu reģistrēšanu;
 - b) tādas centralizētas platformas izveidi, kas savieno dalībvalstis un Komisiju, lai atvieglotu šādu reģistrēto datu apstrādi, piekļuvi tiem un to izmantošanu;
 - c) elektronisko oficiālo etiķešu izsniegšanas tehnisko kārtību.Pēc šāda deleģētā akta pieņemšanas oficiālo etiķeti var izsniegt arī elektroniskā formā (“elektroniskā oficiālā etiķete”).
6. Atkāpjoties no 1.–5. punkta, pirmsbāzes un bāzes materiālu, kā arī sēklu bāzes materiālu un sēklas, kā arī sertificētu materiālu un sēklas, kas importēti no trešām valstīm saskaņā ar 39. pantu, Savienībā tirgo ar attiecīgo ESAO etiķeti, kas tiem pievienota importēšanas brīdī.

16. pants

Operatora etiķete

Standarta materiālu un standarta sēklas identificē ar operatora etiķeti. Minētā etiķete apliecina, ka standarta materiāls vai standarta sēklas atbilst attiecīgajām ražošanas un tirdzniecības prasībām, kas minētas 8. pantā, pamatojoties uz profesionāla operatora veiktajām inspekcijām, paraugu ņemšanu un testēšanu.

Operatora etiķeti izsniedz, izdrukā un piestiprina saiņa, iepakojuma vai konteinera ārpusē profesionālais operators vai persona, kas darbojas profesionālā operatora uzdevumā.

17. pants

Etiķešu saturs

1. Oficiālā etiķete un operatora etiķete ir rakstīta vismaz vienā no Savienības oficiālajām valodām.
2. Oficiālā etiķete un operatora etiķete ir salasāma, neizdzēšama, nav maināma, ja ar to veic manipulācijas, ir uzdrukāta uz vienas puses, iepriekš nav lietota un ir viegli saskatāma.
3. Kompetentā iestāde var izmantot jebkuru vietu oficiālajā etiķetē vai operatora etiķetē, kur nav 4. punktā minētie elementi, lai sniegtu papildu informāciju. Šādu informāciju norāda ar burtiem, kas nav lielāki par burtiem, kuri izmantoti 4. punktā minētās oficiālās etiķetes vai operatora etiķetes saturam. Minētā papildu informācija ir vienīgi faktoloģiska, tā nav reklāmas materiāls un attiecas tikai uz ģenētiski modificētu organismu vai 1. kategorijas JGP augu (ar jauniem genomikas paņēmieniem iegūtu augu), kas definēti Regulas (ES) .../... [PB: lūdzu, ievietot atsauci uz JGP regulu...] 3. panta 7. punktā, ražošanas un tirdzniecības prasībām vai marķēšanas prasībām.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem attiecīgi nosaka oficiālās vai operatora etiķetes saturu, izmēru, krāsu un formu saistībā ar attiecīgajām ARM kategorijām vai veidiem:
 - a) oficiālajai etiķetei, kas minēta 15. panta 1. punktā;
 - b) operatora etiķetei, kas minēta 16. pantā;
 - c) 21. panta 1. punktā minēto maisījumu etiķetei;
 - d) 22. panta 1. punktā minēto maisījumu vides saglabāšanai etiķetei;
 - e) 23. panta 5. punktā minētajai etiķetei, kas paredzēta pārpackotām un pārmarķētām sēklām;
 - f) tāda ARM etiķetei, kas pieder pie 26. panta 2. punktā minētajām saglabājamajām šķirnēm;
 - g) tāda ARM etiķetei, ko tirgo 28. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajiem galalietotājiem;
 - h) tāda ARM etiķetei, ko tirgo noteiktas gēnu bankas, organizācijas un tīkli, kas minēti 29. pantā;
 - i) 31. panta 2. punktā minētajai selekcionāra materiāla etiķetei;
 - j) tādu vēl neregistrētu šķirņu ARM etiķetei, kas minēta 32. panta 5. punktā;

- k) tāda ARM etiķetei, kas atļauts 33. panta 2. punktā minētajos īslaicīgu piegādes grūtību gadījumos;
- l) tādu sēklu etiķetei, kam piešķirta pagaidu tirdzniecības atļauja un kas minētas 34. panta 3. punktā;
- m) tādu sēklu etiķetei, kuru sertifikācija nav pilnībā pabeigta un kuras minētas 35. panta 3. punktā;
- n) tāda ARM etiķetei, kas importēts no trešām valstīm un kas minēts 40. panta 1. un 2. punktā.

Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

5. Kompetentā iestāde var atļaut profesionālajam operatoram norādīt informāciju, kas nav 4. punktā minētais saturs un kas nav reklāmas materiāls; to izvieto oficiālās etiķetes perifērā daļā, kuras izmērs nepārsniedz 20 % no oficiālās etiķetes kopējā laukuma, ar virsrakstu "Neoficiāla informācija". Šādu informāciju norāda ar burtiem, kas nav lielāki par burtiem, kuri izmantoti 4. punktā minētās etiķetes saturam.

18. pants

Partiju atsauces

Oficiālo etiķeti un operatora etiķeti izsniedz par katru partiju.

Ja vienas šķirnes partija ir sadalīta divās vai vairākās partijās, par katru partiju izsniedz jaunu oficiālo etiķeti vai operatora etiķeti.

Ja vienas šķirnes vairākas partijas ir apvienotas jaunā partijā, par to izsniedz jaunu oficiālo etiķeti vai operatora etiķeti.

19. pants

ARM neatbilstība ražošanas un tirdzniecības prasībām

Ja ARM tirdzniecības laikā veiktās oficiālās kontroles liecina, ka pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas sēklas vai materiāls, vai standarta sēklas vai materiāls nav tikuši ražoti vai tirgoti Savienībā saskaņā ar attiecīgajām 7. vai 8. pantā minētajām prasībām, vai ja, veicot kontrollauka testēšanu saskaņā ar 24. pantu, nav apstiprināta ARM šķirnes identitāte un tīrība, kompetentās iestādes nodrošina, ka attiecīgais profesionālais operators veic nepieciešamos korektīvos pasākumus attiecīgi saistībā ar konkrēto ARM, tā telpām un ražošanas metodēm. Šo pasākumu mērķis ir panākt, ka iestājas viena vai vairākas šādas situācijas:

- a) attiecīgais ARM atbilst attiecīgajām prasībām;
- b) attiecīgais ARM tiek izņemts no tirgus vai tiek izmantots kā materiāls, kas nav ARM;
- c) izņemot saistībā ar standarta sēklām vai standarta materiālu, attiecīgais ARM tiek ražots vai tirgots kā zemākas kategorijas ARM saskaņā ar prasībām, kas piemērojamas attiecīgajai kategorijai;
- d) profesionālajam operatoram tiek piemērotas papildu sankcijas papildus 11. pantā minētajai atļaujas anulēšanai vai grozīšanai.

ARM, ko paredzēts ražot un tirgot tikai kā pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas sēklas vai materiālu

1. ARM, kas pieder pie IV pielikumā uzskaitītajām ģintīm vai sugām, drīkst audzēt un tirgot tikai kā pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas sēklas vai materiālu.
2. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģēto aktu saskaņā ar 75. pantu, lai grozītu IV pielikumu.

Ar pirmajā daļā minēto deleģēto aktu ģinti vai sugu IV pielikumā iekļauj, ja ir izpildīti abi turpmāk minētie nosacījumi:

- a) ir nepieciešamas augstākas garantijas par sēklu kvalitāti, kas pieder attiecīgajai ģintij vai sugai; un
- b) to sertificēšanas pasākumu izmaksas, kuri nepieciešami, lai ražotu un tirgotu attiecīgās sēklas kā pirmsbāzes, bāzes un sertificētas sēklas, ir samērīgas ar:
 - i) nolūku nodrošināt nodrošinātību ar pārtiku un dzīvnieku barību vai nodrošināt augstu rūpnieciskās pārstrādes vērtību un
 - ii) ekonomiskajiem ieguvumiem, kas izriet no visaugstākajiem standartiem attiecībā uz sēklu identitāti un kvalitāti un kas gūti, ievērojot prasības attiecībā uz pirmsbāzes, bāzes un sertificētām sēklām salīdzinājumā ar prasībām, ko piemēro standarta sēklām.

Samērīgumu nosaka, pamatojoties uz šādu elementu kopēju vispārēju novērtējumu: attiecīgās ģints vai sugas nozīme saistībā ar Savienības nodrošinātību ar pārtiku un dzīvnieku barību, to ražošanas apjoms Savienībā, profesionālu operatoru un pārtikas / dzīvnieku barības nozares operatoru pieprasījums pēc pirmsbāzes, bāzes un sertificētām sēklām, šādu sēklu ražošanas izmaksas salīdzinājumā ar citu tās pašas ģints vai sugas sēklu ražošanas izmaksām, kā arī ekonomiskie ieguvumi, kas gūti no pirmsbāzes, bāzes un sertificētu sēklu ražošanas un tirdzniecības, salīdzinot ar citām tās pašas ģints vai sugas sēklām.

Ar pirmajā daļā minēto deleģēto aktu ģinti vai sugu svīturo no IV pielikuma, ja vairs netiek izpildīts kāds no otrās daļas b) punkta i) un ii) apakšpunktā izklāstītajiem nosacījumiem.

6. IEDAĻA

ĪPAŠAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ SĒKLU MAISĪJUMIEM, SĒKLU PĀRPAKOŠANU UN SĒKLU KONTROLLAUKU TESTIEM

Sēklu maisījumi

1. Savienībā drīkst ražot un tirgot sertificētu sēklu maisījumus vai dažādu I pielikuma A daļā uzskaitīto ģinšu vai sugu standarta sēklu maisījumus, kas atbilst 5.–8. panta prasībām, kā arī dažādu minēto ģinšu vai sugu šķirņu maisījumus, ja tie atbilst šā panta prasībām.

Šajos maisījumos iekļautajām sēklām pievieno:

- a) oficiālu etiķeti, ja maisījuma sastāvā ir tikai sertificētas sēklas; vai

- b) operatora etiķeti, ja maisījuma sastāvā ir tikai standarta sēklas vai sertificētas un standarta sēklas.

Otrās daļas a) apakšpunkta piemērošanas nolūkā profesionālie operatori iesniedz kompetentajai iestādei maisījumu veidojošo šķirņu sarakstu un to proporcijas, lai tā veiktu šo šķirņu atbilstības pārbaudi.

- 2. Šā panta 1. punktā minētos sēklu maisījumus drīkst ražot tikai profesionāli operatori, kurus šim nolūkam ir pilnvarojusi kompetentā iestāde. Lai saņemtu atļauju šādu maisījumu ražošanai, profesionālie operatori nodrošina atbilstību šādām prasībām:
 - a) ir uzstādītas atbilstošas maisīšanas iekārtas un ieviestas piemērotas procedūras, kas nodrošina, ka gatavais maisījums ir viendabīgs un katrā konteinerā var iegūt norādīto proporciju starp šķirnēm, kas ir maisījuma sastāvā;
 - b) ir norīkota persona, kas ir tieši atbildīga par maisīšanas un iepakojšanas darbībām un
 - c) tiek uzturēts sēklu maisījumu un to paredzēto lietojumu reģistrs.
- 3. Šā panta 1. punkta a) apakšpunktā minēto sēklu maisīšanas un iepakojšanas darbības veic kompetentās iestādes uzraudzībā.

Maisīšanu veic tā, lai nodrošinātu, ka nepastāv risks, ka maisījumā varētu atrasties sēklas, kas tajā nav paredzētas, un ka iegūtais maisījums ir pēc iespējas viendabīgāks. Sēklu svars vienā konteinerā, kurā ir gan sīksēklu sugu, gan sugu, kuru sēklas ir lielākas par kviešu graudiem, sēklu maisījums, nedrīkst pārsniegt 40 kg.
- 4. Komisija, ņemot vērā tehnikas un zinātnes attīstību un pieredzi, kas gūta, piemērojot šo pantu, ar īstenošanas aktiem var precizēt noteikumus attiecībā uz:
 - a) maisīšanas iekārtu un procedūru;
 - b) maksimālajiem partiju lielumiem konkrētām sugām un šķirnēm.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

22. pants

Maisījumi vides saglabāšanai

- 1. Atkāpjoties no 21. panta 1. punkta, dalībvalstis var atļaut dažādu I pielikuma A daļā uzskaitīto ģinšu vai sugu sēklu, kā arī dažādu šo ģinšu vai sugu šķirņu sēklu maisījumu ražošanu un tirdzniecību kopā ar citās minētā pielikuma daļās uzskaitīto ģinšu vai sugu sēklām vai minētajā pielikumā neuzskaitītu ģinšu vai sugu sēklām, ja šāds maisījums atbilst visiem tālāk sniegtajiem nosacījumiem:
 - a) tā mērķis ir saglabāt ģenētiskos resursus vai atjaunot dabisko vidi;
 - b) tas ir dabiski saistīts ar konkrētu teritoriju ("izcelsmes teritorija"), kas veicina ģenētisko resursu saglabāšanu vai dabiskās vides atjaunošanu;
 - c) tas atbilst V pielikuma prasībām.

Šāds maisījums ir "maisījums vides saglabāšanai", un to norāda uz tā etiķetes.
- 2. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 75. pantu pieņemt deleģēto aktu, lai grozītu V pielikumu attiecībā uz šādiem elementiem:

- a) atļaujas piešķiršanas prasības tādu sēklu maisījumiem, kas tieši novāktas no kādas dabiskas vietas, kura pieder noteiktai izcelsmes teritorijai, nolūkā saglabāt un atjaunot dabisko vidi (tieši novākti maisījumi vides saglabāšanai);
- b) atļaujas piešķiršanas prasības ieaudzētu augu maisījumiem vides saglabāšanai;
- c) dažu sugu izmantošana un saturs;
- d) prasības attiecībā uz noslēgšanu un iepakojšanu;
- e) prasības profesionālo operatoru pilnvarošanai.

Šos grozījumus izdara, ņemot vērā pieredzi, kas gūta, īstenojot šo pantu, un attiecīgus tehniskus un zinātniskus sasniegumus, kā arī, lai uzlabotu maisījumu vides saglabāšanai kvalitāti un identifikāciju. Tie drīkst attiekties tikai uz konkrētām ģintīm vai sugām.

3. Profesionālie operatori par katru ražošanas sezonu paziņo attiecīgajām kompetentajām iestādēm saražoto un tirgoto maisījumu vides saglabāšanai daudzumu.

Dalībvalstis pēc pieprasījuma ziņo Komisijai un pārējām dalībvalstīm par to teritorijā saražoto un tirgoto maisījumu vides saglabāšanai daudzumu un attiecīgā gadījumā norāda par augu ģenētiskajiem resursiem atbildīgo kompetento iestāžu vai šim nolūkam atzīto organizāciju nosaukumus.

23. pants

Sēklu partiju pārpakošana un pārmarķēšana

1. Pirmsbāzes, bāzes un sertificētu sēklu partijas pārpako un pārmarķē saskaņā ar šo pantu, 14. pantu un 15. pantu, ja tas nepieciešams partiju sadalīšanai vai apvienošanai.
2. Sēklu partijas pārpakošanu un pārmarķēšanu veic:
 - a) profesionālais operators kompetentās iestādes oficiālā uzraudzībā vai
 - b) sēklu paraugu ņēmējs, kuru šim nolūkam ir pilnvarojusi un uzrauga kompetentā iestāde un kurš par to ziņo kompetentajai iestādei.

Šā punkta b) apakšpunktā minētajā gadījumā kompetentā iestāde iepriekš informē profesionālo operatoru, lai tas varētu organizēt savu sadarbību ar sēklu paraugu ņēmēju.
3. Profesionālais operators un sēklu paraugu ņēmējs, kas veic sēklu partiju pārpakošanu un pārmarķēšanu, veic visus pasākumus, lai nodrošinātu, ka pārpakošanas laikā tiek saglabāta sēklu partijas identitāte un šķirnes tīrība, nenotiek piesārņošana un iegūtā sēklu partija ir pēc iespējas viendabīgāka.
4. Profesionālie operatori un sēklu paraugu ņēmējs glabā sēklu partiju pārpakošanas un pārmarķēšanas darbību uzskaites datus trīs gadus pēc attiecīgās pārmarķēšanas un pārpakošanas. Uzskaites datus iekļauj šādu informāciju:
 - a) sākotnējās sēklu partijas atsaucē numurs;
 - b) pārpaketās vai pārmarķētās sēklu partijas atsaucē numurs;
 - c) sākotnējās sēklu partijas svars;
 - d) pārpaketās vai pārmarķētās sēklu partijas svars;

e) partijas galīgās likvidēšanas datums.

Šos uzskaites datus glabā tādā veidā, kas ļauj identificēt un verificēt oriģinālās sēklu partijas, kas tiek atkārtoti iepakota un marķēta, autentiskumu. Uzskaites datus pēc pieprasījuma dara pieejamus kompetentajai iestādei.

5. No sēklu partijas noņem oriģinālās plombas un etiķetes. Profesionālie operatori vai sēklu paraugu ņēmējs saglabā arī nomainīto etiķeti no katras tās sēklu partijas, kas veido jauno sēklu partiju.

Jaunajās etiķetēs norāda vai nu sākotnējo sēklu partijas atsaucē numuru, vai arī kompetentās iestādes piešķirtu jaunu sēklu partijas atsaucē numuru.

6. Ja kompetentā iestāde piešķir jaunu sēklu partijas atsaucē numuru, tā vai nu saglabā ierakstus par iepriekšējo sēklu partijas atsaucē numuru, vai arī nodrošina, ka šis iepriekšējais numurs ir norādīts uz jaunajām etiķetēm.
7. Sertificētu sēklu maisījumu pārpakošanu drīkst veikt tikai tad, ja profesionālais operators vai sēklu paraugu ņēmējs ir noteicis, ka pārpakošanas procesā tiks saglabātas dažādo maisījuma sastāvdaļu proporcijas.

24. pants

Kontrollauku testi pirmsbāzes, bāzes un sertificētām sēklām

1. Pēc pirmsbāzes, bāzes un sertificētu sēklu ražošanas kompetentās iestādes papildus inspekcijām uz lauka veic ikgadējus testus uz lauka tūlīt pēc sezonas, kas seko paraugu ņemšanai, vai tās laikā, laukos, kuros attiecīgo šķirni salīdzina ar oficiāli apstiprinātu šķirnes sēklu paraugu, lai pārliecinātos, ka ražošanas procesā nav mainījušās šķirņu īpašības, un lai verificētu atsevišķu sēklu partiju šķirnes identitāti un tīrību.

Šos testus izmanto, lai novērtētu:

- a) vai ir izpildītas prasības attiecībā uz nākamajām kategorijām vai paaudzēm. Ja šādu testu rezultātā, kuri attiecas uz tūlītējo nākamo pēcnācēju kategoriju vai paaudzi, tiek konstatēts, ka nav saglabāta sēklu šķirnes identitāte vai tīrība, kompetentā iestāde nesertificē sēklas, kas iegūtas no attiecīgās partijas;
 - b) vai šādas sēklas atbilst attiecīgajām identitātes, kvalitātes un citām sertifikācijas prasībām. Ja šāda testa rezultātā tiek konstatēts, ka 7. panta prasības nav izpildītas, kompetentā iestāde attiecīgo partiju izņem no tirgus vai panāk tās atbilstību piemērojamajām prasībām.
2. Šādu kontrollauku testu proporciju pirmsbāzes, bāzes un sertificētām sēklām nosaka, pamatojoties uz tāda riska analīzi, kas saistīts ar sēklu iespējamu neatbilstību attiecīgajām prasībām.
 3. Pamatojoties uz 2. punktā minēto riska analīzi, veic kontrollauku testus ar paraugiem, ko kompetentā iestāde ņem no novāktajām sēklām.
 4. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 75. pantu, ar kuriem papildina šo regulu, paredzot noteikumus par sēklu kontrollauku testiem atbilstoši ģintij vai sugai. Šos noteikumus pielāgo zinātnisko un tehnisko zināšanu attīstībai un starptautiskajiem standartiem, un tos var noteikt konkrētām ģintīm, sugām vai kategorijām. Šie noteikumi var attiekties uz:
 - a) kritērijiem 2. punktā minētās riska analīzes veikšanai;

- b) testēšanas procedūru;
 - c) testu rezultātu izvērtēšanu.
5. Šķirnes identitātes un tīrības kontroles vajadzībām, ja 1. punktā minēto kontrollauku testu rezultāti nav pārliecinoši, kā papildu līdzekli var izmantot biomolekulārus paņēmienus.

25. pants

Kontrollauku testi standarta sēklām

1. Pēc standarta sēklu laišanas tirdzniecībā kompetentās iestādes veic kontrollauku testus, lai pārbaudītu, vai sēklas atbilst attiecīgajām šķirnes identitātes un šķirnes tīrības prasībām, kā arī vajadzības gadījumā citām prasībām.
2. Kontrollauku testu proporciju nosaka, pamatojoties uz tāda riska analīzi, kas saistīts ar attiecīgo sēklu iespējamo neatbilstību minētajām prasībām.
3. Uz tāda riska analīzes pamata, kas saistīts ar neatbilstību attiecīgajiem noteikumiem, 1. punktā minētos kontrollauku testus veic katru gadu, izmantojot paraugus, ko kompetentā iestāde ņem no viendabīgām sēklu partijām. Šajos testos novērtē attiecīgo sēklu identitāti un šķirnes tīrību, kā arī to dīgtspējas pakāpi un analītisko tīrību.
4. Šķirnes identitātes un tīrības kontroles vajadzībām, ja 1. punktā minēto kontrollauku testu rezultāti nav pārliecinoši, kā papildu līdzekli var izmantot biomolekulārus paņēmienus.

7. IEDAĻA

ATKĀPES NO 5.–25. PANTA PRASĪBĀM

26. pants

ARM, kas pieder pie saglabājamām šķirnēm

1. Atkāpjoties no 20. panta, ARM, kas pieder pie kādas no 44. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajā valsts šķirņu reģistrā reģistrētajām šķirnēm, drīkst ražot un tirgot Savienībā kā standarta sēklas vai materiālu, ja tas atbilst visām prasībām attiecībā uz konkrētās sugas standarta sēklām un materiālu, kā minēts 8. pantā.
2. Šā panta 1. punktā minētajam ARM pievieno operatora etiķeti ar norādi "Saglabājama šķirne".
3. Profesionālais operators, kas izmanto šo atkāpi, katru gadu paziņo kompetentajai iestādei par šādas atkāpes izmantošanu un norāda attiecīgās sugas un daudzumus.

27. pants

Heterogēna materiāla ARM

1. Atkāpjoties no 5. panta, Savienībā drīkst ražot un tirgot heterogēna materiāla ARM, kas nepieder pie kādas no šķirnēm. Par heterogēno materiālu paziņo kompetentajai iestādei, un pirms ražošanas un/vai tirdzniecības saskaņā ar VI pielikumā izklāstītajām prasībām kompetentā iestāde to reģistrē.

2. Atkāpjoties no 7. panta 1. un 3. punkta un 8. panta 1. un 3. punkta, 1. punktā minēto heterogēnā materiāla ARM ražo un tirgo saskaņā ar VI pielikumā noteiktajām prasībām.
3. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 75. pantu pieņemt deleģēto aktu, lai grozītu VI pielikumu. Šie grozījumi var attiekties uz visām ģintīm vai sugām vai kādu konkrētu ģinti vai sugu, un ar tiem:
 - a) uzlabo informācijas sniegšanu paziņojumos, heterogēna ARM aprakstu un identifikāciju, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta, piemērojot attiecīgos noteikumus;
 - b) uzlabo noteikumus par heterogēna ARM iepakojšanu un marķēšanu, pamatojoties uz kompetento iestāžu veiktajās pārbaudēs gūto pieredzi;
 - c) uzlabo noteikumus par heterogēna ARM uzturēšanu, pamatojoties uz paraugpraksi.

Šos grozījumus pieņem, lai pielāgotos attiecīgajiem jaunākajiem tehniskajiem un zinātniskajiem pierādījumiem un starptautisko standartu izmaiņām un lai ņemtu vērā pieredzi, kas gūta, piemērojot šo pantu attiecībā uz visām ģintīm vai sugām vai tikai kādai konkrētai ģintij vai sugai.
4. Ikviens profesionāls operators, kas ražo un/vai plāno tirgot heterogēna materiāla ARM, pirms tirdzniecības uzsākšanas iesniedz paziņojumu kompetentajai iestādei. Ja kompetentās iestādes noteiktajā termiņā valsts kompetentā iestāde nepieprasa papildu informāciju, heterogēna materiāla ARM drīkst laist tirgū.
5. Profesionālais operators nodrošina heterogēna materiāla ARM izsekojamību, glabājot informāciju, kas ļauj identificēt profesionālos operatorus, kuri tam piegādājuši heterogēnā materiāla ražošanai izmantoto sākotnējo materiālu (vecāku materiālu).

Profesionālais operators šo informāciju glabā piecus gadus.

Profesionālais operators, kas ražo tirdzniecībai paredzētu heterogēna materiāla ARM, reģistrē un glabā arī šādu informāciju:

- a) sugas nosaukums un nosaukums, ko izmanto katram paziņotajam heterogēnajam materiālam;
- b) 1. punktā minētā heterogēnā materiāla ražošanai izmantotā paņēmiena veids;
- c) paziņotā heterogēnā materiāla raksturojums;
- d) heterogēna materiāla ARM selekcijas vieta un ražošanas vieta;
- e) platība heterogēna materiāla ARM ražošanai un saražotais daudzums.

Kompetentajām iestādēm ir piekļuve šajā punktā minētajai informācijai.

6. Attiecībā uz heterogēna materiāla nosaukuma piemērotību attiecīgi piemēro 54. pantu.
7. Saskaņā ar 1. punktu paziņoto heterogēno materiālu kompetentās iestādes reģistrē īpašā reģistrā ("heterogēno materiālu reģistrs").

Kompetentās iestādes uztur, atjaunina un publicē šo reģistru un nekavējoties paziņo Komisijai par tā saturu un atjauninājumiem.

28. pants

Galalietotājiem tirgots ARM

1. Atkāpjoties no 5.–12., 14., 15. un 20. panta, ARM var tirgot galalietotājiem, ja tas atbilst visām turpmāk minētajām prasībām:
 - a) uz tā ir operatora etiķete ar ARM nosaukumu un norādi “Augu reproduktīvais materiāls galalietotājiem — nav oficiāli sertificēts” vai sēklu gadījumā — “Sēklas galalietotājiem — nav oficiāli sertificētas”;
 - b) ja ARM nepieder ne pie vienas no šķirnēm, kas reģistrētas 44. pantā minētajā valsts šķirņu reģistrā, — tā apraksts, kas sagatavots, pamatojoties uz privātu dokumentāciju, ir publiski pieejams profesionālā operatora uzturētā komerc katalogā. Šo privāto dokumentāciju profesionālais operators pēc pieprasījuma dara pieejamu kompetentajai iestādei;
 - c) tajā praktiski nav kvalitāti ietekmējošu kaitīgo organismu un tam nav nekādu defektu, kas varētu pasliktināt tā kā reproduktīvā materiāla kvalitāti, un tam ir apmierinoša augtspēja un izmēri, lai to varētu izmantot kā ARM, un sēklu gadījumā — tām ir apmierinoša dīgļspēja; un
 - d) to paredzēts tirgot kā atsevišķus augus vai sēklu un bumbuļu gadījumā — mazos iepakojumos.

Profesionālais operators, kas izmanto šo atkāpi, katru gadu paziņo kompetentajai iestādei par šādas atkāpes izmantošanu un norāda attiecīgās sugas un daudzumus.

2. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem noteikumus par 1. punkta d) apakšpunktā minēto mazo iepakojumu lielumu, formu, noslēgšanu, kā arī prasības par apiešanos ar tiem.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

29. pants

ARM, ko tirgo gēnu bankām, organizācijām un tīkliem un to starpā

1. Atkāpjoties no 5.–25. panta, ARM var tirgot tādām gēnu bankām, organizācijām un tīkliem vai to starpā, kuru statūtos noteiktais mērķis vai kompetentajai iestādei oficiāli paziņotais mērķis ir saglabāt augu ģenētiskos resursus, ja jebkura no darbībām tiek veikta bezpeļņas nolūkā.

No šīm gēnu bankām, organizācijām un tīkliem to var pārdot arī personām, kas bezpeļņas nolūkā veic attiecīgā ARM saglabāšanu kā galapatērētāji.

Pirmajā un otrajā daļā paredzētajos gadījumos ARM atbilst šādām prasībām:

- a) tas ir iekļauts šo gēnu banku, organizāciju un tīklu reģistrā ar atbilstošu attiecīgā ARM aprakstu;
- b) tas tiek glabāts gēnu bankās, organizācijās un tīklos, un šīs struktūras pēc pieprasījuma kompetentajām iestādēm dara pieejamus attiecīgā ARM paraugus; un
- c) tajā praktiski nav kvalitāti ietekmējošu kaitīgo organismu un tam nav nekādu defektu, kas varētu pasliktināt tā kā reproduktīvā materiāla kvalitāti, un tam ir

apmierinoša augtspēja un izmēri, lai izmantot kā ARM, un sēklu gadījumā — tām ir apmierinoša dīgtspēja.

2. Gēnu bankas, organizācijas un tīkli paziņo kompetentajai iestādei par 1. punktā minētās atkāpes izmantošanu un attiecīgajām sugām.

30. pants

Sēklu apmaiņa natūrā starp lauksaimniekiem

1. Atkāpjoties no 5.–25. panta, lauksaimnieki var apmainīties ar sēklām natūrā, ja šādas sēklas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:
 - 1) tās tiek ražotas attiecīgā lauksaimnieka īpašumā;
 - 2) tās ir iegūtas no attiecīgā lauksaimnieka paša ražas;
 - 3) uz tām neattiecas pakalpojumu līgums, ko attiecīgais lauksaimnieks ir noslēdzis ar profesionālu operatoru, kurš nodarbojas ar sēklu ražošanu, un
 - 4) sēklas tiek izmantotas lauksaimnieka paša sēklu dinamiskai apsaimniekošanai, lai veicinātu agrobioloģisko daudzveidību.
2. Šādas sēklas atbilst visām turpmāk minētajām prasībām:
 - a) tās nepieder pie šķirnes, kurai saskaņā ar Regulu (ES) 2100/94 piešķirtas augu šķirņu aizsardzības tiesības;
 - b) tās iegūst tikai nelielos daudzumos, kurus kompetentās iestādes nosaka konkrētām sugām gadā un vienam lauksaimniekam, neizmantojot tirdzniecības starpniekus vai publisku tirdzniecības piedāvājumu, un
 - c) tajās praktiski nav kvalitāti ietekmējošu kaitīgo organismu un tām nav nekādu defektu, kas varētu pasliktināt to kā sēklu kvalitāti, un tām ir apmierinoša dīgtspēja.
3. Dalībvalstis katru gadu paziņo Komisijai un pārējām dalībvalstīm saskaņā ar 2. punkta b) apakšpunktu noteiktos daudzumus dalījumā pa sugām.

31. pants

Selekcionāra sēklas

1. Atkāpjoties no 5.–25. panta, kompetentā iestāde var atļaut operatoriem tirgot pirmsbāzes kategorijas sēklas citam operatoram, lai selekcijas ceļā iegūtu jaunas šķirnes (selekcionāru sēklas).

Piešķirot atļauju, kompetentā iestāde nosaka atļaujas derīguma termiņu un daudzumus attiecībā uz katru sugu.
2. Šā panta 1. punktā minētajam ARM pievieno profesionālā operatora izsniegtu etiķeti ar norādi “Selekcionāra sēklas”, ko attiecīgā gadījumā piestiprina pie minētā materiāla konteīnera, saiņa vai iepakojuma.

To noslēdz, un uz tā norāda partijas numuru, ko izmanto identifikācijas nolūkiem un kontrollauku testēšanai pirms materiāla izmantošanas par pirmsbāzes sēklām.

32. pants

Vēl neregistrētu šķirņu ARM

1. Atkāpjoties no 5. panta, kompetentā iestāde var atļaut profesionāliem operatoriem pavairošanas nolūkā ražot un tirgot pirmsbāzes sēklas, pirmsbāzes materiālu, bāzes sēklas un bāzes materiālu, kas pieder pie šķirnes, kura vēl nav reģistrēta 44. pantā minētajā valsts šķirņu reģistrā, ja ir izpildītas visas turpmāk minētās prasības:
 - a) attiecīgajām tirdzniecības nozarēm attiecīgais materiāls vai sēklas jāiegādājas iepriekš, lai būtu pieejami pietiekami krājumi, kad attiecīgā šķirne tiks reģistrēta; un
 - b) nepastāv risks, ka šādas atļaujas izsniegšana būs par iemeslu nepietiekamai tirgū laistā ARM identifikācijai vai kvalitātei; un
 - c) attiecīgais ARM pieder pie šķirnes, par kuru ir iesniegts pieteikums reģistrācijai valsts šķirņu reģistrā saskaņā ar 55. pantu.Šādu atļauju var piešķirt ne ilgāk kā uz trīs gadiem attiecībā uz sēklām un uz pieciem gadiem attiecībā uz ARM, kas nav sēklas, nelieliem daudzumiem, ko katrai sugai nosaka kompetentā iestāde.
2. Atkāpjoties no 5., 7., 10.–12., 15., 20., 23. un 24. panta, kompetentā iestāde var atļaut profesionāliem operatoriem uz laiku, kas nepārsniedz trīs gadus attiecībā uz sēklām un piecus gadus attiecībā uz ARM, kas nav sēklas, nelielos daudzumos, kurus katrai sugai nosaka kompetentā iestāde, ražot un tirgot ARM, kas pieder pie šķirnes, kura vēl nav reģistrēta 44. pantā minētajā valsts šķirņu reģistrā, ja ir izpildītas visas tālāk izklāstītās prasības:
 - a) atļauto ARM izmanto tikai profesionālu operatoru veiktajiem testiem vai izmēģinājumiem ar mērķi iegūt informāciju par attiecīgās šķirnes audzēšanu vai izmantošanu saimniecībās;
 - b) tirdzniecība notiek tikai ar minētajiem profesionālajiem operatoriem, un turpmāka tirdzniecība nenotiek, un šie operatori sagatavo ziņojumu par testu vai izmēģinājumu rezultātiem saistībā ar informāciju par attiecīgās šķirnes audzēšanu vai izmantošanu;
 - c) nepastāv risks, ka šādas atļaujas piešķiršana būs par iemeslu nepietiekamai tirgū laistā ARM identifikācijai vai kvalitātei, un
 - d) atļautais ARM atbilst prasībām, kas noteiktas attiecīgo sugu standarta ARM.
3. Lai saņemtu 1. un 2. punktā minēto atļauju, profesionālais operators iesniedz kompetentajām iestādēm pieprasījumu, kurā norāda šādu informāciju:
 - a) pirmsbāzes sēklu un materiāla, bāzes sēklu un materiāla un sertificētu sēklu un materiāla krājumu, kas pieejami pirms šķirnes reģistrācijas, ražošanas, kā arī paredzētie standarta sēklu un materiāla testi un izmēģinājumi;
 - b) reģistrācijas pieteikumā norādītās šķirnes selekcionāra atsauce;
 - c) attiecīgā gadījumā šķirnes uzturēšanas procedūra;
 - d) iestāde, kura izskata šķirnes reģistrācijas pieteikumu, un šim pieteikumam piešķirtais atsauces numurs;
 - e) vieta, kur notiks ražošana, un
 - f) materiāla daudzums, ko paredzēts darīt pieejamu tirgū.
4. Dalībvalstis, kuru kompetentās iestādes ir piešķirušas 1. un 2. punktā minēto atļauju, katru gadu par to informē pārējās dalībvalstis un Komisiju.

5. Šā panta 1. un 2. punktā minētajam ARM pievieno profesionālā operatora izsniegtu etiķeti ar norādi “Vēl neiekļauta šķirne”.

33. pants

Atļauja īslaicīgu piegādes grūtību gadījumā

1. Lai novērstu īslaicīgas ARM vispārējas piegādes grūtības, kas Savienībā var rasties nelabvēlīgu klimatisko apstākļu vai citu neparedzētu apstākļu dēļ, Komisija ar īstenošanas aktu drīkst atļaut dalībvalstīm ne ilgāk kā uz vienu gadu atļaut tirgot tādu kategoriju pirmsbāzes, bāzes vai sertificētu materiālu vai sēklas, kuri atbilst kādam no turpmāk minētajiem nosacījumiem:

- a) tie pieder pie šķirnes, kas nav iekļauta valsts šķirņu reģistrā, vai
- b) tie atbilst mazāk stingrām prasībām nekā 7. panta 1. punktā minētās prasības.

Šā punkta a) apakšpunktu piemēro, atkāpjoties no 5. panta, un b) apakšpunktu piemēro, atkāpjoties no 7. panta 1. punkta.

Minētajā īstenošanas aktā var noteikt maksimālos daudzumus, ko drīkst tirgot attiecībā uz katru ģinti vai sugu.

Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Šā panta 1. punktā minētajam ARM pievieno etiķeti, uz kuras attiecīgā gadījumā norāda, ka attiecīgais ARM pieder pie neregistrētas šķirnes vai atbilst mazāk stingrām kvalitātes prasībām nekā 7. panta 1. punktā minētās prasības.
3. Komisija ar īstenošanas aktu var nolemt, ka attiecīgā atļauja ir jāatceļ vai jāgroza, ja tā secina, ka tā vairs nav vajadzīga vai nav samērīga ar mērķi novērst īslaicīgas attiecīgā ARM vispārējās piegādes grūtības. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.
4. Dalībvalstis, nesaņemot 1. punktā minēto Komisijas atļauju, var atļaut ražot un tirgot sēklas, kuru dīgtspējas pakāpe ir līdz 15 procentpunktiem zemāka nekā dīgtspējas pakāpe, kas noteikta saskaņā ar 7. panta 3. punktā minēto īstenošanas aktu; šāda atļauja var būt spēkā ne ilgāk kā vienu gadu un katrai ģintij vai sugai ierobežotā daudzumā, kas vajadzīgs, lai novērstu attiecīgās piegādes grūtības.

34. pants

Pagaidu atļauja steidzamos gadījumos tirgot sēklas, kas nav sertificētas kā atbilstošas piemērojamajām kvalitātes prasībām

1. Kompetentās iestādes var atļaut ne ilgāk kā vienu mēnesi tirgot sēklas kā pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas sēklas, pirms tās tiek sertificētas kā atbilstošas 7. pantā minētajām prasībām attiecībā uz dīgtspēju, maksimālo citu sugu saturu vai tīrību, ja tas ir nepieciešams, lai šīs sēklas ātri darītu pieejamas tirgū nolūkā nodrošināt steidzamas piegādes vajadzības.
2. Atļauju, kas minēta 1. punktā, piešķir, pamatojoties uz profesionāla operatora izdotu analītisku ziņojumu par sēklām, kas apliecina to atbilstību saskaņā ar 7. panta 1. punktu pieņemtajām prasībām attiecībā uz dīgtspēju, citu sugu saturu vai tīrību.

Profesionālais operators kompetentajai iestādei iesniedz sēklu pirmā saņēmēja nosaukumu un adresi. Profesionālais operators glabā informāciju par provizorisko

analītisko ziņojumu, lai to vajadzības gadījumā darītu pieejamu kompetentajai iestādei.

3. Uz 1. punktā minēto sēklu iepakojuma ir etiķete ar norādi “Pagaidu tirdzniecības atļauja”.

35. pants

Vēl nesertificēts ARM

1. Savienībā ražotu ARM, kas vēl nav sertificēts kā pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas sēklas saskaņā ar 7. pantu, var tirgot ar norādi uz jebkuru no šīm kategorijām, ja ir izpildītas visas turpmāk minētās prasības:
 - a) pirms ražas novākšanas kompetentā iestāde vai profesionāls operators kompetentās iestādes oficiālā uzraudzībā ir veicis inspekciju uz lauka, un šajā inspekcijā ir apstiprināta ARM atbilstība 7. panta 1. punktā minētajām ražošanas prasībām;
 - b) kompetentā iestāde vai profesionāls operators kompetentās iestādes oficiālā uzraudzībā pašlaik veic tā sertificēšanu; un
 - c) ir izpildītas 2. līdz 5. punktā noteiktās prasības.
2. Šā panta 1. punktā minēto ARM profesionālajam operatoram, kurš veiks sertifikāciju, var pārdot tikai profesionālais operators, kas šo ARM ir saražojis. Šādu ARM pirms tā galīgās sertificēšanas nedrīkst nodot tālāk nevienai citai personai.
3. ARM, kas minēts 1. punktā, pievieno profesionāla operatora izsniegtu etiķeti ar norādi “Sēklu/materiāla sertificēšana vēl nav pilnībā pabeigta”.
4. Ja kompetentā iestāde, kurai piekritīgajā teritorijā ARM novākts (“ražošanas kompetentā iestāde”), un kompetentā iestāde, kura veikusi ARM sertifikāciju saskaņā ar 7. pantu (“sertificētāja kompetentā iestāde”), nav viena un tā pati iestāde, tās apmainās ar attiecīgo informāciju par ARM ražošanu un tirdzniecību.
5. ARM, kas novākts trešā valstī, bet vēl nav sertificēts kā pirmsbāzes, bāzes vai sertificēts materiāls saskaņā ar 7. pantu, var tirgot Savienībā, atsaucoties uz jebkuru no šīm kategorijām, ja:
 - a) attiecībā uz šo trešo valsti ir pieņemts lēmums par līdzvērtību saskaņā ar 39. pantu;
 - b) ir izpildītas 1. punkta a) un b) apakšpunktā, kā arī 2. un 3. punktā noteiktās prasības, un attiecīgās trešās valsts profesionālie operatori ir bijuši pakļauti šīs valsts kompetento iestāžu oficiālai uzraudzībai;
 - c) dalībvalsts un attiecīgās trešās valsts kompetentās iestādes savstarpēji apmainās ar attiecīgo informāciju par konkrētā materiāla tirdzniecību; un
 - d) attiecīgās trešās valsts kompetentās iestādes pēc pieprasījuma sniedz visu attiecīgo ražošanas informāciju sertificētājas dalībvalsts kompetentajai iestādei.

Šā punkta vajadzībām 1.–5. punktā sniegtās atsauces uz ražošanas kompetento iestādi uzskata par atsaucēm uz attiecīgās trešās valsts kompetento iestādi, un atsauces uz prasībām, kas noteiktas saskaņā ar 7. panta 1. punktu, uzskata par atsaucēm uz līdzvērtīgām trešās valsts prasībām, kas atzītas saskaņā ar 39. panta 2. punktu.

36. pants

Stingrākas ražošanas un tirdzniecības prasības

1. Komisija ar īstenošanas aktiem var atļaut dalībvalstīm visā attiecīgās dalībvalsts teritorijā vai tās daļā noteikt stingrākas ražošanas vai tirdzniecības prasības attiecībā uz ARM ražošanu un tirdzniecību nekā tās, kas minētas 7. un 8. pantā, ar noteikumu, ka šīs stingrākās prasības atbilst attiecīgās dalībvalsts īpašiem ražošanas apstākļiem un agroklimatiskajām vajadzībām saistībā ar konkrēto ARM.
Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.
2. Lai saņemtu 1. punktā minēto atļauju, dalībvalstis iesniedz Komisijai pieprasījumu, kurā noteikts:
 - a) noteikumu projekts ar ierosinātajām prasībām un
 - b) pamatojums šādu prasību nepieciešamībai un samērīgumam.
3. Šā panta 1. punktā minēto atļauju piešķir tikai tad, ja ir izpildīti turpmāk minētie nosacījumi:
 - a) 2. punkta a) apakšpunktā minētā noteikumu projekta īstenošana nodrošina attiecīgā ARM identitātes un kvalitātes uzlabošanu, un to pamato attiecīgās dalībvalsts īpašie lauksaimnieciskie vai klimatiskie apstākļi, un
 - b) noteikumu projekts ir nepieciešams un samērīgs ar 2. punkta a) apakšpunktā minētā pasākuma mērķi.
4. Attiecīgā gadījumā katra dalībvalsts līdz ... [viens gads pēc šīs regulas piemērošanas dienas] pārskata pasākumus, ko tā pieņēmusi saskaņā ar Direktīvas 66/401/EEK 5. pantu, Direktīvas 66/402/EEK 5. pantu, Direktīvas 2002/54/EK 7. pantu, Direktīvas 2002/55/EK 24. pantu, Direktīvas 2002/56/EK 5. pantu un Direktīvas 2002/57/EK 7. pantu, un vai nu atceļ minētos pasākumus, vai arī groza tos, lai tie atbilstu ražošanas un tirdzniecības prasībām, kas noteiktas un pieņemtas saskaņā ar 7. un 8. pantu.

Attiecīgā dalībvalsts informē Komisiju un pārējās dalībvalstis par šīm darbībām.

Komisija ar īstenošanas aktiem var lemt, ka pirmajā daļā minētie pasākumi ir jāatceļ vai jāgroza, ja tos uzskata par nevajadzīgiem un/vai nesamērīgiem ar to mērķi. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

37. pants

Ārkārtas pasākumi

1. Ja ARM ražošana vai tirdzniecība var radīt nopietnu risku cilvēka, dzīvnieku vai augu veselībai, videi vai citu sugu audzēšanai un ja šādu risku nevar apmierinoši novērst ar attiecīgās dalībvalsts veiktiem pasākumiem, Komisija ar īstenošanas aktiem nekavējoties veic atbilstošus pagaidu ārkārtas pasākumus. Šādi pasākumi ir laika ziņā ierobežoti. Atkarībā no situācijas nopietnības tajos var iekļaut noteikumus, kas ierobežo vai aizliedz attiecīgā ARM tirdzniecību vai paredz attiecīgus nosacījumus tā ražošanai vai tirdzniecībai.

Šādus pasākumus Komisija var veikt pēc savas iniciatīvas vai pēc dalībvalsts pieprasījuma. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Pienācīgi pamatotos gadījumos, kad ārkārtas gadījumā nepieciešams steidzami novērst nopietnu apdraudējumu cilvēka veselībai, Komisija pieņem uzreiz piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar 76. panta 3. punktā minēto procedūru.

2. Ja dalībvalsts oficiāli informē Komisiju par vajadzību veikt ārkārtas pasākumus, bet Komisija nav rīkojusies saskaņā ar 1. punktu, tad minētā dalībvalsts var pieņemt atbilstošus pasākumus ārkārtas pasākumus. Šie pasākumi var ietvert noteikumus, ar ko atkarībā no situācijas nopietnības ierobežo vai aizliedz ARM ražošanu vai tirdzniecību attiecīgās dalībvalsts teritorijā, vai arī paredz atbilstošus nosacījumus šādai ražošanai vai tirdzniecībai. Attiecīgā dalībvalsts nekavējoties informē pārējās dalībvalstis un Komisiju par pieņemtajiem pasākumiem, norādot sava lēmuma pamatojumu.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem var lemt, ka 2. punktā minētie valsts pasākumi ir jāatceļ vai jāgroza, ja tā uzskata, ka, ņemot vērā 1. punktā minēto attiecīgo risku, šie pasākumi nav pamatoti. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Attiecīgā dalībvalsts var saglabāt savus valsts pasākumus ārkārtas pasākumus līdz datumam, kad tiek piemērots(-i) šajā punktā minētais(-ie) īstenošanas akts(-i).

38. pants

Īslaicīgi eksperimenti nolūkā meklēt labākas alternatīvas šīs regulas noteikumiem

1. Atkāpjoties no 2., 5., 6., 7., 8. un 20. panta, Komisija ar īstenošanas aktiem var lemt par īslaicīgu eksperimentu organizēšanu, lai meklētu labākas alternatīvas šīs regulas noteikumiem attiecībā uz ģintīm un sugām, kurām tā piemērojama, prasībām par piederību reģistrētai šķirnei, prasībām par pirmsbāzes, bāzes, sertificēta un standarta materiāla vai sēklu ražošanu un tirdzniecību un pienākumu piederēt pie pirmsbāzes, bāzes un sertificēta materiāla vai sēklām.

Šie eksperimenti var būt tehniski vai zinātniski izmēģinājumi, kuros pārbauda jauno prasību iespējamību un piemērotību salīdzinājumā ar šīs regulas 2., 5., 6., 7., 8. un 20. pantā izklāstītajām prasībām.

2. Šā panta 1. punktā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru, un tajos norāda vienu vai vairākus šādus elementus:
 - a) attiecīgās ģintis vai sugas;
 - b) eksperimentu nosacījumi katrai ģintij vai sugai;
 - c) eksperimenta ilgums;
 - d) iesaistīto dalībvalstu uzraudzības un ziņošanas pienākumi.

Minētos tiesību aktus pielāgo attiecīgā ARM ražošanas paņēmieni attīstībai, pamatojoties uz dalībvalstu veiktajiem salīdzinošajiem izmēģinājumiem.

3. Komisija pārskata šo eksperimentu rezultātus un apkopo tos ziņojumā, vajadzības gadījumā norādot, vai ir jāgroza 2., 5., 6., 7., 8. vai 20. pants.

8. IEDAĻA

IMPORTS NO TREŠĀM VALSTĪM

Imports, kura pamatā ir līdzvērtība Savienības noteikumiem

1. ARM no trešām valstīm var importēt tikai tad, ja saskaņā ar 2. punktu ir konstatēts, ka tas atbilst prasībām, kas ir līdzvērtīgas prasībām, kuras piemērojamas Savienībā ražotam un tirgotam ARM.

Tomēr šāds imports nav atļauts un šāda līdzvērtība netiek atzīta saskaņā ar 2. punktu attiecībā uz maisījumiem vides saglabāšanai, piemēram, 22. pantā minētajiem maisījumiem, un attiecībā uz tādu ARM, uz kuru attiecas 26.–30. panta atkāpes.

2. Komisija ar īstenošanas aktiem var atzīt, ka konkrētas ģints, sugas vai kategorijas ARM, kas ražots trešā valstī vai konkrētos trešās valsts apgabalos, atbilst prasībām, kuras ir līdzvērtīgas prasībām, kas piemērojamas Savienībā ražotam un tirgotam ARM, pamatojoties uz:

- a) attiecīgās trešās valsts iesniegtās informācijas un datu rūpīgu pārbaudi;
- b) revīziju, ko Komisija ir veikusi attiecīgajā trešā valstī un kas apliecina, ka attiecīgais ARM atbilst prasībām, kuras ir līdzvērtīgas prasībām, kas piemērojamas Savienībā ražotam un tirgotam ARM, ja Komisija uzskata, ka šāda revīzija ir nepieciešama; un
- c) attiecībā uz sēklām — to, ka attiecīgā valsts piedalās ESAO shēmās par starptautiskajā tirdzniecībā esošu sēklu šķirņu sertifikāciju un īsteno Starptautiskās Sēklu kontroles asociācijas (*ISTA*) metodes vai attiecīgā gadījumā ievēro Oficiālo sēklu analītiķu asociācijas (*AOSA*) noteikumus.

Šajā nolūkā Komisija pārbauda:

- a) trešās valsts tiesību aktus par attiecīgajām sugām;
- b) trešās valsts kompetento iestāžu un tās kontroles dienestu struktūru, tiem pieejamās pilnvaras, garantijas, kādas var sniegt attiecībā uz konkrētajā nozarē attiecināmo trešās valsts tiesību aktu piemērošanu un izpildi un oficiālās sertifikācijas procedūru uzticamību;
- c) to, vai trešās valsts kompetentās iestādes veic atbilstošas oficiālās kontroles saistībā ar attiecīgo sugu ARM identifikāciju un kvalitāti;
- d) trešās valsts sniegtās garantijas, ka:
 - i) nosacījumi, ko piemēro ražošanas vietām, no kurām uz Savienību eksportē ARM, atbilst prasībām, kas ir līdzvērtīgas šajā pantā minētajām prasībām, un
 - ii) šajās ražošanas vietās trešās valsts kompetentās iestādes regulāri un rezultatīvi veic kontroles.

Komisija var arī veikt revīzijas, lai verificētu atbilstību otrās daļas b)–d) apakšpunktam.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. Īstenošanas aktā, kas minēts 2. punktā, atkarībā no attiecīgā ARM var paredzēt vienu vai vairākus no šādiem elementiem:

- a) nosacījumi saistībā ar tām inspekcijām ražošanas vietās, kuras veic trešās valstīs;

- b) attiecībā uz sēklām — nosacījumi saistībā ar trešās valsts izsniegtu sertifikātu, ko nodrošina Starptautiskās Sēklu kontroles asociācija;
 - c) nosacījumi saistībā ar sēklām, kuru sertifikācija vēl nav pilnībā pabeigta;
 - d) nosacījumi saistībā ar ARM iepakojumu, noslēgšanu un marķēšanu;
 - e) nosacījumi saistībā ar ARM ražošanu, identitāti un tirdzniecību, kas noteikti papildus tiem, kuri paredzēti trešās valsts tiesību aktos, ja tas nepieciešams, lai risinātu konkrētus aspektus, kas saistīti ar ARM identitāti un kvalitāti;
 - f) prasības, kas jāizpilda profesionālajiem operatoriem, kuri ražo un tirgo ARM.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem var atzīt, ka trešā valstī veiktas kontroles saistībā ar šķirņu uzturēšanu sniedz tādas pašas garantijas, kādas paredzētas 72. panta 1., 2. un 4. punktā, ja šķirnes, kas reģistrētas valsts šķirņu reģistrā vai Savienības šķirņu reģistrā, paredzēts uzturēt attiecīgajā trešā valstī.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

40. pants

Etiketes, kas jānodrošina, un informācija, kas jāsniedz par ARM, kas importēts no trešām valstīm

1. Pirmsbāzes, bāzes un sertificētas sēklas, kas minētas 39. pantā, var importēt no trešām valstīm tikai tad, ja tām ir pievienota ESAO etiķete.
- Pirmsbāzes, bāzes un sertificētu materiālu, kas minēts 39. pantā, var importēt no trešām valstīm tikai tad, ja tam ir pievienota oficiāla etiķete, ko izsniegusi attiecīgās trešās valsts kompetentā iestāde.
- Uz minētajām etiķetēm norāda visu šādu informāciju:
- a) norāde “atbilst ES noteikumiem un standartiem”;
 - b) attiecīgā ARM suga, šķirne, kategorija un partijas numurs;
 - c) ja produktus tirgo konteineros vai iepakojumos — noslēgšanas datums;
 - d) ražotāja trešā valsts un attiecīgā kompetentā iestāde;
 - e) attiecīgā gadījumā pēdējā trešā valsts, no kuras ARM importēts, un pēdējā trešā valsts, kurā ARM ražots;
 - f) sēklu gadījumā — deklarētais importēto sēklu neto vai bruto svars vai deklarētais importēto sēklu partiju skaits;
 - g) tās personas vārds un uzvārds / nosaukums, kura importē ARM.
2. Standarta sēklas un materiālu, kas minēts 39. pantā, drīkst importēt no trešām valstīm tikai tad, ja tiem ir pievienota operatora etiķete, kurā ir norādīta visa turpmāk minētā informācija:
- a) norāde “atbilst ES noteikumiem un standartiem”;
 - b) attiecīgā ARM suga, šķirne, kategorija un partijas numurs;
 - c) ja produktus tirgo konteineros vai iepakojumos — noslēgšanas datums;
 - d) trešā valsts, kurā ARM ražots;

- e) attiecīgā gadījumā pēdējā trešā valsts, no kuras ARM importēts, un pēdējā trešā valsts, kurā ARM ražots;
 - f) sēkļu gadījumā — deklarētais importēto sēkļu neto vai bruto svars vai deklarētais importēto sēkļu partiju skaits;
 - g) tās personas vārds un uzvārds / nosaukums, kura importē ARM.
3. ARM var importēt Savienībā tikai pēc tam, kad importētājs ir elektroniski iesniedzis importētājas dalībvalsts kompetentajai iestādei 1. vai 2. punktā minēto informāciju.
4. Dalībvalstis informācijas pārvaldības sistēmā oficiālo kontroļu vajadzībām (*IMSOC*), kas minēta Regulas (ES) 2017/625 131. pantā, nekavējoties paziņo par visām konstatētajām importētā ARM neatbilstībām 1. un 2. punkta prasībām.

III NODAĻA

PRASĪBAS PROFESIONĀLIEM OPERATORIEM

41. pants

Profesionālo operatoru, kas ražo ARM, pienākumi

Profesionālie operatori, kas ražo ARM:

- a) ir iedibināti Savienībā;
- b) ir reģistrēti Regulas (ES) 2016/2031 65. pantā minētajā reģistrā saskaņā ar minētās regulas 66. pantu;
- c) ir pieejami personīgi vai norīko citu personu sadarbībai ar kompetentajām iestādēm nolūkā sekmēt oficiālās kontroles;
- d) identificē un uzrauga ražošanas vai tirdzniecības procesa kritiskos punktus, kas var ietekmēt ARM identitāti un kvalitāti;
- e) uztur uzskaites ierakstus par b) punktā minēto kritisko punktu pārraudzību un dara šos ierakstus pieejamus izskatīšanai pēc kompetento iestāžu pieprasījuma;
- f) nodrošina, ka ARM partijas ir atsevišķi identificējamas;
- g) pastāvīgi atjaunina informāciju par telpu un citu vietu, kas tiek izmantotas ARM ražošanai, adresēm;
- h) nodrošina kompetentajām iestādēm piekļuvi ražošanas telpām, tajā skaitā trešo līgumslēdzēju pušu telpām un laukiem, kā arī uzraudzības uzskaites ierakstiem un visiem saistītajiem dokumentiem;
- i) vajadzības gadījumā veic pasākumus ARM identitātes saglabāšanai saskaņā ar šīs regulas noteikumiem;
- j) pēc kompetento iestāžu pieprasījuma dara pieejamus visus līgumus ar trešām personām.

42. pants

Izsekojamība

1. Profesionālie operatori nodrošina, ka ARM ir izsekojams visos tā ražošanas un tirdzniecības posmos.

2. Šā panta 1. punkta vajadzībām profesionālie operatori glabā informāciju, kas ļauj tiem identificēt:
 - a) profesionālos operatorus, kas tiem piegādājuši attiecīgās sēklas un materiālu;
 - b) personas, kurām tie piegādājuši ARM, un attiecīgo ARM, izņemot gadījumus, kad ARM piegādāts galalietotājiem.

Pēc pieprasījuma tie šo informāciju dara pieejamu kompetentajām iestādēm.

3. Profesionālie operatori glabā uzskaites informāciju par ARM un 2. punktā minēto profesionālo operatoru un personu trīs gadus pēc tam, kad materiāls ir attiecīgi piegādāts minētajiem operatoriem un personām vai kad tie piegādājuši šo materiālu.

43. pants

Ikgadēja paziņošana par pirmsbāzes, bāzes un sertificētu sēklu un materiāla plānoto ražošanu un sertifikāciju

Katru gadu profesionālie operatori paziņo kompetentajām iestādēm:

- a) vismaz vienu mēnesi pirms ražošanas uzsākšanas — par savu nodomu ražot pirmsbāzes, bāzes un sertificētu materiālu vai pirmsbāzes, bāzes un sertificētas sēklas, un
- b) par pirmsbāzes, bāzes un sertificēta materiāla ražošanu, kas tikusi sākta iepriekšējos gados un turpinās attiecīgajā gadā.

Minētajā paziņojumā norāda attiecīgās augu sugas, šķirnes un kategorijas, kā arī precīzu ražošanas vietu.

IV NODAĻA ŠĶIRŅU REĢISTRĀCIJA

1. IEDAĻA

ŠĶIRŅU REĢISTRI

44. pants

Valstu šķirņu reģistru izveide

1. Katra dalībvalsts izveido un elektroniskā formātā publicē un pastāvīgi atjaunina vienotu valsts šķirņu reģistru (“valsts šķirņu reģistrs”), kurā ir iekļautas:
 - a) visas šķirnes, kas reģistrētas saskaņā ar 55.–68. pantā izklāstīto procedūru;
 - b) saglabājamās šķirnes, kas minētas 26. pantā un reģistrētas saskaņā ar 53. pantu.
2. Saskaņā ar šo regulu Savienībā drīkst ražot un tirgot ARM, kas pieder pie šķirnes, kura reģistrēta vismaz vienā valsts šķirņu reģistrā.
3. Pēc valsts šķirņu reģistra izveides, kā arī pēc jebkādas tā atjaunināšanas dalībvalstis par to nekavējoties paziņo Komisijai, lai attiecīgos datus iekļautu 45. pantā minētajā Savienības šķirņu reģistrā.
4. Šo pantu un 45.–74. pantu drīkst nepiemērot šķirnēm, kas tiek audzētas tikai kā hibrīdu šķirņu sastāvdaļas.

45. pants

Savienības šķirņu reģistra izveide

1. Komisija izveido, publicē elektroniskā formātā un pastāvīgi atjaunina vienotu šķirņu reģistru ("Savienības šķirņu reģistrs").
2. Savienības šķirņu reģistrā iekļauj šķirnes, kuras reģistrētas valstu šķirņu reģistros un par kurām paziņots saskaņā ar 44. pantu.

Savienības šķirņu reģistrs var būt pieejams elektroniskā portālā, kurā ir citi augu šķirņu aizsardzības, meža reproduktīvā materiāla vai citu augu reģistri.

46. pants

Valsts un Savienības šķirņu reģistru saturs

1. Valstu šķirņu reģistros un Savienības šķirņu reģistrā iekļauj visus VII pielikumā noteiktos elementus, kas attiecas uz 44. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajām šķirnēm.
Attiecībā uz 44. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajām saglabājamajām šķirnēm, šajos reģistros sniedz vismaz īsu šķirnes oficiāli atzītā apraksta kopsavilkumu un norāda tās sākotnējo izcelsmes reģionu, nosaukumu un personu, kas to uztur.
2. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģēto aktu saskaņā ar 75. pantu, lai grozītu VII pielikumu, ņemot vērā tehnikas un zinātnes attīstību un pamatojoties uz gūto pieredzi, kas liecina par nepieciešamību kompetentajām iestādēm vai profesionālajiem operatoriem iegūt precīzāku informāciju par reģistrētajām šķirnēm.

2. IEDAĻA

ŠĶIRŅU REĢISTRĀCIJAS PRASĪBAS

47. pants

Prasības reģistrācijai valstu šķirņu reģistros

1. Šķirnes reģistrē valsts šķirņu reģistrā saskaņā ar 55.–68. pantu tikai tad, ja:
 - a) tām ir:
 - i) oficiāls apraksts, kas apliecina atbilstību 48., 49. un 50. pantā noteiktajām atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes prasībām un atbilstību 52. pantā noteiktajām prasībām par pietiekamu vērtību ilgtspējīgai audzēšanai un izmantošanai, vai
 - ii) oficiāli atzīts apraksts saskaņā ar 53. pantu, ja tās ir saglabājamās šķirnes;
 - b) tām ir nosaukums, kas atzīts par piemērotu saskaņā ar 54. pantu;
 - c) gadījumā, ja šķirnes satur ģenētiski modificētus organismus vai sastāv no tiem, organismu ir atļauts audzēt attiecīgajā dalībvalstī saskaņā ar Direktīvas 2001/18/EK 19. pantu vai Regulas (EK) Nr. 1829/2003 7. un 19. pantu, vai attiecīgā gadījumā konkrētajā dalībvalstī saskaņā ar Direktīvas 2001/18/EK 26.b pantu;
 - d) gadījumā, ja šķirnes satur 1. kategorijas JGP augu, kas definēts Regulas (ES) .../... [PB: lūdzu, ievietot atsauci uz JGP regulu ...] 3. panta 7. punktā, vai sastāv no tā, par attiecīgo augu ir iegūta deklarācija par 1. kategorijas JGP auga

statusu saskaņā ar minētās regulas 6. vai 7. pantu vai tas ir šādu augu pēcnācējs;

- e) gadījumā, ja šķirnes satur 2. kategorijas JGP augu, kas definēts Regulas (ES) .../... [PB: lūdzu, ievietot atsauci uz JGP regulu ...] 3. panta 8. punktā, vai sastāv no tā, attiecīgais augs ir atļauts saskaņā ar minētās regulas III nodaļu;
- f) gadījumā, ja šķirnes ir herbicīdizturīgas, tām tiek piemēroti audzēšanas nosacījumi ARM ražošanai un jebkuriem citiem mērķiem, kas pieņemti saskaņā ar 3. punktu, vai, ja tie nav pieņemti, — par reģistrāciju atbildīgo kompetento iestāžu pieņemti nosacījumi, lai izvairītos no nezāļu rezistences pret herbicīdiem attīstīšanās to lietošanas dēļ;
- g) gadījumā, ja šķirnēm ir kādas īpašas pazīmes, kas nav f) apakšpunktā minētās īpašības, kuras var izraisīt nevēlamu agronomisku ietekmi, tām tiek piemēroti audzēšanas nosacījumi ARM ražošanai un jebkuriem citiem mērķiem, kas pieņemti saskaņā ar 3. punktu, vai, ja tie nav pieņemti, — par reģistrāciju atbildīgo kompetento iestāžu pieņemti nosacījumi, lai izvairītos no šīs konkrētās nevēlamās agronomiskās ietekmes, piemēram, kaitīgo organismu rezistences veidošanās pret attiecīgajām šķirnēm vai nevēlamas ietekmes uz apputeksnētājiem.

Šķirni nedrīkst vienlaikus reģistrēt gan ar oficiālu aprakstu, gan ar oficiāli atzītu aprakstu.

2. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem īpašas prasības attiecībā uz:

- a) šķirņu atšķirīgumu, viendabīgumu un stabilitāti dalījumā pa ģintīm vai sugām, kā minēts 1. punkta a) apakšpunktā, pamatojoties uz piemērojamajiem Starptautiskās Jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības (*UPOV*) protokoliem, *CPVO* izstrādātajiem protokoliem vai citiem attiecīgiem tehniskiem un zinātniskiem pierādījumiem, un
- b) atšķirīgumu, viendabīgumu un stabilitāti dalījumā pa ģintīm un sugām, kā minēts a) apakšpunktā, attiecībā uz bioloģiskajām šķirnēm, kas piemērotas bioloģiskajai ražošanai, kā definēts Regulas (ES) 2018/848 3. pantā, pamatojoties uz piemērojamajiem *UPOV* vai *CPVO* izstrādātajiem protokoliem un jo īpaši pielāgojot prasības par viendabīgumu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Attiecīgās prasības attiecīgi pielāgo starptautisko standartu izmaiņām, kā arī jaunajām zinātniskajām un tehniskajām zināšanām.

Kamēr nav noteiktas 2. punkta b) apakšpunktā minētās prasības, bioloģiskajai ražošanai piemērotu šķirņu, kas nav 68. panta 1. punktā minētās šķirnes, viendabīguma novērtēšanu veic, pamatojoties uz nosacījumiem šķirnei netipiskiem augiem. Pašapputes sugām piemēro 10 % populācijas standartu un vismaz 90 % atzīšanas varbūtību. Brīvi apputeksnētām neradniecīgās krustošanās sugām piemēro populācijas standartu 20 % apmērā un atzīšanas varbūtību vismaz 80 % apmērā.

3. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 75. pantu, papildinot šo regulu ar minimālajiem audzēšanas nosacījumiem, kas kompetentajām iestādēm jāpieņem saskaņā ar 1. punkta f) un g) apakšpunktu attiecībā uz:

- i) pasākumiem uz lauka, tajā skaitā augseku;
- ii) uzraudzības pasākumiem;
- iii) veidu, kādā par i) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem jāpaziņo Komisijai un pārējām dalībvalstīm;
- iv) noteikumiem par to, kā profesionālajiem operatoriem jāziņo kompetentajām iestādēm par i) apakšpunktā minēto nosacījumu piemērošanu;
- v) norādēm valstu šķirņu reģistros par i) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem.

Šie nosacījumi ir balstīti uz jaunākajām zinātniskajām un tehniskajām zināšanām.

4. Lai reģistrētu šķirni savas valsts šķirņu reģistrā, kompetentā iestāde bez papildu pārbaudes pieņem citas dalībvalsts kompetentās iestādes sagatavotu oficiālu aprakstu vai oficiālas pārbaudes rezultātus saistībā ar prasībām par vērtību ilgtspējīgai audzēšanai un izmantošanai, kā minēts 1. punkta a) apakšpunkta i) daļā.

48. pants

Atšķirīgums

1. Šīs regulas 47. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā oficiālā apraksta vajadzībām šķirni uzskata par atšķirīgu, ja, salīdzinot ar izteiktajām īpašībām, kas iegūtas no konkrētā genotipa vai genotipu kombinācijas, to var skaidri atšķirt no jebkuras citas šķirnes, par kuras pastāvēšanu ir vispārzināms pieteikuma iesniegšanas dienā, kas noteikta saskaņā ar 58. pantu.
2. Citas 1. punktā minētās šķirnes pastāvēšanu uzskata par vispārzināmu, ja ir izpildīts viens vai vairāki no šādiem nosacījumiem:
 - a) šķirne ir iekļauta valsts šķirņu reģistrā;
 - b) attiecībā uz konkrēto šķirni Savienībā ir iesniegts šķirnes reģistrācijas pieteikums vai pieteikums par augu šķirņu aizsardzības tiesību piešķiršanu vai
 - c) Savienībā ir oficiāls konkrētās šķirnes apraksts, šķirne ir vispārzināma visā pasaulē vai ir veikta tehniskā pārbaude saskaņā ar 59. pantu.
3. Ja piemērojams 2. punkta c) apakšpunkts, par tehniskajām pārbaudēm atbildīgā(-ās) persona(-as) kompetentajām iestādēm dara pieejamu pārbaudītās šķirnes oficiālo aprakstu.

49. pants

Viendabīgums

Oficiālā apraksta vajadzībām šķirni uzskata par viendabīgu, ja atkarībā no izmaiņām, kas sagaidāmas no konkrētajām pavairošanas un tipa īpatnībām, tā ir pietiekami viendabīga to īpašību izpausmē, saistībā ar kurām pārbauda atšķirīgumu, kā arī jebkuru citu tās oficiālajā aprakstā izmantoto īpašību izpausmē.

50. pants

Stabilitāte

Oficiālā apraksta vajadzībām šķirni uzskata par stabilu, ja izteiktās īpašības, kam pārbauda atšķirīgumu, kā arī citas īpašības, ko izmanto šķirnes aprakstam, paliek nemainīgas pēc atkārtotas pavairošanas vai — pavairošanas ciklu gadījumā — katra šāda cikla beigās.

51. pants

Piešķirtās augu šķirņu aizsardzības tiesības

Ja saskaņā ar Regulas (EK) 2100/1994 62. pantu vai dalībvalsts tiesību aktiem šķirnei ir piešķirtas augu šķirņu aizsardzības tiesības, šo šķirni uzskata par atšķirīgu, viendabīgu un stabilu oficiālā apraksta vajadzībām un uzskata, ka tās nosaukums ir piemērots 47. panta 1. punkta b) apakšpunkta vajadzībām.

52. pants

Vērtība ilgtspējīgai audzēšanai un izmantošanai

1. Piemērojot 47. panta 1. punkta c) apakšpunktu, šķirnes vērtību ilgtspējīgai audzēšanai un izmantošanai uzskata par pietiekamu, ja salīdzinājumā ar citām tās pašas sugas šķirnēm, kas reģistrētas attiecīgās dalībvalsts valsts šķirņu reģistrā, tās īpašības kopumā sniedz ievērojamus ilgtspējīgas audzēšanas un kultūraugu, citu augu vai no tiem iegūtu produktu izmantošanas uzlabojumus.

Pirmajā daļā minētās īpašības, kas atbilst attiecīgajām sugām, reģioniem, agroekoloģiskajiem apstākļiem un izmantošanas veidiem, ir šādas:

- a) ražība, tajā skaitā ražas stabilitāte un ražība zema resursu ieguldījuma apstākļos;
 - b) tolerance/noturība pret biotisko stresu, tajā skaitā nematožu, sēnīšu, baktēriju, vīrusu, kukaiņu un citu kaitīgo organismu izraisītām augu slimībām;
 - c) tolerance/noturība pret abiotisko stresu, tajā skaitā pielāgošanās klimata pārmaiņu apstākļiem;
 - d) efektīvāks dabas resursu (piemēram, ūdens un barības vielu) izmantojums;
 - e) mazāka vajadzība pēc ārējiem resursiem, piemēram, augu aizsardzības līdzekļiem un mēslojuma;
 - f) īpašības, kas uzlabo glabāšanas, pārstrādes un izplatīšanas ilgtspēju;
 - g) kvalitātes vai uzturvērtības īpašības.
2. Šā panta 1. punkta vajadzībām dalībvalstis var sadarboties ar citām dalībvalstīm, kurās ir līdzīgi agroekoloģiskie apstākļi. Šīs dalībvalstis var izveidot kopīgas telpas, kurās veikt vērtības ilgtspējīgai audzēšanai un izmantošanai pārbaudi.
 3. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 75. pantu pieņemt deleģētos aktus, kas papildina šo regulu:
 - a) nosakot minimālās prasības 1. punktā minētās pārbaudes veikšanai;
 - b) nosakot metodikas 1. punkta a)–g) apakšpunktā uzskaitīto īpašību novērtēšanai;
 - c) nosakot ilgtspējīgas audzēšanas un izmantošanas vērtības pārbaudes rezultātu izvērtēšanas un ziņošanas standartus.

Minētajos deleģētajos aktos a)–c) apakšpunktā minētās prasības, metodikas un standartus pielāgo piemērojamajiem tehnikas vai zinātnes sasniegumiem un jebkādai jaunai Savienības politikai vai noteikumiem ilgtspējīgas lauksaimniecības jomā.

Ja šādi noteikumi vēl nav izstrādāti, dalībvalstis var pieņemt šādus noteikumus savām attiecīgajām teritorijām. Tās par šiem noteikumiem paziņo Komisijai un pārējām dalībvalstīm.

Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt lēmumu, ar kuru pieprasa dalībvalstij atcelt vai grozīt šos noteikumus, ja, pamatojoties uz pieejamajiem zinātniskajiem un tehniskajiem pierādījumiem, tos uzskata par neatbilstošiem šķirnes ilgtspējīgas audzēšanas un izmantošanas vērtības pārbaudei. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

4. Lai reģistrētu bioloģiskai ražošanai piemērotas bioloģiskās šķirnes, kā noteikts Regulas (ES) 2018/848 3. panta 19. punktā, ilgtspējīgas audzēšanas un izmantošanas vērtības pārbaudi veic bioloģiskos apstākļos saskaņā ar minēto regulu un jo īpaši tās 5. panta d), e), f) un g) punktu, 12. pantu un II pielikuma I daļu.

Ja kompetentās iestādes nevar veikt pārbaudi bioloģiskos apstākļos vai konkrētu īpašību — arī uzņēmības pret slimībām — pārbaudi, testēšanu var veikt zema resursu ieguldījuma apstākļos un tikai ar tiem pesticīdiem un citiem ārējiem resursiem, kas ir absolūti nepieciešami testēšanas pabeigšanai.

53. pants

Saglabājamo šķirņu reģistrācija

1. Atkāpjoties no 48., 49., 50., 52. panta, 55. panta 2. punkta, 56., 57. panta un 59.–65. panta, šķirni reģistrē valsts šķirņu reģistrā, ja tā atbilst šādiem nosacījumiem:
 - a) tai ir oficiāli atzīts apraksts, kurā norādītas tās pazīmes, kas to kvalificē kā saglabājamo šķirni saskaņā ar 3. panta 29. punktā sniegto definīciju;
 - b) tai ir norāde par tās sākotnējo izcelsmes reģionu;
 - c) tai ir norādīts nosaukums, kas atbilst 54. panta prasībām;
 - d) tā tiek uzturēta Savienībā.
2. Saglabājamo šķirni reģistrē valsts šķirņu reģistrā pēc Savienībā iedibināta profesionāla operatora pieteikuma. Minētajā pieteikumā iekļauj visus šā panta 1. punkta a)–d) apakšpunktā minētos elementus.

Kompetentā iestāde apstiprina vai noraida šķirnes saglabāšanas reģistrāciju pēc tam, kad ir pārbaudīta tās atbilstība šā panta 1. punktam.
3. Šķirni neiekļauj valsts šķirņu reģistrā kā saglabājamo šķirni, ja:
 - a) tā jau ir iekļauta Savienības šķirņu reģistrā ar oficiālu aprakstu saskaņā ar 44. panta 1. punkta a) apakšpunktu vai tā pēdējo divu gadu laikā vai divu gadu laikā pēc termiņa, kas noteikts saskaņā ar 71. panta 2. punktu, beigām ir tikusi svītrotā no Savienības šķirņu reģistra kā šķirne ar oficiālu aprakstu; vai
 - b) uz to attiecas Kopienas augu šķirņu aizsardzības tiesības, kā paredzēts Regulā (EK) Nr. 2100/94, vai valsts augu šķirņu aizsardzības tiesības, vai tiek izskatīts pieteikums par šādu aizsardzību.

4. Šā panta 1. punkta a) apakšpunktā minētā oficiāli atzītā apraksta pamatā ir neoficiālu testu rezultāti, zināšanas, kas iegūtas no praktiskās pieredzes audzēšanas, pavairošanas un izmantošanas laikā, vai cita informācija, kas jo īpaši iegūta no augu ģenētisko resursu iestādēm vai dalībvalstu šajā nolūkā atzītām organizācijām.
- Komisija ar īstenošanas aktiem var precizēt īpašības un informāciju, kas būtu jāiekļauj minētajā aprakstā, ja tas ir lietderīgi konkrētām sugām. Šādus īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.
5. Persona, kas ir atbildīga par šķirnes uzturēšanu, glabā tās paraugus un pēc pieprasījuma dara tos pieejamus kompetentajām iestādēm.

54. pants

Šķirnes nosaukuma piemērotība

1. Piemērojot 47. panta 1. punkta b) apakšpunktu, šķirnes nosaukumu neuzskata par piemērotu, ja:
- a) tā lietošanu Savienības teritorijā nepieļauj kādas trešās personas iepriekš noteiktās tiesības;
 - b) tas bieži var radīt lietotājiem sarežģījumus saistībā ar šķirnes atpazīšanu vai pavairošanu;
 - c) tas ir identisks tādām šķirnes nosaukumiem vai var tikt sajaukts ar tādu šķirnes nosaukumu:
 - i) ar kuru valsts šķirņu reģistrā vai Savienības šķirņu reģistrā ir reģistrēta cita tās pašas vai cieši saistītas sugas šķirne vai
 - ii) ar kuru citas šķirnes materiāls ir darīts pieejams tirgū ES dalībvalstī vai Starptautiskās Jaunu augu šķirņu aizsardzības savienības dalībvalstī,izņemot gadījumus, kad i) vai ii) apakšpunktā minētā šķirne vairs nepastāv un tās nosaukums nav ieguvis īpašu nozīmi;
 - d) tas ir identisks vai to var sajaukt ar citiem nosaukumiem, ko bieži lieto, lai preces darītu pieejamas tirgū, vai kas jāsaglabā brīvs saskaņā ar Savienības tiesību aktiem;
 - e) tas var tikt uzskatīts par aizskarošu kādā no dalībvalstīm vai ir pretrunā ar sabiedrisko kārtību;
 - f) tas ir maldinājis vai radījis pārpratumu attiecībā uz šķirnes īpašībām, vērtību vai identitāti vai attiecībā uz selekcionāra identitāti.
2. Neskarot 1. punktu, ja šķirne jau ir reģistrēta citos valstu šķirņu reģistros, nosaukumu uzskata par piemērotu tikai tad, ja tas ir identisks nosaukumam, kas norādīts šajos reģistros.
- Šo punktu nepiemēro, ja:
- a) nosaukums varētu maldināt vai radīt pārpratumu saistībā ar attiecīgo šķirni vienā vai vairākās dalībvalstīs vai
 - b) trešo personu tiesības neļauj šo nosaukumu brīvi izmantot saistībā ar attiecīgo šķirni.

3. Ja pēc šķirnes reģistrācijas kompetentā iestāde konstatē, ka reģistrācijas laikā šķirnes nosaukums nav bijis piemērots 1. un 2. punkta nozīmē, pieteikuma iesniedzējs iesniedz pieteikumu jaunam nosaukumam. Kompetentā iestāde pieņem lēmumu par šo pieteikumu pēc apspriešanās ar CPVO.

Kompetentā iestāde var atļaut iepriekšējo nosaukumu lietot īslaicīgi.

4. Komisija saskaņā ar 75. pantu ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem šo regulu papildina, nosakot konkrētus kritērijus attiecībā uz šķirņu nosaukumu piemērotību saistībā ar šādiem aspektiem:
- a) to saistību ar preču zīmēm;
 - b) to saistību ar lauksaimniecības produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm vai to cilmes vietas nosaukumiem;
 - c) pirmtiesību īpašnieku rakstisku piekrišanu atcelt šķēršļus saistībā ar nosaukuma piemērotību;
 - d) lai noteiktu, vai nosaukums ir maldinošs vai rada pārpratumus, kā minēts 1. punkta f) apakšpunktā, un
 - e) nosaukuma lietošanu koda veidā.

3. IEDAĻA

ŠĶIRŅU REĢISTRĀCIJAS PROCEDŪRA VALSTU ŠĶIRŅU REĢISTROS

55. pants

Pieteikuma iesniegšana

Jebkurš profesionāls operators, kas iedibināts Savienībā, var elektroniski iesniegt kompetentajai iestādei pieteikumu par šķirnes reģistrāciju valsts šķirņu reģistrā.

Par minētā pieteikuma iesniegšanu pieteikuma iesniedzējam var piemērot maksu, ko nosaka kompetentā iestāde.

56. pants

Šķirnes reģistrācijas pieteikuma saturs

1. Pieteikumā šķirnes reģistrācijai valsts šķirņu reģistrā iekļauj šādus elementus:
- a) reģistrācijas pieprasījums;
 - b) tā botāniskā taksona identifikācija, kuram šķirne pieder;
 - c) attiecīgā gadījumā pieteikuma iesniedzēja reģistrācijas numurs, tā vārds un uzvārds / nosaukums un adrese vai attiecīgā gadījumā kopīgo pieteikuma iesniedzēju vārdi un uzvārdi / nosaukumi un adreses, un jebkura likumīgā pārstāvja pilnvaras apstiprinošie dokumenti;
 - d) ierosinātais nosaukums;
 - e) par šķirnes uzturēšanu atbildīgās personas vārds un uzvārds / nosaukums un attiecīgā gadījumā šīs personas reģistrācijas numurs;
 - f) šķirnes galveno īpašību apraksts, informācija par to, vai tā ir pielāgota tikai konkrētiem gadalaikiem, un aizpildīta tehniskā anketa, ja tāda ir pieejama;
 - g) šķirnes uzturēšanas procedūras apraksts;

- h) šķirnes selekcijas vieta un attiecīgā gadījumā tās konkrētais izcelsmes reģions;
 - i) informācija par to, vai šķirne ir reģistrēta citā šķirņu reģistrā, un par to, vai pieteikuma iesniedzējam ir zināms, ka tiek izskatīts pieteikums par reģistrāciju kādā no šiem reģistriem;
 - j) ja šķirne satur kādu ģenētiski modificētu organismu vai sastāv no tā — pierādījumi, ka attiecīgo ģenētiski modificēto organismu ir atļauts audzēt Savienībā saskaņā ar Direktīvu 2001/18/EK vai Regulu (EK) Nr. 1829/2003 vai attiecīgā gadījumā konkrētajā dalībvalstī saskaņā ar Direktīvas 2001/18/EK 26.b pantu;
 - k) ja pieteikums attiecas uz saglabājamām šķirnēm, — informācija, kas saistīta ar oficiāli atzīta šķirnes apraksta sagatavošanu, pierādījums par šādu aprakstu un jebkāds to apliecināošs dokuments vai publikācija;
 - l) ja pieteikums attiecas uz šķirnēm, kurām piešķirtas augu šķirņu aizsardzības tiesības saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 2100/94 vai dalībvalsts tiesību aktiem, — pierādījums par to, ka šķirni aizsargā šādas tiesības, un attiecīgais oficiālais apraksts;
 - m) ja šķirne satur kādu 1. kategorijas JGP augu, kas definēts Eiropas Padomes un Parlamenta Regulas (ES) .../...²⁶ [PB: lūdzu, ievietot atsauci uz JGP regulu ...] 3. panta 7. punktā, vai sastāv no tā, — pierādījums par to, ka par attiecīgo augu ir iegūta deklarācija par 1. kategorijas JGP auga statusu saskaņā ar minētās regulas 6. vai 7. pantu vai ka tas ir šāda(-u) auga(-u) pēcnācējs;
 - n) ja šķirne satur kādu 2. kategorijas JGP augu, kas definēts Eiropas Padomes un Parlamenta Regulas (ES) .../... [PB: lūdzu, ievietot atsauci uz JGP regulu ...] 3. panta 8. punktā, vai sastāv no tā, — norāde uz šo faktu;
 - o) šķirnes paredzētais izmantojums vai audzēšanas nosacījumi, ja tādi piemērojami saskaņā ar 47. panta 2. punktu.
2. Pieteikumam par šķirnes reģistrāciju valsts šķirņu reģistrā pievieno paraugu, ko izmanto šķirnes pārbaudei. Attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde nosaka paraugu iesniegšanas termiņu un precizē to kvalitāti un daudzumu.

57. pants

Pieteikuma formālā pārbaude

1. Attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde reģistrē un pārbauda katru 55. pantā minēto pieteikumu, lai noteiktu, vai tas atbilst 56. pantā paredzētajām prasībām.
2. Ja pieteikums neatbilst 56. pantā paredzētajām prasībām, kompetentā iestāde dod pieteikuma iesniedzējam iespēju noteiktā termiņā attiecīgi labot pieteikumu. Ja līdz minētā termiņa beigām netiek panākta pieteikuma atbilstība minētajām prasībām, kompetentā iestāde noraida pieteikumu un izbeidz šķirnes reģistrāciju.

58. pants

Reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas diena

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) .../... (... lpp.).

Reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas diena ir diena, kad attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde saņem pieteikumu, kas pilnībā atbilst 56. pantā noteiktajām prasībām.

Kompetentās iestādes nekavējoties nosūta pieteikuma iesniedzējam apstiprinājumu par veiksmīgu pieteikuma iesniegšanu, tajā skaitā informāciju par iesniegšanas dienu.

59. pants

Šķirnes tehniskā pārbaude

1. Ja oficiālās pārbaudes rezultātā tiek konstatēts, ka pieteikums atbilst 56. pantā noteiktajām prasībām, veic šķirnes tehnisko pārbaudi.

Tehnisko pārbaudi veic, audzējot šķirni, ņemot vērā paredzēto izmantojumu un šķirnes audzēšanas nosacījumus. Citus paņēmienus — arī biomolekulāros — var izmantot kā papildu līdzekli, ja tas atbilst tehniskās pārbaudes mērķiem, attiecīgajām sugām vai pārbaudāmajām īpašībām, kā noteikts saskaņā ar 47. panta 2. punktā minēto īstenošanas aktu attiecībā uz atšķirīgumu, viendabīgumu un stabilitāti.

Minētajā tehniskajā pārbaudē verificē:

- a) atbilstību prasībām par šķirnes atšķirīgumu, viendabīgumu un stabilitāti, kā noteikts 48.–50. pantā;
 - b) to, vai šķirnei ir ilgtspējīgas audzēšanas un izmantošanas vērtība saskaņā ar 52. pantu attiecībā uz 47. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) punktā minētajām šķirnēm.
2. Šā panta 1. punktā minēto tehnisko pārbaudi saskaņā ar 60. pantu veic kompetentās iestādes, ja vien nepiemēro 61. panta 1. punktā minēto atkāpi.
 3. Ja jau ir pieejams *CPVO* vai citas kompetentās iestādes sagatavots oficiāls ziņojums par šķirnes atšķirīgumu, viendabīgumu un stabilitāti, kompetentā iestāde tehniskās pārbaudes pabeigšanas nolūkā ņem vērā minētā ziņojuma secinājumus.
 4. Par 1. punktā minētās tehniskās pārbaudes veikšanu var iekasēt kompetentās iestādes noteiktu maksu, ko maksā pieteikuma iesniedzējs.

60. pants

Kompetentās iestādes telpu revīzija

Attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde var veikt tehnisko pārbaudi attiecībā uz atbilstību 48.–50. pantā minētajām atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes prasībām tikai pēc tam, kad *CPVO* vai Komisijas veiktā revīzijā atzīts, ka tās telpas un attiecīgās darba procedūras ir piemērotas šādas pārbaudes veikšanai.

Pamatojoties uz pirmajā daļā minēto revīziju, Komisija var attiecīgā gadījumā ieteikt kompetentajai iestādei pasākumus, ar kuriem nodrošināt kompetento iestāžu telpu un organizācijas piemērotību. Komisija var veikt papildu revīzijas un attiecīgā gadījumā ieteikt kompetentajām iestādēm veikt korektīvus pasākumus, lai nodrošinātu to telpu un organizācijas piemērotību.

61. pants

Atļauja pieteikuma iesniedzējam veikt ilgtspējīgas audzēšanas un izmantošanas vērtības noteikšanas tehnisko pārbaudi

1. Atkāpjoties no 59. panta 2. punkta, 52. pantā paredzēto tehnisko pārbaudi, kurā nosaka, vai šķirnei ir ilgtspējīga audzēšanas un izmantošanas vērtība, vai kādu šīs pārbaudes daļu var veikt pieteikuma iesniedzējs, ja:
 - a) attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde izsniegusi pieteikuma iesniedzējam attiecīgu atļauju;
 - b) pārbaude tiek veikta attiecīgās kompetentās iestādes oficiālā uzraudzībā un vadībā; un
 - c) pārbaude tiek veikta šim nolūkam paredzētās telpās.
2. Pirms kompetentā iestāde piešķir atļauju veikt tehnisko pārbaudi selekcionāru telpās, tā veic pieteikuma iesniedzēja telpu, resursu un organizatorisko spēju revīziju. Minētajā revīzijā pārbauda, vai telpas, laboratorijas aprīkojums, audzēšanas izmēģinājumu organizācija un procesi ir piemēroti tehniskās pārbaudes veikšanai selekcionāru telpās attiecībā uz atbilstību 52. pantā minētajām ilgtspējīgas audzēšanas un izmantošanas vērtības prasībām.
3. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 75. pantu, ar kuriem papildina šo regulu, paredzot noteikumus par 2. punktā minēto revīziju.
4. Pamatojoties uz 2. punktā minēto revīziju, kompetentā iestāde var attiecīgā gadījumā ieteikt pieteikuma iesniedzējam pasākumus, kas veicami, lai nodrošinātu pieteikuma iesniedzēja telpu un pārbaudes organizācijas piemērotību.
5. Kompetentā iestāde papildus 2. punktā minētajām revīzijām var veikt papildu revīzijas un attiecīgā gadījumā ieteikt pieteikuma iesniedzējam noteiktā laikposmā veikt korektīvus pasākumus attiecībā uz tā telpām un darba procedūrām. Ja kompetentā iestāde pēc minētā termiņa beigām secina, ka pieteikuma iesniedzēja telpas un darba procedūras nav piemērotas, tā var atsaukt vai grozīt 1. punktā minēto atļauju.

62. pants

Tehniskās pārbaudes papildu noteikumi

1. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 75. pantu, papildinot 59. pantā noteiktās tehniskās pārbaudes prasības. Šie deleģētie akti var attiekties uz:
 - a) kompetentās iestādes vai pieteikuma iesniedzēja darbinieku kvalifikāciju, apmācību un darbību 61. pantā minētās tehniskās pārbaudes vajadzībām;
 - b) nepieciešamo aprīkojumu, tajā skaitā testēšanas laboratorijas, kas nepieciešamas tehniskās pārbaudes veikšanai;
 - c) šķirņu etalonkolekcijas izveidi, lai salīdzinātu pārbaudāmo šķirni ar citām šķirnēm atšķirīguma novērtēšanai, un šādas etalonkolekcijas uzglabāšanas pārvaldību;
 - d) tehniskajā pārbaudē izmantojamo kvalitātes vadības sistēmu, tostarp darbības reģistru, protokolu vai vadlīniju izveidi;
 - e) konkrētu ģinšu vai sugu audzēšanas izmēģinājumu un laboratorijas testu veikšanu, kas ietver arī biomolekulārus paņēmienus.

Šos deleģētos aktus pielāgo pieejamajiem starptautiskajiem tehniskajiem un zinātniskajiem protokoliem.

2. Ja saskaņā ar 1. punktu prasības nav pieņemtas, tehniskās pārbaudes attiecībā uz 1. punkta a)–e) apakšpunktā minētajiem elementiem veic saskaņā ar valsts protokoliem.

63. pants

Konfidencialitāte

1. Ja 59. pantā paredzētās tehniskās pārbaudes laikā izrādās, ka ir vajadzīga ģealoģisko komponentu pārbaude, šīs pārbaudes rezultātus un ģealoģisko komponentu aprakstu pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma uzskata par konfidenciāliem.
2. Attiecībā uz ARM šķirnēm, kas paredzētas tikai lauksaimniecības izejvielu ražošanai rūpnieciskiem mērķiem, atsevišķus šo šķirņu tehniskās pārbaudes elementus un paredzētos izmantošanas veidus, kuru publicēšana var ietekmēt pieteikuma iesniedzēja konkurētspēju, pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma uzskata par konfidenciāliem.
3. Šo regulu piemēro, neskarot Regulas (EK) Nr. 2017/625 8. pantu.

64. pants

Provizorisks pārbaudes ziņojums un provizorisks oficiālais apraksts

1. Pēc 59. pantā paredzētās tehniskās pārbaudes kompetentā iestāde sagatavo provizorisku pārbaudes ziņojumu par atbilstību atšķirīguma, viendabīguma un stabilitātes prasībām, kā arī par šķirnes vērtību ilgtspējīgai audzēšanai un izmantošanai, kā minēts 48., 49., 50. un 52. pantā, un, pamatojoties uz šo ziņojumu, izdod provizorisku šķirnes oficiālo aprakstu.
2. Provizoriskajā pārbaudes ziņojumā var ietvert konstatējumus no citiem pārbaudžu ziņojumiem, kurus par attiecīgo šķirni sagatavojuši attiecīgā kompetentā iestāde, citas kompetentās iestādes vai CPVO.
3. Kompetentā iestāde nosūta pieteikuma iesniedzējam provizorisko pārbaudes ziņojumu un provizorisko šķirnes oficiālo aprakstu. Pieteikuma iesniedzējs var iesniegt piezīmes par šiem dokumentiem 15 kalendāro dienu laikā.
4. Ja kompetentā iestāde neuzskata, ka provizoriskais pārbaudes ziņojums ir pietiekams pamats lēmumam par šķirnes reģistrāciju, tā attiecīgi pieprasa no pieteikuma iesniedzēja papildu informāciju, pārbaudes vai citas darbības, lai nodrošinātu šķirnes atbilstību prasībām attiecībā uz atšķirīgumu, viendabīgumu, stabilitāti un vērtību ilgtspējīgai audzēšanai un/vai izmantošanai, kā noteikts attiecīgi 48., 49., 50. un 52. pantā.

65. pants

Pārbaudes ziņojums un galīgais oficiālais apraksts

Pēc tam, kad ir ņemtas vērā visas piezīmes par pieteikuma iesniedzēja iesniegto provizorisko pārbaudes ziņojumu un provizorisko oficiālo aprakstu, kompetentā iestāde izdod galīgo pārbaudes ziņojumu un galīgo oficiālo aprakstu par šķirnes atšķirīgumu, viendabīgumu un stabilitāti, iekļaujot pārbaudes par vērtību ilgtspējīgai audzēšanai un izmantošanai rezultātu kopsavilkumu.

Kompetentās iestādes pēc pamatota pieprasījuma pārbaudes ziņojumus un oficiālo aprakstu dara pieejamus trešajām personām, ievērojot valsts vai Savienības tiesību aktus par datu aizsardzību un noteikumus par konfidencialitāti.

66. pants

Šķirnes nosaukuma pārbaude

Pēc 57. pantā minētās pieteikuma formālās pārbaudes un pirms šķirnes reģistrācijas valsts šķirņu reģistrā saskaņā ar 67. pantu kompetentā iestāde apspriežas ar CPVO par pieteikuma iesniedzēja ierosināto šķirnes nosaukumu.

CPVO iesniedz kompetentajai iestādei ieteikumu par pieteikuma iesniedzēja ierosinātā šķirnes nosaukuma piemērotību saskaņā ar 54. pantu. Kompetentā iestāde informē pieteikuma iesniedzēju par šo ieteikumu.

67. pants

Lēmums par šķirnes reģistrāciju valsts šķirņu reģistrā

1. Ja, pamatojoties uz 55. līdz 66. pantā noteikto procedūru, secina, ka šķirne atbilst 47. panta 1. punktā noteiktajām prasībām, attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde pieņem lēmumu šķirni reģistrēt valsts šķirņu reģistrā.
2. Kompetentā iestāde pieņem lēmumu atteikt šķirnes reģistrāciju valsts šķirņu reģistrā, ja:
 - a) tā konstatē, ka nav izpildītas attiecīgās 47. panta 1. punktā noteiktās prasības, vai
 - b) pieteikuma iesniedzējs nav izpildījis pienākumus, kas tam noteikti 55.–64. pantā.
3. Lēmumos, ar ko noraida šķirnes reģistrāciju valsts šķirņu reģistrā, norāda šāda atteikuma iemeslus.
4. Kompetentā iestāde nosūta pieteikuma iesniedzējam 1. un 2. punktā minēto lēmumu.
5. Šā panta 1. un 2. punktā minētos lēmumus var pārsūdzēt saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts administratīvajiem noteikumiem. Jebkura 1. punktā minētā lēmuma pārsūdzēšana aptur attiecīgās šķirnes reģistrāciju.
6. Par 1. punktā minētā lēmuma pieņemšanu var iekasēt kompetentās iestādes noteiktu maksu, ko maksā pieteikuma iesniedzējs.

68. pants

Šķirnes, kas reģistrētas saskaņā ar Direktīvu 68/193/EEK, 2002/53/EK, 2002/55/EK un 2008/90/EK

1. Atkāpjoties no 54.–67. panta, kompetentās iestādes nekavējoties reģistrē savas valsts šķirņu reģistrā visas šķirnes, kas oficiāli atzītas vai reģistrētas pirms *[šīs regulas spēkā stāšanās diena]* katalogos, sarakstos vai reģistros, ko dalībvalstis izveidojušas saskaņā ar Direktīvas 68/193/EEK 5. pantu, Direktīvas 2002/53/EK 3. pantu, Direktīvas 2002/55/EK 3. panta 2. punktu un Direktīvas 2008/90/EK 7. panta 4. punktu, nepiemērojot minētajos pantos noteikto reģistrācijas procedūru.

2. Atkāpjoties no 53. panta, šķirnes, kas apstiprinātas saskaņā ar Direktīvas 2008/62/EK 3. pantu un Direktīvas 2009/145/EK 3. panta 1. punktu līdz *[PB: lūdzu, ievietot šīs regulas spēkā stāšanās dienu]*, nekavējoties reģistrē valstu šķirņu reģistros kā saglabājamās šķirnes, kurām piešķirts oficiāli atzīts apraksts, nepiemērojot minētajā pantā noteikto reģistrācijas procedūru.

4. IEDAĻA

REĢISTRĀCIJAS PERIODS UN ŠĶIRNES UZTURĒŠANA

69. pants

Reģistrācijas periods

1. Šķirnes reģistrācijas periods valsts šķirņu reģistrā (“reģistrācijas periods”) ir 10 gadi.
Tomēr šis reģistrācijas periods ir 30 gadi augļaugu sugu šķirnēm un vīnogulāju pavairošanas materiālam, kas uzskaitīti attiecīgi I pielikuma C un D daļā.
Attiecībā uz šķirnēm, kas sastāv no ģenētiski modificēta organisma vai to satur, reģistrācijas periods ir ierobežots līdz laikposmam, uz kuru ģenētiski modificēto organismu ir atļauts audzēt atbilstīgi Direktīvai 2001/18/EK vai Regulai (EK) Nr. 1829/2003.
Attiecībā uz šķirnēm, kas sastāv no 2. kategorijas JGP augiem, kas definēti Regulas (ES) .../... *[PB: lūdzu, ievietot atsauci uz JGP regulu ...]* 3. panta 8. punktā, vai to satur, reģistrācijas periods ir ierobežots līdz laikposmam, uz kādu šis augs ir atļauts saskaņā ar minēto regulu.
2. Šķirnes reģistrācijas periodu valsts šķirņu reģistrā var atjaunot uz turpmāku 10 gadu vai attiecīgi 30 gadu periodu saskaņā ar 70. pantā paredzēto procedūru un nosacījumiem.
Ja šķirne sastāv no ģenētiski modificēta organisma vai to satur, reģistrācijas periodu atjauno uz laiku, kamēr minēto ģenētiski modificēto organismu ir atļauts audzēt saskaņā ar Direktīvu 2001/18/EK vai Regulu (EK) Nr. 1829/2003.
3. Par šķirnes reģistrāciju var iekasēt kompetentās iestādes noteiktu ikgadēju maksu, ko maksā pieteikuma iesniedzējs.

70. pants

Reģistrācijas atjaunošanas procedūra un nosacījumi

1. Jebkura persona, kas vēlas atjaunot kādas šķirnes reģistrāciju, pieteikumu iesniedz ne agrāk kā 12 mēnešus un ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms 69. panta 1. punktā minētā reģistrācijas termiņa beigām.
2. Pieteikumu iesniedz elektroniski. Tam pievieno pierādījumus, kas apliecina, ka ir izpildīti 3. punktā izklāstītie nosacījumi.
3. Atjaunot šķirnes reģistrāciju valsts šķirņu reģistrā var tikai tad, ja:
 - a) pieteikuma iesniedzējs ir iesniedzis pietiekamus pierādījumus, ka šķirne joprojām atbilst attiecīgajām 47. panta 1. punkta prasībām; un
 - b) attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde ir konstatējusi, ka ir persona, kas ir atbildīga par šķirnes uzturēšanu saskaņā ar 72. pantu.

4. Kompetentā iestāde pēc savas iniciatīvas var atjaunot šķirnes reģistrāciju, ja pēc tās joprojām ir liels pieprasījums attiecīgo profesionālo operatoru un lauksaimnieku vidū vai ja tā jāsaglabā augu ģenētisko resursu saglabāšanas interesēs.

71. pants

Svītrosana no valstu šķirņu reģistriem

1. Attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde svītros šķirni no valsts šķirņu reģistra, ja:
 - a) tā, pamatojoties uz jauniem pierādījumiem, secina, ka 47. panta 1. punktā noteiktās reģistrācijas prasības vairs netiek ievērotas;
 - b) pieteikuma iesniedzējs nemaksā maksu, ko kompetentā iestāde noteikusi saskaņā ar 55. pantu, 59. panta 4. punktu, 67. panta 6. punktu un 69. panta 3. punktu;
 - c) to pieprasa persona, kas ir atbildīga par šķirnes uzturēšanu, kā minēts 72. pantā, vai šī persona ir pārtraukusi uzturēt šķirni un par tās uzturēšanu nav kļuvusi atbildīga neviena cita persona;
 - d) šķirne vairs netiek uzturēta saskaņā ar 72. panta prasībām;
 - e) šķirne tiek uzturēta trešā valstī, un šī valsts nav sniegusi atbalstu uzturēšanas kontroli veikšanā atbilstīgi 72. panta 7. punktam;
 - f) pieteikuma iesniegšanas laikā tikuši sniegti nepatiesi vai krāpnieciski dati, uz kuru pamata ticis pieņemts lēmums par reģistrāciju;
 - g) līdz 70. panta 1. punktā minētajam termiņam nav iesniegts pieteikums par atjaunošanu un beidzies 69. panta 1. punktā minētais reģistrācijas derīguma termiņš.
2. Pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma kompetentā iestāde šķirni, kura saskaņā ar 1. punkta g) apakšpunktu svītrotā no valsts šķirņu reģistra, var atļaut turpināt darīt pieejamu tirgū līdz 30. jūnijam trešajā gadā pēc šķirnes svītrosanas no reģistra.

Šādu pieprasījumu iesniedz ne vēlāk kā līdz reģistrācijas derīguma termiņa beigām.
3. Pēc svītrosanas no valsts šķirņu reģistra, kā minēts 1. punktā, attiecīgo šķirni nekavējoties svītros no Savienības šķirņu reģistra, ja tā nav reģistrēta nevienā citā valsts šķirņu reģistrā.

72. pants

Šķirnes uzturēšana

1. Valsts šķirņu reģistrā reģistrētas šķirnes uztur pieteikuma iesniedzējs vai kāda cita persona, par kuru pieteikuma iesniedzējs ir paziņojis kompetentajai iestādei. Kompetentā iestāde pilnvaro citu personu veikt šķirnes uzturēšanu, ja šī persona pierāda, ka ir spējīga pildīt šo uzdevumu, un kompetentā iestāde atsauc šo pilnvarojumu, ja šī persona vairs nav spējīga to darīt. Pieteikuma iesniedzējs paziņo dalībvalsts kompetentajai iestādei šīs personas vārdu un uzvārdu / nosaukumu un reģistrācijas numuru.
2. Šķirnes uzturēšanu veic saskaņā ar pieņemto praksi attiecīgi atbilstoši ģintij, sugai vai konkrētam šķirnes veidam.

3. Šā panta 1. punktā minētās personas veic šķirnes uzturēšanas uzskaiti. Kompetentajai iestādei šāda uzskaitē vienmēr dod iespēju pārbaudīt, kā notiek šķirnes uzturēšana. Minētās uzskaites dati aptver arī pirmsbāzes, bāzes, sertificēta materiāla un standartmateriāla ražošanu un ražošanas posmus pirms pirmsbāzes materiāla.
Pēc pieprasījuma kompetentajai iestādei iesniedz attiecīgās šķirnes standarta paraugu.
4. Kompetentā iestāde veic kontroles, lai pārbaudītu, kā tiek veikta šķirnes uzturēšana, un šim nolūkam tā var ņemt attiecīgo šķirņu paraugus. Šo kontroļu biežumu nosaka, pamatojoties uz neatbilstības 1.–3. punktam iespējamību.
5. Ja kompetentā iestāde konstatē, ka par šķirnes uzturēšanu atbildīgā persona neievēro 1.–3. punktu, tā dod šai personai pienācīgu laiku, lai tā veiktu korektīvus pasākumus vai pieprasītu citai personai veikt šķirnes uzturēšanu. Ja minētajā termiņā tā nerīkojas, kompetentā iestāde saskaņā ar 71. pantu šķirni svīturo no valsts šķirņu reģistra.
6. Ja šķirnes uzturēšana notiek citā dalībvalstī, nevis tajā, kuras valsts šķirņu reģistrā attiecīgā šķirne ir reģistrēta, abu attiecīgo dalībvalstu kompetentās iestādes atbalsta viena otru šķirnes uzturēšanas kontroļu veikšanā. Ja saprātīgā laikposmā šāds atbalsts netiek nodrošināts vai ja tiek secināts, ka šķirnes uzturēšana netiek veikta saskaņā ar šo pantu, attiecīgā kompetentā iestāde saskaņā ar 71. pantu šķirni no valsts šķirņu reģistra svīturo.
7. Ja šķirnes uzturēšana notiek trešā valstī, tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kuras valsts šķirņu reģistrā šķirne ir reģistrēta, lūdz trešās valsts iestāžu atbalstu šķirnes uzturēšanas kontroļu veikšanā, ja uz šādu uzturēšanu attiecas 39. panta 5. punktā minētā līdzvērtības atzīšana. Ja saprātīgā laikposmā šāds atbalsts netiek nodrošināts vai ja tiek secināts, ka šķirnes uzturēšana netiek veikta saskaņā ar šo pantu, attiecīgā kompetentā iestāde saskaņā ar 71. pantu šķirni no valsts šķirņu reģistra svīturo.

5. IEDAĻA

DOKUMENTĀCIJAS UN PARAUGU GLABĀŠANA

73. pants

Dokumentācija valstu šķirņu reģistros

Attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde par katru šķirni, kas reģistrēta valsts šķirņu reģistrā, uztur lietu, kas satur:

- a) šķirnes oficiālo aprakstu vai oficiāli atzīto aprakstu;
- b) pārbaudes ziņojumu un
- c) visus papildu pārbaudes ziņojumus, kas sagatavoti saskaņā ar 64. panta 4. punktu.

Oficiāli atzīta apraksta gadījumā lietā iekļauj tikai minēto aprakstu un to pamatojošos dokumentus.

74. pants

Reģistrēto šķirņu paraugi

Kompetentās iestādes glabā valsts šķirņu reģistros reģistrēto šķirņu paraugus un pēc pieprasījuma dara tos pieejamus jebkurai trešai personai.

Komisija ar īstenošanas aktiem var precizēt šo paraugu lielumu, noteikumus par to aizstāšanu, ja sākotnējā parauga daudzums ir pārāk mazs vai tas vairs nav piemērots, jo to izmanto citās pārbaudēs, kā arī to iesniegšanu citām kompetentajām iestādēm. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

V NODAĻA

PROCEDŪRAS NOTEIKUMI

75. pants

Deleģēšana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Šīs regulas 2. panta 3. punktā, 7. panta 3. punktā, 8. panta 4. punktā, 10. panta 2. punktā, 15. panta 5. punktā, 20. panta 2. punktā, 22. panta 2. punktā, 24. panta 4. punktā, 27. panta 3. punktā, 46. panta 2. punktā, 47. panta 3. punktā, 52. panta 3. punktā, 54. panta 4. punktā, 61. panta 3. punktā un 62. panta 1. punktā minētās pilnvaras Komisijai piešķir uz pieciem gadiem no šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

Pilnvaru deleģēšanu automātiski pagarina uz pieciem gadiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām neiebilst pret šādu pagarinājumu. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms pirmā piecu gadu laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome var jebkurā laikā atsaukt 2. panta 3. punktā, 7. panta 3. punktā, 8. panta 4. punktā, 10. panta 2. punktā, 15. panta 5. punktā, 20. panta 2. punktā, 22. panta 2. punktā, 24. panta 4. punktā, 27. panta 3. punktā, 46. panta 2. punktā, 47. panta 3. punktā, 52. panta 3. punktā, 54. panta 4. punktā, 61. panta 3. punktā un 62. panta 1. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar atsaukšanas lēmumu tiek izbeigts minētajā lēmumā norādītais pilnvaru deleģējums. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģēta akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas paredzēti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Deleģēts akts, kas pieņemts saskaņā ar 2. panta 3. punktu, 7. panta 3. punktu, 8. panta 4. punktu, 10. panta 2. punktu, 15. panta 5. punktu, 20. panta 2. punktu, 22. panta 2. punktu, 24. panta 4. punktu, 27. panta 3. punktu, 46. panta 2. punktu, 47. panta 3. punktu, 52. panta 3. punktu, 54. panta 4. punktu, 61. panta 3. punktu, un 62. panta 1. punktu, stājas spēkā tikai tad, ja ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus divu mēnešu laikā pēc šā akta paziņošanas Eiropas Parlamentam un Padomei vai pirms šā termiņa beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju, ka tie iebildumus neizteiks. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

76. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz Augu, dzīvnieku, pārtikas aprites un dzīvnieku barības pastāvīgā komiteja, kas izveidota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 178/2002²⁷ 58. panta 1. punktu. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
Ja komitejas atzinums jāsaņem rakstiskā procedūrā, minēto procedūru beidz bez rezultāta, ja atzinuma iesniegšanas termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai ar vienkāršu balsu vairākumu to pieprasa komitejas locekļi.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.

VI NODAĻA

ZIŅOŠANA, SODI UN GROZĪJUMI REGULĀS (EU) 2016/2031, 2017/625 UN 2018/848

77. pants

Ziņošana

1. Līdz ... *[pieci gadi pēc šīs regulas piemērošanas dienas]* un pēc tam ik pēc pieciem gadiem dalībvalstis nosūta Komisijai ziņojumu par turpmāk minētajiem aspektiem:
 - a) sertificētu un standarta ARM daudzumi un to ražošanai izmantotās platības pa gadiem un sugām, precizējot daudzumus, kas izmantoti bioloģiskai ražošanai piemērotām šķirnēm;
 - b) pārdotā heterogēnā materiāla ARM daudzumi un to ražošanai izmantotās platības dalījumā pa gadiem un sugām;
 - c) pārdoto saglabājamo šķirņu ARM daudzumi dalījumā pa gadiem un sugām;
 - d) to profesionālo operatoru skaits, kuri izmanto atkāpes attiecībā uz pārdošanu galalietotājiem saskaņā ar 28. pantu, attiecīgās sugas un kopējais ARM daudzums dalījumā pa sugām;
 - e) to gēnu banku, organizāciju un tīklu skaits, kuru statūtos noteiktais vai kā citādi deklarētais mērķis ir augu ģenētisko resursu saglabāšana saskaņā ar 29. pantu, un attiecīgās sugas;
 - f) tādu sēklu daudzumi, ar ko notikusi apmaiņa natūrā starp lauksaimniekiem saskaņā ar 30. pantu, dalījumā pa sugām;
 - g) tāda ARM daudzumi, kas ticis atļauts kā paredzēts testiem un izmēģinājumiem jaunu šķirņu selekcijai saskaņā ar 31. pantu, dalījumā pa sugām;
 - h) tāda ARM daudzumi, kam piemērots 33. panta 4. punkts, dalījumā pa ģintīm un sugām;
 - i) tāda ARM daudzumi, kas importēti no trešām valstīm saskaņā ar 39. pantu, dalījumā pa ģintīm un sugām;

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 178/2002 (2002. gada 28. janvāris), ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.).

- j) sodi, kas piemēroti saskaņā ar 78. pantu;
 - k) to teritorijā iedibināto profesionālo operatoru skaits.
2. Komisija ar īstenošanas aktiem nosaka tehniskos formātus ziņojumiem, kas sagatavoti saskaņā ar 1. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 76. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

78. pants

Sankcijas

1. Dalībvalstis paredz noteikumus par sodiem, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to piemērošanu. Paredzētie sodi ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši. Dalībvalstis minētos noteikumus un pasākumus un jebkādas turpmākus grozījumus, kas tos ietekmē, nekavējoties dara zināmus Komisijai.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka finansiālās sankcijas par šīs regulas pārkāpumiem, kas kvalificējami kā krāpšana, saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir līdzvērtīgi vai nu vismaz profesionālā operatora gūtajām ekonomiskajām priekšrocībām, vai arī noteiktai procentuālai daļai no profesionālā operatora apgrozījuma.

79. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2016/2031

Regulas (ES) 2016/2031 37. panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

- “4. Vajadzības gadījumā Komisija ar īstenošanas aktu nosaka 36. panta f) punktā minētos pasākumus, ar ko novērš Savienības regulētu nekarantīnas organismu klātbūtni uz attiecīgajiem stādāmajiem augiem. Minētie pasākumi vajadzības gadījumā attiecas uz minēto augu ieviešanu un pārvietošanu Savienībā.”

80. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2017/625

Regulu (ES) 2017/625 groza šādi:

- 1) regulas 1. panta 2. punktam pievieno šādu apakšpunktu:
“k) augu reproduktīvā materiāla ražošana un tirdzniecība.”;
 - 2) regulas 3. pantam pievieno šādu punktu:
“52) “augu reproduktīvais materiāls” ir augu reproduktīvais materiāls, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) .../...*+ 3. panta 1. punktā”;
-
- * Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) .../... (...) (OV..., lpp.). *[Šeit ievieto zemspītras piezīmi, kas būs attiecīgajā regulā.]*
- [+ PB: lūgums tekstā ievietot šīs regulas numuru un zemspītras piezīmē norādīt šīs regulas numuru, datumu, nosaukumu un OV atsauci.]
- 3) pēc 22. panta iekļauj šādu pantu:

“22.a pants

Īpaši noteikumi par oficiālajām kontrolēm un par darbībām, ko kompetentās iestādes veic sakarā ar augu reproduktīvo materiālu

1. Oficiālās kontroles, kurās verificē atbilstību 1. panta 2. punkta k) apakšpunktā minētajiem noteikumiem, ietver augu reproduktīvā materiāla, operatoru un citu personu, uz kurām attiecas šie noteikumi, oficiālās kontroles.
2. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 144. pantu pieņemt deleģētus aktus, lai papildinātu šo regulu, nosakot noteikumus tādu oficiālo kontroļu veikšanai attiecībā uz augu reproduktīvo materiālu, kurās verificē atbilstību 1. panta 2. punkta k) apakšpunktā minētajiem Savienības noteikumiem, kas piemērojami minētajām precēm, un par darbībām, kuras kompetentajām iestādēm jāveic pēc minēto oficiālo kontroļu veikšanas.

Minētajos deleģētajos aktos paredz noteikumus par konkrētām prasībām šādu oficiālo kontroļu veikšanai saistībā ar:

- a) konkrēta augu reproduktīvā materiāla, uz ko attiecas 1. panta 2. punkta k) apakšpunktā minētie noteikumi par tā identifikāciju un kvalitāti, importu un tirdzniecību Savienībā; un
 - b) īpašām prasībām šādu oficiālo kontroļu veikšanai attiecībā uz operatoru darbībām konkrēta augu reproduktīvā materiāla, uz ko attiecas 1. panta 2. punkta k) apakšpunktā minētie noteikumi, ražošanas laikā.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem paredz noteikumus par vienotiem praktiskiem pasākumiem tādu oficiālo kontroļu veikšanai attiecībā uz augu reproduktīvo materiālu, kurās verificē atbilstību 1. panta 2. punkta k) apakšpunktā minētajiem Savienības noteikumiem, kas piemērojami minētajām precēm, un par darbībām, kuras kompetentās iestādes veic pēc šādām oficiālām kontrolēm attiecībā uz:
 - a) vienotu šādu oficiālo kontroļu minimālo biežumu, ja minimāls oficiālo kontroļu līmenis ir nepieciešams, lai reaģētu uz atzītiem līdzīgiem neatbilstības riskiem, kas saistīti ar konkrētas izcelsmes vai izcelšanās vietas augu reproduktīvā materiāla noteikumiem;
 - b) vienotu to oficiālo kontroļu biežumu, ko kompetentās iestādes veic attiecībā uz operatoriem, kuriem atļauts veikt sertifikāciju oficiālā uzraudzībā saskaņā ar Regulas (ES) .../...++ 12. panta 1. punktu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 145. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

++ [PB: lūgums tekstā ievietot šīs regulas numuru.]

4. Šīs regulas 30. panta piemērošanas nolūkos ir atļauta dažu šajā pantā minēto oficiālās kontroles uzdevumu deleģēšana vienai vai vairākām fiziskām personām.”;
- 4) regulas 40. panta 1. punktam pievieno šādu apakšpunktu:
- “c) laboratorijas, kuras akreditējusi Starptautiskā Sēklu kontroles asociācija, lai veiktu sēklu paraugu analīzi, testus un diagnostiku.”

Grozījumi Regulā (ES) 2018/848

Regulu (ES) 2018/848 groza šādi:

1) regulas 3. pantu groza šādi:

a) panta 17. pantu aizstāj ar šādu:

“17) “augu reproduktīvais materiāls” ir augu reproduktīvais materiāls, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) .../*+ 3. panta 1. punktā,”;

* Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) .../... (...) (OV..., lpp.).
[Šeit ievieto zemsvītras piezīmi, kas būs attiecīgajā regulā.]

[+ PB: lūgums tekstā ievietot šīs regulas numuru un zemsvītras piezīmē norādīt šīs regulas numuru, datumu, nosaukumu un OV atsauci.]

b) panta 18. pantu aizstāj ar šādu:

“18) “bioloģisks heterogēns materiāls” ir heterogēns materiāls, kā definēts Regulas (ES) .../*++ 3. panta 27. punktā, kurš ražots saskaņā ar šo regulu,”

* Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) .../... (...) (OV..., lpp.).
[Šeit ievieto zemsvītras piezīmi, kas būs attiecīgajā regulā.]

[++ PB: lūgums tekstā ievietot šīs regulas numuru.]

2) Regulas 13. pantu svītro.

3) Regulas (ES) 2018/848 II pielikuma I daļas 1.8.4. punkta otro daļu aizstāj ar šādu:
“Visu pavairošanas praksi, izņemot augu audu kultūras, šūnu kultūras, dīgļa plazmas resursus, meristēmas, himēriskos klonus un ar mikropavairošanas metodi pavairotu materiālu, īsteno atbilstoši sertificētai bioloģiskajai apsaimniekošanai.”

VII NODAĻA
NOBEIGUMA NOTEIKUMI

Atcelšana

Direktīvu 66/401/EEK, 66/402/EEK, 68/193/EEK, 2002/53/EK, 2002/54/EK, 2002/55/EK, 2002/56/EK, 2002/57/EK, 2008/72/EK un 2008/90/EK atceļ.

Atsauces uz atceltajiem tiesību aktiem uzskata par atsaucēm uz šo regulu un lasa saskaņā ar atbilstības tabulu VIII pielikumā.

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

To piemēro no ... *[36 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas]*.

Tomēr:

- a) Regulas 40. panta 4. punktu piemēro no brīža, kad pagājušas trīs dienas pēc šīs regulas stāšanās spēkā.
- b) Regulas 52. pantu piemēro no ... *[60 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas]* attiecībā uz I pielikuma B un C daļā uzskaitītajām sugām. Tas ir saistošs kopumā un tieši piemērojams visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*